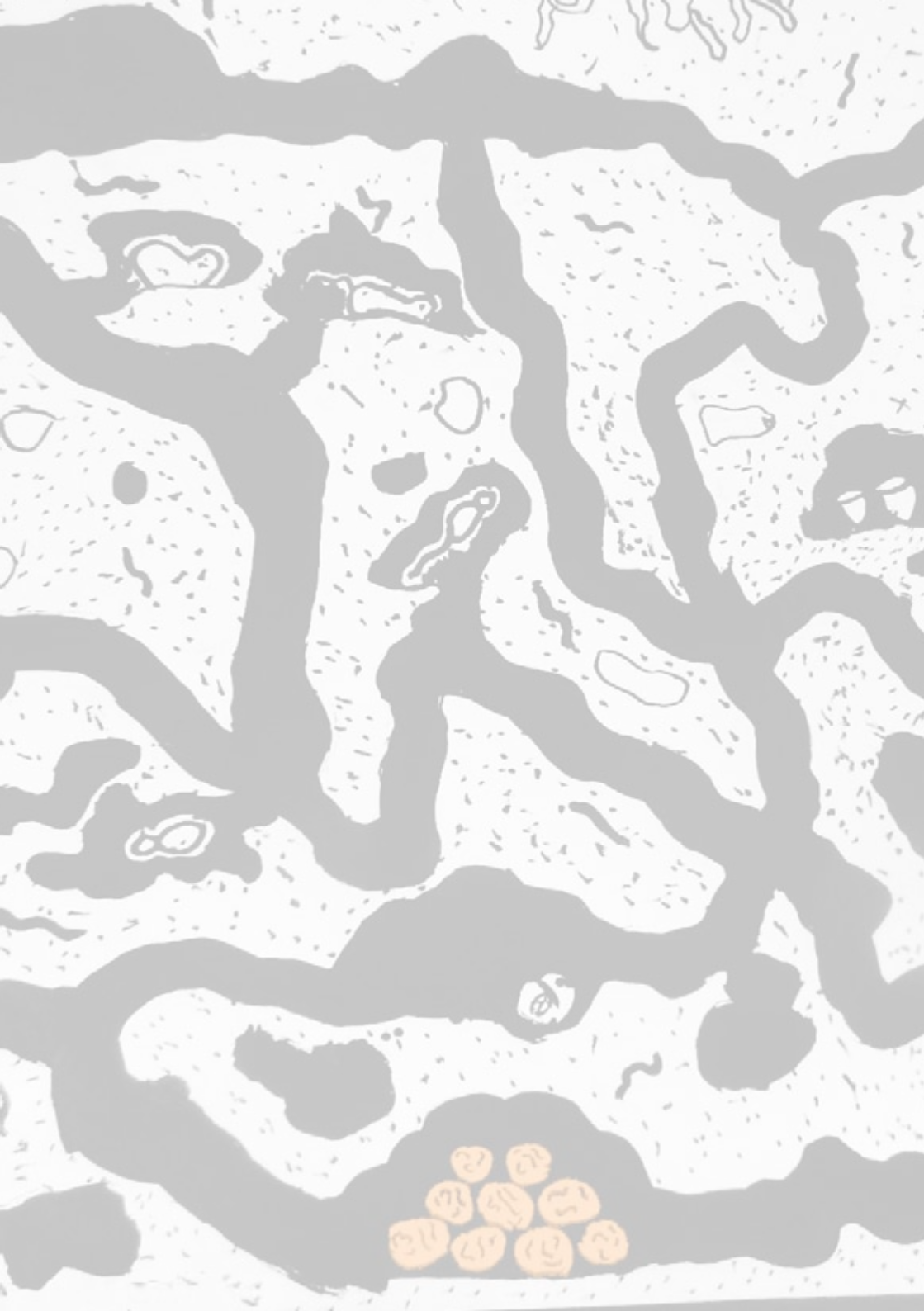

METODIKA DLUHOVÉHO PORADENSTVÍ

TEREZA HRDINKOVÁ, PETR MATI

METODIKA DLUHOVÉHO PORADENSTVÍ

TEREZA HRDINKOVÁ, PETR MATI

© Člověk v tísní, o. p. s., 2013

Publikaci k vydání připravila regionální pobočka v Bílíně
(www.clovekvtsni.cz/bilina)

ISBN: 978-80-87456-40-8

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Preventivní, motivační a podpůrné programy sociální integrace v Bílíně“ je financován z ESF prostřednictvím OP LZZ a ze státního rozpočtu ČR.

OBSAH

Úvod	5
Teoretická část	6
1. Vznik dluhů	7
2. Půjčka je vždy závazek	7
3. Jednání o půjčce	9
4. Fáze závazku a jejich vymáhání	10
5. Možnosti řešení dluhů	27
6. Rodinný rozpočet	35
7. Dávky státní sociální podpory, dávky hmotné nouze	37
Pracovní listy	46
1. Slovník pojmů	47
2. Schémata	48
3. Kazuistiky	58
4. Semináře	64
5. Informační letáky pro klienty	74
Použitá literatura	109

ÚVOD

Metodická příručka pro dluhové poradenství vznikla v rámci projektu Preventivní, motivační a podpůrné programy sociální integrace v Bílině, který realizovala společnost Člověk v tísni, o.p.s. v letech 2010 – 2013. Projekt byl financován z ESF prostřednictvím OP LZZ a ze státního rozpočtu ČR.

Dluhová problematika je v současné době jedním z nejpálčivějších problémů společnosti. Neustále proto roste význam dluhového poradenství. To poskytuje podporu lidem, kteří jsou ohroženi finančními problémy, zároveň informuje a hledá řešení pro ty, kteří se již ve finanční krizi ocitli.

Příručka se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část seznamuje s problematikou dluhů. Je určena především pracovníkům v sociálních službách a všem, kteří se o tématu chtějí dozvědět více. Jejím cílem je předat informace, které jsou potřebné k vyřešení klientovy situace.

Praktickou část tvoří pracovní listy sloužící jako podpůrný materiál k teoretické části. Naleznete zde slovník pojmů, schémata, kazuistiky, semináře a informační letáčky. Nabídnuté přehledy a postupy vám umožní lépe se orientovat v dané problematice a zkvalitnit spolupráci s Vašimi klienty.

Za projektový tým

Miloš Hrubý, manažer projektu

TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část je branou všem, kteří chtějí proniknout do dluhové problematiky. Čtenář by díky ní měl být seznámen s informacemi, které jsou zapotřebí k pochopení „dluhové pastí“. Mnoho lidí se ocitlo a stále ocitá v tíživé finanční situaci a nevědí si rady, jak by ji mohli řešit. Svou situaci neumí nebo nemožno sami řešit, ať již z důvodu nízké vzdělanosti, chybějícími kompetencemi, či nedostatkem informací. Spadnutím do dluhové spirály je ohroženo stále více lidí.

Poskytování dluhového poradenství nespočívá pouze v „hašení“ již vzniklých problémů. Je důležité se také zaměřovat na prevenci, šířit povědomím co nejvíce lidí, jaké jsou nekalé praktiky lidí vydělávajících na situaci druhých a jak se v určitých situacích bránit. Každý by měl znát svá práva, ale je nutné si i uvědomit své povinnosti a zodpovědnost, kterou má každý z nás.

POZOR NÁSTRAHA!

1. VZNIK DLUHŮ

Dluh může vzniknout ze dvou základních zdrojů:

- ze zákona
- ze smluv

Ze zákona:

- Zdravotní pojištění
- Daně
- Výživné
- Povinné ručení
- Pokuty

Ze smluv:

- Nájem
- Energie
- Půjčky
- Ručitelství
- Manželství – dluhy vzniklé v rámci společného jmění manželů

Vzhledem k tomuto tématu je nutné dodat, že zodpovědnost za vznik a řešení svých dluhů má vždy dlužník, včetně povinnosti si svoje závazky hlídat a udržovat si o nich přehled.

Příklad:

Klient se dozví, že dluží na VZP a má zájem svůj závazek řešit.

Pracovník může klientovi položit otázku, proč dluh do této doby neřešil. Klient se brání, že o dluhu nevěděl, nikdo ho o něm neinformoval. Klientovi je sděleno, že své závazky si je povinen hlídat sám.

2. PŮJČKA JE VŽDY ZÁVAZEK

Každou smlouvu můžeme rozdělit na 2 základní části:

- hlavní část
- smluvní podmínky

Obsah hlavní část.: obsahuje zpravidla základní body smlouvy (především osobní data)

- Jméno a příjmení
- Datum narození
- Bydliště
- Výše půjčky + výše měsíční splátky a k jakému dni v měsíci je nutné tyto splátky platit.

Obsah smluvních podmínek: nejvíce problémová část smlouvy

- Výše úroků (navýšení půjčky za půjčení)
- Výše úroků z prodlení (každodenní navyšování pokud dojde k porušení řádného spláčení)
- Smluvní pokuta (pokuta za později zaplacenou splátku v měsíci, než je datum uvedené ve smlouvě)
- RPSN (roční procentní sazba nákladů, napomáhá k zjištění, jak je úvěr drahý)
- Akontace (první navýšená splátka, používaná u některých produktů)
- Inkasní právo (právo si vzít při porušení podmínek spláčení peníze z vašeho účtu bez Vašeho přímého vědomí)
- Rozhodčí doložka (případný spor nebude řešit soud, ale jen jedna osoba k tomu určená = urychlené dluhové řízení, což rapidně snižuje možnosti odvolání a následně vede k exekuci).

Smluvní podmínky jsou zásadní částí smluv, kde jsou uveřejněny další poplatky vztahující se k úvěru. Tyto poplatky (smluvní pokuty, sankce,...) často dostanou klienta do dluhové pasti. V mnoha případech samotná kombinace několika poplatků vytvoří dluhovou past.

Příklad:

Klient uzavřel smlouvu o úvěru, který byl ve výši 15 000 Kč. Smlouvou se klient zavázal k měsíčním splátkám ve výši 1 300 Kč. Společnost si vypočítávala výši měsíční splátky dle výše platu klienta tak, že aktuální příjem vydělila 7. Měsíční splátka pak činila vždy 1/7 z platu. V případě klienta se jednalo o měsíční příjem 9 100 Kč a tedy měsíční splátka 1 300 Kč.

Kromě toho klient ve smlouvě podepsal i zajímavě řešenou smluvní pokutu. Ta činila 7x výši měsíční splátky (tj. 7x 1 300 Kč, celkem 9 100 Kč) a účtovala se v případě, že se klient zpozdí se zaplacením jedné splátky. Klient se zpozdil s platbou měsíční splátky o jeden den. Díky inkasnímu právu k účtu, ke kterému dal klient také souhlas při podpisu smlouvy, si věřitel z účtu klienta odebral smluvní pokutu, celou výplatu klienta. V měsíci odebrání smluvní pokuty se klient ocitl zcela bez finančních prostředků a byl nucen vzít si další půjčku. Takto začal koloběh dluhové pasti, do které klient později spadl.

Jak je patrné z obecných informací i z tohoto příkladu, **půjčka je vždy závazek!**

Jakmile jednou vstoupíte do smluvního vztahu, už se z něj prakticky nikdy nevyvázete. **Co jednou podepíšete je nezrušitelné!**

Změny ve spotřebitelských úvěrech¹ – platnost od 25.2. 2013

(týká se úvěrů, které jsou v rozmezí 5000 – 1,88 milionu Kč). Novela ošetřila používání smének a šeků, které se již nemohou používat.

Osoba, jež podepíše spotřebitelský úvěr má podle pravidel nárok na odstoupení od smlouvy do 14 dnů bez udání důvodu a bez sankce.

Věřitel by měl poskytnout úvěr, pokud je zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet – posouzení s odbornou péčí.

Zprostředkovatelské společnosti

Některé společnosti nabízí za poplatek službu, která klientovi zprostředkuje úvěr. Často se stává, že klient zaplatí za služby zprostředkování, ale žádný úvěr není finálně podepsán.

Ve většině případů je ve smlouvě formulka: „zprostředkovatel vyvine úsilí, aby měl klient možnost úvěr uzavřít“. Tímto způsobem inkasují poplatky například za zaslání nabídky společností, které úvěry poskytují.

Obranou je novela, která umožňuje odstoupení od smlouvy do 14 dnů bez udání důvodu a bez sankcí. Tato smlouva musí mít písemnou formu a musí obsahovat informaci o právu na odstoupení. Pokud jsou u zprostředkovatelské smlouvy doplňkové služby (životní pojištění) a klient od smlouvy odstoupí, tato doplňková služba se ruší.

Podpis = to jste Vy

Podpis není jen souhlas, je to projev celé vůle, který se nedá již změnit ani odvolat. Proto je nutné se svým podpisem nakládat velice obezřetně.

3. JEDNÁNÍ O PŮJČCE

Je velmi důležité držet se faktu, že je to jednání. Není tedy povinností zájemce, aby smlouvu o půjčce podepsal. Právem klienta je odmítnout produkt a vzít si čas na rozmyšlenou. Často se stává, že po jednání o půjčce si není zájemce jistý, zda produkt opravdu chce.

Pro pocit, že by se stal strávený čas zbytečně promrhaným a z obavy z reakce na odmítnutí, se uchýlí k souhlasu. Je to špatně! Není potřeba dělat rychlá rozhodnutí, každý má zodpovědnost činit rozumná a moudrá rozhodnutí, která nelze urychlit.

Právo půjčit si smlouvu domů

Klient má právo požádat věřitele o půjčení nevyplněné smlouvy (včetně smluvních podmínek) domů, aby nebyl vystaven časovému tlaku. Tímto jednáním člověk neříká jasně ano či ne, ale bere si čas na rozmyšlenou. Získává tím i určitou výhodu v jednání s poskytovatelem služby. Než se dotýčný rozhodne svým podpisem vstoupit do smluvního vztahu, doporučujeme si vše v klidu prostudovat!

V případě nejasností ve smlouvě je dobré navštívit jakoukoli občansko-právní poradnu, či kohokoli, kdo by byl schopen vysvětlit, co smlouva obsahuje. Tento postup ochrání zájemce a zvýší šanci nepodepsat nevhodnou smlouvu.

Manipulace

Je nutné vědět, že mnohdy společnosti nabízející finanční produkty, staví svůj byznys na skryté manipulaci s klientem. Společnost pro zaměstnance objedná psychologická školení, na nichž se učí vhodným způsobem používat manipulační triky, jako klíč k prodeji svých produktů.

V současné době je každý vystaven téměř denně určitému typu manipulace. Kdo dnes nezná princip velikých obchodů, ve kterých je pečivo (jako nejkupovanější zboží) postaveno až v zadní části obchodu, aby člověk musel projít skrze všechny ostatní regály? A co reklama, či veliké upoutávky s názvem AKCE? I v oblasti půjčování financí se používají určité nástroje, které mají vliv na psychiku člověka, např.:

- vytváření atmosféry důvěry (milý a pozitivní způsob komunikace)
- rozsáhlost textu smluv (velký počet stran smlouvy)
- nesrozumitelnost textu smluv (právnícký jazyk, šifrování smyslu textu do značek a čísel)
- tlak času (př.: slovní hříčka „Budeme to muset urychlit, za 30 minut musím být na dalším jednání...“ apod.)

Je důležité o tomto promyšleném způsobu vedení jednání vědět, počítat s ním a být připraven na něj adekvátně reagovat. V opačném případě hrozí nepromyšlený souhlas s návrhem půjčovatele a následně podepsání závazku, které může vést k zadluženosti.

Na tento problém je nutné upozorňovat a klást na něj velký důraz, obzvláště v rámci primární prevence.

Možno použít pracovní listy – diagram výhodnosti půjček

4. FÁZE ZÁVAZKŮ A JEJICH VYMAHANI

Závazky v oblasti dluhů, vždy vznikají na základě smluvního vztahu, zpravidla stvrzeným podpisem. Po vstupu do smluvního vztahu vzniká právní závazek, který je povinen dlužník plnit. Pokud tak nečiní, bude za neplnění svého závazku plně právně odpovědný s následky, které z něho vyplývají.

Co je pohledávka

Pohledávka je právo věřitele na plnění od dlužníka (neboli částka, kterou mi někdo dluží). Spočívá v právu věřitele požadovat po dlužníkovi, aby dlužník něco konal, něčeho se zdržel nebo něco strpěl. Například vrátil/zaplatil peníze ve stanovené výši.

Pohledávka může být peněžitá, nebo nepeněžitá. Jedná se o majetkovou hodnotu, kterou lze až na výjimky převést na jiného (postoupení pohledávky) a která, nezaujmě-li smrtí věřitele, může být předmětem dědění².

Druhy pohledávek: přednostní - nepřednostní

To jestli jsou srážky z příjmu prováděny na nepřednostní pohledávky nebo naopak na přednostní pohledávky hraje svoji roli při stanovení výše částky, která se dlužníkovi strhne z příjmu³.

a) Přednostní pohledávka:

Jako přednostní pohledávky jsou určeny především dluhy za nezaplacené výživné (alimenty). Dále sem spadají neuhrazené daně, nedoplatky na sociálním a zdravotním pojištění. Stejně tak i všechny neoprávněné přeplatky za podporu v nezaměstnanosti, podporu při rekvalifikaci nebo

za další sociální dávky. Patří sem i náhrada škody za ublížení na zdraví nebo úhrada škody v souvislosti s úmyslnými trestnými činy.

U přednostních pohledávek se pak mohou strhnout až dvě třetiny z příjmu dlužníka, který převyšuje nezabavitelnou část mzdy. Jaké pohledávky patří mezi přednostní, určuje Zákon č. 99/1963 Sb., (občanský soudní řád). Přednostní pohledávky jsou pak vyjmenované v § 279.

Pro pohledávky na výživném (nezaplacené alimenty) pak v rámci přednostních pohledávek platí ještě jedna výjimka. Pohledávky na výživném jsou totiž „zvýhodněny“ a při provádění exekuce na plat jsou vždy placeny jako první.

b) Nepřednostní pohledávka:

Nepřednostní pohledávky jsou všechny ty, které nejsou vyjmenovány jako přednostní v příslušném zákoně. Jedná se o všechny ostatní dluhy (neplacené poplatky, dluhy za půjčky od banky nebo další spotřebitelské půjčky a úvěry, ...).

Pro úhradu nepřednostní pohledávky se totiž může použít pouze jedna třetina z rozdílu nezabavitelné částky a čisté mzdy.

ŠETŘÍ SVÝMI
PODPISY!

FÁZE ZÁVAZKŮ

Při vzniku dlužné pohledávky je dobré se zorientovat ve fázích, kterými pohledávka prochází.

Viz pracovní listy – schéma Pyramida vzniku dluhů

Číslo závazku	Typ závazku
I.	Prodlení plateb
II.	Upomínka k zaplacení
III.	Výzva k zaplacení
IV.	Odstoupení od smlouvy, splatnost úvěru
V.	Inkasní společnost
VI.a	Soudní řízení
VI.b	Rozhodčí řízení
VII.	Exekuce

I. Prodlení plateb

Dlužník je povinen se zajímat o své závazky sám a řádně je plnit. Pokud dojde k neplnění závazku, ke kterému byl a je dlužník zavázán, je vhodné začít včas komunikaci s věřitelem a najít společně s ním způsob řešení. Většinou lze v tuto chvíli domluvit možnost úpravy splátkového kalendáře.

II. Upomínky k zaplacení

Věřitel zašle písemnou formou upomínky k zaplacení, ve které vyzývá k zaplacení dlužné částky od 15 až 30 dnů po doručení. Tento typ výzvy je informování dlužníka věřitelem. Stále zde zůstává možnost domluvit si s věřitelem úpravu splátkového kalendáře.

III. Výzva k zaplacení

Výzva k zaplacení je poslední upomínka. I zde je možné se domluvit na řešení situace prostřednictvím splátkové kalendáře. Pokud na tuto výzvu dlužník adekvátně neodpoví, dochází ke krokům věřitele směrem k využití zákonných mechanismů s cílem vymoci dlužnou pohledávku.

IV. Odstoupení od smlouvy, splatnost úvěru

Věřitel ohlásí odstoupení od smlouvy a splatnost celého úvěru díky ztrátě důvěry ve svého klienta (dlužníka).

Mimosoudní vymáhání

V. Inkasní společnosti

Věřitel může v takové situaci využít služeb tzv. inkasní společnosti (vymahačské společnosti). Tato společnost poté ve věci vymáhání dlužné pohledávky jedná místo věřitele, a to na základě mandátní smlouvy. V praxi se můžeme setkat s tím, že v tuto chvíli je větší šance na domluvu úpravy splátkového kalendáře.

Splacení pohledávky v této fázi je velmi žádoucí vzhledem k tomu, že ještě nedochází k navýšení dluhu kvůli nákladům za advokáta soudní řízení, exekutora,...

V některých případech může být vynechána fáze vymáhání pohledávky prostřednictvím inkasní společnosti. Poté následuje fáze soudního či rozhodčího řízení (viz tabulka níže).

Po splatnosti úvěru začíná vymáhání pohledávky několika způsoby:

Název řízení	Věřitel I.	Věřitel II.	Věřitel III.	Věřitel IV.
Soudní řízení VI.a)	Původní věřitel	Advokát	Soud	Exekutor
Rozhodčí řízení VI. b)	Původní věřitel	Advokát	Rozhodce	Exekutor

Lze použít pracovní listy – schéma Fáze dluhového řízení

VI.a Soudní řízení

Věřitel může po splatnosti úvěru podat žalobu k soudu či návrh na vydání platebního rozkazu (návrh na vydání elektronického platebního rozkazu).

Advokát věřitele:

Věřitel vyhledá advokáta. Advokát zjistí základní informace o případu a projedná další postup s věřitelem. Dohodne-li si věřitel s advokátem na právním zastoupení, podepíše mandátní smlouvu, v níž bude mj. uvedena i výše odměny advokáta nebo způsob jejího výpočtu. Náklady na právní zastoupení ve valné většině uplatňuje věřitel na dlužníkově.

Výše odměny advokáta se řídí vyhláškou 484/2000 Sb. V případě peněžitých sporů je zde v §3 stanovena škála paušálních odměn pro nalézací řízení.

Advokát osloví dlužníka na základě písemné výzvy k zaplacení. Lhůta k zaplacení bývá zpravidla 15 až 30 dní. I v této fázi je možné zkusit s advokátem věřitele domluvit úpravu splátkového kalendáře.

Tabulka: Škála paušálních odměn advokáta v závislosti na peněžité hodnotě sporu⁴.

Odměna advokáta je od 300Kč za každý realizovaný úkon, přičemž při návrhu vydání platebního rozkazu

výše pohledávky v Kč	paušál v Kč	podíl
0 - 100	1 000	
101 - 500	1 500	
501 - 1000	2 500	
1 001 - 2 000	3 750	
2 001 - 5 000	4 800	
5 001 - 10 000	7 500	
10 001 - 200 000	7 500	17 %
200 001 - 10 mil	39 800	2 %

vzniknou minimálně 2 úkony, ale samozřejmě těchto úkonů může být i více.

Předžalobní výzva (platnost od 1.1. 2013)

Pro přiznání náhrady nákladů řízení vítězná straně se musí nejméně 7 dnů před podáním žaloby zaslat žalovanému výzva k plnění a to písemnou formou. Pokud žalobce nesplní svou povinnost, nemusí mu soud přiznat náhradu nákladů⁵.

Soud

Má-li soudní rozhodnutí vyznačenou doložkou o nabytí právní moci a vykonatelnosti je vykonatelné. V případě, kdy dlužník neplní povinnost, kterou mu soud uložil, věřitel zajistí provedení nuceného výkonu rozhodnutí prostřednictvím exekuce.

Věřitel se domáhá, aby dlužník zaplatil dlužnou

pohledávku. Věřitel podá k soudu žalobu o zaplacení nebo návrh na platební rozkaz (sám nebo prostřednictvím advokáta).

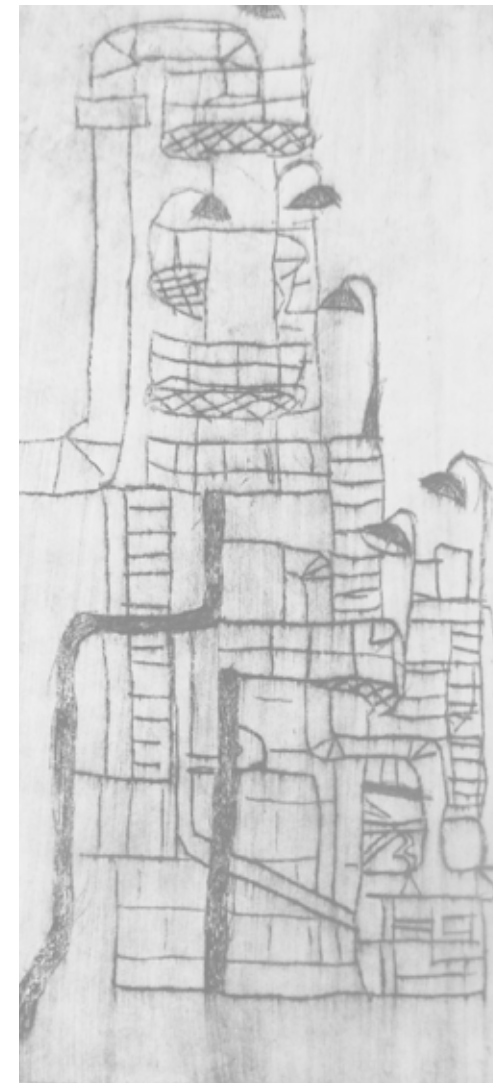
Okresní soud příslušný podle bydliště dlužníka rozhoduje o oprávněnosti pohledávky.

Z praxe však víme, že soud zkoumá platnost pohledávky spíše povrchně, na základě předložených dokumentů, které jsou dostatečné a úplné. Poté vydá oznámení o žalobě. V mnoha případech se nenařizuje jednání u soudu, žalovaný je tedy bez možnosti vyslyšení. Je-li nárok věřitele řádně sepsán a z podání je vše jasné, může soud rovnou vydat platební rozkaz (elektronický platební rozkaz), v němž soud nařídí, jakou dlužnou částku má dlužník věřiteli zaplatit. V mnoha případech nedojde ani k jednání u soudu. Pokud některý účastník podá odpor proti platebnímu rozkazu, nařídí soud jednání.

Není-li odpor podán, platební rozkaz nabývá právní moc a stává se exekučním titulem.

Dlužník tedy obdrží žalobu o zaplacení či platební rozkaz a může se poté odvolat. Dlužník se může proti žalobě odvolat. Proti platebnímu rozkazu lze podat do 15 dnů písemný odpor. Během jednání u soudu dlužník může napadnout výši dluhu. Podáním odporu se otvírá prostor jednat se soudem a domluvit případně splátkový kalendář. Soud může při jednání posuzovat smlouvu a neuznat například úroky v plné výši či některé sankce. Je to naděje pro dlužníka, že zaplatí nižší částku. Tento odpor však musí být rozumným způsobem podložený, (např. dluh je již zaplacen, jen nedošlo k připsání platby).

Za soudní řízení soud naúčtuje **soudní poplatky**. Stanovují se buď procentem z hodnoty předmětu sporu, nebo pevnou sazbou.

Doručování pošty

V minulosti platilo pravidlo, že řízení nemůže probíhat, dokud si všechny strany v řízení nepřeberou poštu. Tím vznikalo mnoho prodlev v řízeních. V současnosti platí, že pokud si doporučený dopis nepřevezme některá z obou stran na poště ČR do 10 dní, dopis se vrací zpět odesílateli a považuje se za doručený. Tím je zabezpečeno, že řízení nebude plánovitým nevzvedáváním pošty některých stran záměrně zdržováno.

VI.b Rozhodčí doložka – rozhodčí řízení

Klient může spolu se smlouvou o spotřebitelském úvěru podepsat také rozhodčí doložku.

Rozhodčí nález má stejné účinky jako klasické soudní rozhodnutí a je také exekucním titulem.

V praxi přitom platí, že rozhodce je určován a zároveň i odměňován věřitelem, tudíž lze silně pochybovat o jeho nezávislosti. Právě finanční závislost rozhodce na věřiteli zakládá hlavní důvod k jeho podjatosti. V rozhodčím řízení tak bývá velmi často uznán i takový nárok věřitele, který by u řádného soudu mohl být označen za neoprávněný.

Posloupnost: **rozhodčí doložka – rozhodčí řízení – rozhodčí nález**

Existují dva druhy:

- a) **Smlouva o rozhodci** – jedná se o ujednání, které probíhá již v rámci vzniklého sporu.
- b) **Rozhodčí doložka** - ujednání o tom, že spory, které by v budoucnu vznikly z určitého právního vztahu nebo z vymezeného okruhu právních vztahů, budou řešeny v rámci rozhodčího řízení (rozhodčí doložka)⁶.

Jak vypadá platná rozhodčí doložka:

- Doložka je uzavřena písemně a sepsaná samostatně, aby si účastník lépe uvědomil její možný dopad. V případě, že bude doložka součástí podmínek hlavní smlouvy, bude hlavní smlouva neplatná.
- Věřitel dále musí spotřebiteli s předstihem před uzavřením rozhodčí doložky vysvětlit, jaké může mít pro něho následky.
- Doložka musí obsahovat pravdivé, přesné a úplné informace o rozhodci nebo o tom, že rozhoduje stálý rozhodčí soud.
- Rozhodčí doložka má obsahovat informace o odměně rozhodce a předpokládaných druzích nákladů, které mohou vzniknout, a o pravidlech pro jejich přiznání, místu konání rozhodčího řízení, způsobu doručení nálezu a o tom, že pravomocný rozhodčí nález je vykonatelný
- Jména osob rozhodců musí být v rozhodčí doložce přesně určena.

Rozhodce

Rozhodcem může být občan České republiky i cizinec, přičemž musí být zletilý, způsobilý k právním úkonům a také bezúhonný. Je veden v seznamu vedeného Ministerstvem spravedlnosti. Rozhodce musí mít vysokoškolské právnické vzdělání. Nesmí být ve věci podjatý. Podjatost může spočívat i v tom, že rozhodce řeší pro jednu firmu desítky či stovky spotřebitelských sporů a má s ní tedy nadstandardní vztahy⁷.

Napadení rozhodčí doložky

Napadení rozhodčí doložky je možné ve dvou fázích rozhodčího řízení. Nejdříve klient obdrží návrh na zahájení rozhodčího řízení a spolu s ním i výzvu

k vyjádření. Na vyjádření má klient zpravidla 7-30 dní od doručení výzvy.

Již v tento moment je možné rozhodčí doložku napadnout. Klient ve svém vyjádření vyrozumí rozhodce o tom, že považuje doložku za neplatnou, a uvede patřičné důvody. O tomto informuje i věřitele doporučeným dopisem. Rozhodce se může na základě takového vyjádření sám případu vzdát a vrátit celou záležitost věřiteli, který se bude muset obrátit na soud.

V případě, že se tak nestane, podává se žaloba na neplatnost rozhodčí doložky přímo soudu. Příslušnost soudu je dána místem sídla věřitele.

Často bývá tato první fáze (návrh na zahájení rozhodčího řízení a výzva k vyjádření) klientem nepodchycena a na pracovníka se obrátí, až když má rozhodčí nález. I tehdy lze jednat. Dnem doručení rozhodčího nálezu začíná běžet tříměsíční lhůta, ve které lze nález napadnout. Je nutné rychle sepsat žalobu na zrušení rozhodčího nálezu a rovněž návrh na odložení jeho vykonatelnosti, aby se zabránilo exekuci. Žaloba i návrh se podávají ke krajskému soudu dle sídla věřitele.

Každá žaloba se podává k místně příslušnému okresnímu soudu dle místa bydliště žalovaného. Většinou jsou na místě žalovaných naši klienti, proto se nestává, že by se museli dostavit k soudu do cizího, popř. i velmi vzdáleného města. V případě žaloby na neplatnost rozhodčího nálezu je ale potřeba brát v úvahu to, kde je sídlo (popř. pobočka) věřitele. V případě, že bychom chtěli podávat žalobu do místa pobočky věřitele, musí být tato uvedena ve smlouvě. Většinou ale na smlouvě bývá hlavní

sídlo věřitele – tam je potom nutné žalobu směřovat. Lze také žádat o vyslechnutí v místě bydliště, na to ale bohužel není právní nárok.

V případě, že se žalobce nedostaví na první stání, může být celá věc zastavena. Ovšem pokud je žaloba na neplatnost rozhodčí doložky (nálezu) sepsána dobře a neplatnost rozhodčí doložky je důkladně podložena, nemusí být soudní jednání ani nařízeno, soud rozhodne bez jednání.

V případě, že žaloba na neplatnost rozhodčího nálezu uspěje a věc se dostane před soud, je potřeba vytipovat sporné pasáže ve smlouvě, vysoké sankce, úroky apod.

Tam, kde nejsou výrazně nepřiměřené pokuty apod., je nutné zvažovat, zda věc napadat. Musíme počítat s tím, že věřitel si může vzít právníka a klient mu pak bude povinen uhradit náklady.

Napadením doložky/nálezu lze ovšem dosáhnout nejen snížení dluhu, ale soud může povolit úhradu dluhu formou splátkového kalendáře. Tehdy může klient ušetřit náklady na exekuci.

⁶<http://business.center.cz/business/pojmy/p2460-rozhodci-dolozka.aspx>

⁷<http://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-rozhodcim-rizeni-prinasi-nove-pozadavky-kladene-na-osobu-rozhodce-81803.html>

V případě, kdy není velká šance na snížení samotné dlužné částky, je potřeba zvážit, nakolik je pro klienta splátkový kalendář reálný a nakolik o něj stojí. Klient musí mít jasno v tom, že nebude-li pak splátkový kalendář plnit, zaplatí jak náklady soudního řízení, tak náklady exekuce.

Výsledkem rozhodčího řízení je rozhodčí nález, který je soudně vykonatelný. Proti němu se lze do 90 dnů od nabytí právní moci odvolat.

Nicméně vzhledem k nevýhodnosti takového rozhodování sporů pro stranu dlužníka je možné napadat již samostatnou rozhodčí doložku, která byla podepsána spolu se smlouvou o spotřebitelském úvěru a snažit se spor dostat před příslušný soud.

Odůvodnění neplatnosti rozhodčí doložky

Rozhodčí doložka nesmí být sjednávána u všech typů spotřebitelských smluv, jelikož zde není naplněn požadavek rovnosti obou stran – na jedné straně je dodavatel, který jedná v rámci své obchodní činnosti, na straně druhé je spotřebitel jako „pouhá“ fyzická osoba. To je v rozporu jak s právem Evropského společenství, tak s právem českým.

Dalším důvodem může být institucionální podjatost rozhodce, který je přímo jmenován v rozhodčí doložce. Rozhodce přitom jedná v rámci své podnikatelské činnosti, jejímž cílem je zisk a je placen věřitelem, jehož cílem je vyhrát daný spor. Rozhodčí doložka je tedy neplatná, protože dané řízení fakticky nemůže být nestranné⁸.

VII. Exekuce

Proto, aby byla exekuce provedena, musí existovat exekuční titul. **Exekuční titul** je listina, která slouží jako podklad pro vznik exekuce. Touto listinou může být soudní rozhodnutí – rozsudek, platební rozkaz či trestní příkaz, rozhodčí nález, notářský a exekutorský zápis.

Na základě těchto listin, lze podat **návrh na nařízení exekuce** a to okresnímu soudu příslušnému podle místa bydliště nebo sídla dlužníka nebo se obrátit na soudního exekutora (nalezneme v seznamu exekutorů: www.exekutorskacomora.cz). Každý exekutor může vykonávat svou činnost na celém území České republiky.

Pohledávku převezme exekutor, kterému už nepřísluší zkoumat pohledávku jako takovou a již se nezabývá tím, zda je pohledávka oprávněná. Proto ji začne zákonnými prostředky vymáhat

Někdy je možné domluvit si s exekutorem i úpravu splátkového kalendáře, ale mnohdy podmínky, které exekutor pro splátkový kalendář ustanovuje, nejsou pro dlužníka reálné. Většinou se jedná o systém, že celá dlužná pohledávka musí být prostřednictvím splátkového kalendáře zaplacená do 6 až 12 měsíců, což způsobuje tak vysoké měsíční splátky, že nejsou ze strany dlužníka zpravidla možné. Důvodem je, že exekutor je placen za vymožení dlužné pohledávky v co nejkratším čase. Pokud nedojde k domluvě mezi dlužníkem a exekutorem přichází na řadu exekuce.

Pokud je nařízena jakákoliv exekuce, tak jednou z možností, jak se v odůvodněných případech bránit proti jejímu provedení, je návrh na zastavení

exekuce. K zastavení výkonu soudního rozhodnutí (exekuce) má dlužník k dispozici lhůtu 15 dní, která začíná běžet okamžikem doručení exekučního příkazu. **Návrh na zastavení exekuce** se podává exekutorovi. Pokud ten návrhu na zastavení nevyhoví, postupuje celá věc k příslušnému soudu, který definitivně rozhodne o zastavení nebo pokračování exekuce⁹.

Výkon exekuce lze provést skrze 2 instituty:

a) **prostřednictvím soudu (soudní vykonavatelé)**
Velmi málo věřitelů využívá soudní vykonavatele. Soudní vykonavatelé jsou vázáni návrhem žalobce. V každé věci může oprávněný navrhnout jen jeden druh výkonu rozhodnutí. Návrhy jsou vyřizovány jeden po druhém a je na věřiteli, aby přitom označil majetek povinného (dlužníka).

b) **Prostřednictvím soudního exekutora (instituce soudního exekutora)**

Jedná se o soukromé osoby, které stát pověřil výkonem exekuční činnosti. Exekutoři jsou nuceni fungovat rychle a efektivně, protože na rozdíl od soudů jsou na výsledcích své činnosti přímo ekonomicky závislí. Jejich odměna se vypočítává z vymožené částky, a pokud nic nevymůžou, nic nevydělají.

Způsob exekuce volí soudní exekutor. Exekutor musí dodržovat dvě pravidla – pravidlo priority a pravidlo přiměřenosti. Pravidlo priority spočívá v povinnosti exekutora zvolit nejprve jeden možný způsob exekuce, a teprve když se tento ukáže jako neúčinný, může volit i způsoby další a kombinovat je.

Exekutor postupuje při výkonu své činnosti zcela nezávisle a je při tom vázán pouze platnými právními předpisy a rozhodnutími soudu v exekučním řízení. Sám rozhoduje o způsobu provedení exekuce a může vydat exekuční příkazy i pro několik zákonem stanovených způsobů najednou.

Pravomoci soudního exekutora

Součinnost jsou povinny mu poskytnout soudy, orgány státní správy, banky, pojišťovny, penzijní fondy, obchodníci s cennými papíry a další právnické i fyzické osoby.

Má tedy možnost zjistit čísla bankovních účtů a pojistek, vlastnictví nemovitého majetku a motorových vozidel, zaměstnavatele,...

Při soupisu majetku může exekutor vstoupit i do bytu, provozovny a dalších prostor, v nichž má povinný svůj majetek, a to dokonce i v jeho nepřítomnosti. Požádá o asistenci policii a přizve si zámečníka, který zamčené dveře otevře.

Na rozdíl od soudního vykonavatele **movitý majetek** jen neoznačí nálepkami, ale rovnou jej **může zabavit a odvézt**. Pokud dlužník svůj dluh nevyrovná, **následuje dražba**, jejíž výnos se použije na úhradu vymáhané pohledávky a nákladů exekuce.

Exekutor také může předvolat povinného a vyzvat ho k prohlášení o majetku, resp. navrhnout soudu, aby tak učinil. Povinný potom musí sám uvést seznam svého majetku a pod trestní sankci výslovně prohlásit, že údaje, které uvedl, jsou pravdivé a úplné.

Dle analýzy systémových chyb na poli exekucí neziskové organizace Iuridicum Remedium je neplatný mýtus, že soudní exekutoři jsou úspěšnější než soudní vykonavatelé. Od roku 2009 – 2011 je úspěšnost soudních vykonavatelů 41%. Úspěšnost vymáhání pohledávek soudních exekutorů od roku 2009 klesá na ¼. Dále se pak často objevují kauzy, kdy došlo ke kárným žalobám na soudní exekutory (2009 – 2012 řešil nejvyšší správní soud 43 kárných žalob).¹⁰

Místní příslušnost exekučního soudu

Novelou exekučního řádu platného od 1.1.2013 se mění se místní příslušnost exekučního soudu. U povinných fyzických osob – z původního obvodu, v němž má povinný bydliště (= kde skutečně žije bez ohledu na trvalý pobyt) na obvod, v němž má povinný trvalý pobyt. Nemá-li povinný v ČR trvalý pobyt v obvodu, v němž má majetek; je-li místně příslušných několik soudů, je místně příslušným ten soud, jehož název je první v abecedním, případně číselném pořadí.

Výkon rozhodnutí - exekuci ukládající zaplacení peněžité částky lze provést

1. Srážkami ze mzdy a jiných příjmů
2. Prikázáním pohledávky
3. Prodejem movitých a nemovitých věcí
4. Prodejem podniku
5. Zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitostech.

Způsob exekuce ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky se řídí povahou uložené povinnosti.

Takovou exekuci lze provést:

- a) vyklizením
- b) odebráním věci
- c) rozdělením společné věci
- d) provedením prací a výkonu¹¹

Při nařízení exekuce je postihován celý dlužníkův majetek. Dlužník nesmí se svým majetkem nakládat vyjma běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb a udržování a správy majetku. Veškeré právní úkony učiněné v rozporu s touto povinností jsou absolutně neplatné.

Výkony rozhodnutí – způsoby, jakým je dlužná pohledávka po dlužníkovi nejčastěji vymáhána:

1. Srážky ze mzdy a jiných příjmů

V případě srážek z příjmů ponechá exekutor nezabavitelnou částku. Výše nezabavitelné částky se odvíjí od životního minima a od částky normativních nákladů na bydlení.

Pozn.: Normativní náklady

Normativní náklady se využívají při výpočtu výše příspěvku na bydlení. Jsou stanoveny jako průměrné náklady na bydlení podle velikosti obce a počtu členů domácnosti. Zahnují pro nájemní byty částky nájemného v souladu se zákonem o nájemném a pro družstevní byty a byty vlastníků obdobné náklady. Dále jsou do nich zahrnuté ceny služeb a energií. Normativní náklady na bydlení jsou počítány na přiměřené velikosti bytů pro daný počet osob v nich trvale bydlících.

V zákoně o stání sociální podpoře (č. 117/1995 Sb.) jsou v §25 a §26 stanoveny částky normativních nákladů, které jsou každý rok novelizovány.

Částky životního minima od 1.1.2013

Pro jednotlivce	3 410 Kč
Pro první osobu v domácnosti	3 140 Kč
Pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	
Pro nezaopatřené dítě ve věku	2 830 Kč
Nezaopatřené dítě do 6 let	1 740 Kč
Nezaopatřené dítě 6 až 15 let	2 140 Kč
Nezaopatřené dítě 15 až 26 let	2 450 Kč

Nezabavitelná částka

Nezabavitelnou částku na povinného dlužníka stanovíme jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy částky 3 410 Kč, a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný zaměstnanec žije, která je vládou ČR stanovena na 5 687 Kč (čili jako 2/3 z částky). Nezabavitelná částka na povinného činí **6064,66 Kč**.

Nezabavitelnou částku na vyživovanou osobu stanovíme obdobně, a to jako ¼ z nezabavitelné částky na povinného 6 064,66 Kč, činí tedy **1 516,16 Kč**.

Nezabavitelné částky od 1.1.2013

	2013
Nezabavitelná částka na povinného	6 064,70 Kč
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu	1 516,20 Kč
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení (100% částka výpočtově základny)	9 097 Kč
Vypočtená maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy	3 032 Kč

Co lze exektovat: mzdu, plat, rodičovský příspěvek, nemocenské dávky, důchody, stipendia, podporu v nezaměstnanosti, odstupné, odměny z dohody o pracovní činnosti.

Co nelze exektovat: přídavek na dítě, porodné, pohřebné, dávky v hmotné nouzi, příspěvek na bydlení, odměny z dohody o provedení práce.

Od 1.1.2013 vstoupila v platnost novela občanského soudního řádu č. 396/2012. Zde je výběr změn, které by mohly být důležité pro klienty.

Srážky ze mzdy a postižení účtu manžela povinného¹²

Exekučně lze postihnout peníze na účtu a nevyplacenou mzdu manžela povinného pouze v případě, že se jedná o vydobytí závazku, který patří do společného jmění manželů. Manžel povinného se může bránit, protože závazek nespadá do společného jmění manželů:

- vznikl před vznikem manželství
- prokáže, že závazek převzal druhý manžel
- jedná se o majetek, který náleží výhradně druhému manželovi.

Srážky ze mzdy

Na základě exekuce jsou prováděny srážky na účet oprávněného. Zaměstnanec – dlužník ztrácí právo na výplatu té části mzdy, která odpovídá stanovené výši splátek. Plátce mzdy, povinný i oprávněný mohou požádat soud, aby sám určil jaká částka má být v určitém výplatním období ze mzdy srážena.

Zaměstnavatel a srážky ze mzdy

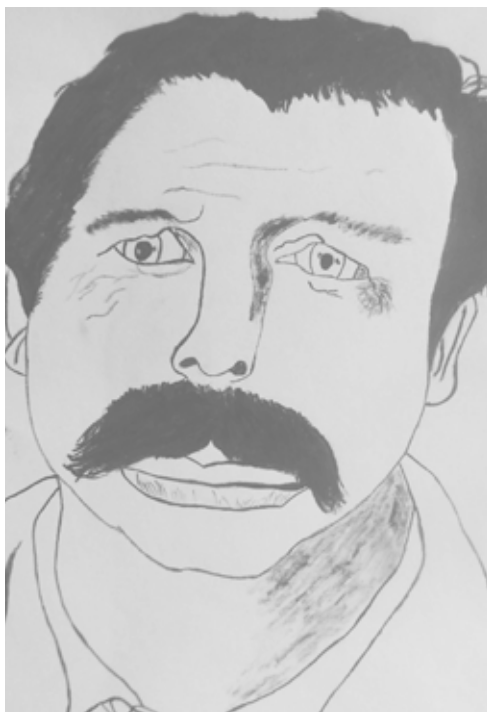
Přijímá-li zaměstnavatel do práce nového zaměstnance, je povinen si od něj vyžádat potvrzení od posledního zaměstnavatele o tom, zda byl nařízen výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, kterým soudem a v čí prospěch. Takový doklad je každý zaměstnavatel povinen vydat každému, kdo u něj skončil zaměstnání. Tímto potvrzením je zpravidla tzv. zápočtový list, popřípadě samostatné potvrzení o uvedených skutečnostech (např. při skončení práce na základě dohody o pracovní činnosti).

V případě změny zaměstnání, se nový zaměstnavatel o exekucích dozví ze zápočtového listu, který mu předloží zaměstnanec. Nový zaměstnavatel je povinen provádět srážky ze mzdy od okamžiku, kdy se o nařízení exekuce dozvěděl.

Výpočet srážek ze mzdy je upraven zákonem a lze jej ověřit v každém konkrétním případě.

V praxi se ukázalo, že plátce mzdy někdy strhával více, dle svého uvážení nebo z důvodu neznalosti zákonného výpočtu.

Nepostižitelná část mzdy, která musí být povinnému vyplacena, je chráněna pouze do okamžiku vyplacení. Jakmile je vyplacena, např. zaslána na účet, ochrana zaniká a peníze mohou být exekučovány, je-li účet obestaven.

2. Prikázání pohledávky

Přikázání pohledávky je nejčastěji provedeno **zablokováním bankovního účtu** („zmrazení účtu“) Exekutora nezajímá, odkud jsou peníze na účet zasílány. Účet zablokuje až do doby, než dlužník zaplatí celý dluh. Existuje zde možnost, pokud dlužník uhradí větší část dluhu, že exekutor účet odblokuje. Děje se tak však ve velmi málo případech. **Při zablokování** může dlužník požádat v bance o **dvojnásobek životního minima** podle občanského soudního řádu § 304. Tuto možnost lze využít pouze jednou, jedná se o částku **6 820 Kč**.¹³

Co je dobré udělat, pokud očekávám exekuci a mám bankovní účet?

Vlastník účtu by si měl vybrat peníze z účtu. Pokud to lze, účet v bance by se měl zrušit. Dlužník se tak vyhne dalším dluhům, kdy za nevyužívaný, blokováný účet, musí hradit poplatky (například za vedení účtu). Doporučuje se změnit si způsob výplaty či důchodu na složenku (př.: převod důchodu trvá cca 2-3 měsíce). Tím se zabrání, že se dlužník delší čas ocitne zcela bez příjmů.

Postižení časově podmíněně pohledávky¹⁴ (např.: penzijní připojištění)

Soud či exekutor může svým rozhodnutím nahradit vůli klienta a vypovědět smluvní vztah nebo požádat o plnění. Souhlas třetí osoby, je-li jím právní úkon podmíněn, je nahrazen usnesením o nařízení výkonu rozhodnutí – exekučním titulem.

Exekuce pozastavením řídičského oprávnění¹⁵

Tento způsob exekuce lze použít jen při vymáhání nedoplatku na výživném pro nezletilé dítě. Příkaz se zruší v případě, prokáže-li povinný, že k uspokojování

základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, nezbytně řídičský průkaz potřebuje.

3. Prodej movitých věcí a nemovitostí

Exekuci prodejem zástavy lze pro zajištěnou pohledávku provést prodejem zastavených movitých věcí a nemovitostí.

Exekutor může navštívit doma dlužníka a samolepkami označit („oblepit“) či rovnou odvést vybavení domácnosti – elektronika, nábytek, šperky, ...

Pokud exekutor zjistí, že dlužník vlastní dům, byt, garáž, ... je zde reálná možnost, že nemovitost prodá prostřednictvím dražby. V praxi to znamená, že dlužník již nemůže se svou nemovitostí nijak nakládat. Exekutor nařídí exekuční zástavní právo v katastru nemovitostí. Tím zablokuje dlužníkovu majetek. Poté se nařídí dražba nemovitosti, a pokud se nemovitost podaří prodat, tak ze získané částky zaplatí dlužná pohledávka věřiteli a zbývající část ze zisku se vyplácí dlužníkovi.

Dlužník samozřejmě po prodeji nemovitost musí svou nemovitost neprodleně opustit, popř. zůstat jako nájemník na základě domluvy s novým majitelem a vzniku nájemního smluvního vztahu.

Většina exekutorů dává přednost prodeji nemovitých věcí. Tato možnost je v případě majetku dlužníka pro exekutora rychlejší a výhodnější.

Co nemůže exekutor zabavit

Běžné vybavení domácnosti (lednička, pračka, ...), oblečení, zdravotní pomůcky, které jsou nezbytné.

¹³Metodika Plzeň

¹⁴Občanský soudní řád, novela 396/2012 - §312

¹⁵Exekuční řád § 71a

Dále věci, které by byly v rozporu s morálními pravidly (př.: snubní prsteny,...). Novela občanského soudního řádu platná od 1.1. 2013 také ošetřuje zabavení zvířat. Zvířata, u kterých není hospodářský efekt hlavním účelem chovu, jsou z výkonu rozhodnutí vyloučena.¹⁶

V některých případech se stává, že exekutor zabaví věci, které jsou považovány za běžné vybavení. Hlavním důvodem je to, že tyto věci nejsou konkrétně vyjmenovány v exekučním řádu.

Zajímavostí je například slovenský exekuční řád, kde je běžné vybavení domácnosti vyjmenováno.

Zabavený majetek je oblepen exekuční nálepkou – exekučně zabaveno. Od tohoto momentu je znemožněno dlužníkovi s tímto majetkem jakkoli nakládat, jinak by se dopouštěl trestného činu maření výkonu rozhodnutí.

Majetek s nálepkami je zabaven ve prospěch exekuce. Exekutor si ihned, nebo při další návštěvě tyto věci odveze. Je povinen je složit ve speciální místnosti na místně příslušném okresním soudě, kde byla nařízena exekuce, po dobu 30 dní. Poté nastává doba dražby, jejímž prostřednictvím se uhradí dlužná pohledávka věřiteli.

Elektronická dražba¹⁷

Od 1. ledna 2013 je možná elektronická dražba movitých věcí prostřednictvím internetu.

Obrana pro ty, kteří bydlí s dlužníkem, při návštěvě exekutora

- Ten, kdo žije v domácnosti s dlužníkem, by měl uchovávat doklady (faktury s uvedeným kup-

cem). Pokud majetek není dlužníka, je třeba o tom ihned říci exekutorovi (vykonavateli) a předložit doklady. Exekutor vše uvede do protokolu.

- Pokud se dlužník na adrese nezdržuje, je lepší zavolat PČR a vyzvat exekutora k tomu, aby prokázal, proč si myslí, že se tam dlužník zdržuje.
- Když věrohodně neprokáže své podezření, vyzvěte jej k opuštění. (Pokud zůstane, lze na vykonavatele podat trestní oznámení z porušování povinností při správě cizího majetku).
- Exekutor může označit věci, které nejsou dlužníka. Vyhýtel věcí musí podat exekutorovi žádost o vyškrtnutí věci ze seznamu. **Pozor na krátké lhůty!**
- Zabavený movitý majetek exekutor odveze a uloží jej ve speciálně určené místnosti a to po dobu 30 dní z důvodu možnosti podání tzv. **vylučovací žaloby**, kterou se může pravý majitel exekurovaných věcí domáhat k jejich navrácení právě od místně příslušného Okresního soudu.
- Poté si může majitel jet pro své věci na své náklady.

Návštěva exekutora

- Ten, koho navštíví exekutor, může přivolat PČR, která bude na exekuci dohlížet.
- Nechá si ukázat doklady, zaznamená si je. Exekutor ukáže exekuční příkaz, papír, který mu dává pravomoc k návštěvě domácnosti a exekuci vykonat.
- Ve většině případů exekutor označí vybavení domácnosti, může jej také odvést.
- Exekutor může zabavit i hotovost. Musí ze zákona ponechat dvojnásobek životního minima, tedy 6 820 Kč.

Časté otázky a odpovědi:

Otázka č. 1: *Jak je možné, že mi dluh nascočil do takové výše? Jak je možné, že na mě byla nařízená exekuce, když jsem řádně plnil dohodnutý splátkový kalendář?*

Odpověď:

Dohoda o splátkovém kalendáři nevyplývá ze zákona. Nad touto dohodou dvou stran stojí vždy zákon a smlouva, která má silnější právní sílu, než dohoda. Z toho důvodu, že byla porušena smlouva, mohl věřitel využít zákonných mechanismů, včetně nařízení exekuce. Věřitel se může rozhodnout, že případný spor nechce dále řešit formou dohody a nemusí v takovém případě dlužníka informovat.

Otázka č. 2: *Jak je možné, že mi exekutor zabavil z domácnosti lednici a pračku a přitom jsem slyšel, že nesmí, protože to patří do běžného vybavení domácnosti?*

Odpověď:

Pravdou je, že by neměl. V občanském soudním řádu ČR je uvedeno, že nesmí být zabaveno běžné vybavení domácnosti, které dlužník potřebuje k uspokojování potřeb. Běžné vybavení však není blíže specifikované (např. lednice, pračka apod.).

Na Slovensku mají tyto věci přímo vyjmenované a tím nemůže dojít v žádném případě k jejich zabavení.

V každém případě je vhodné se při výkonu exekuce odkazovat na § 322 občanského soudního řád.¹⁸

Více exekucí

Je-li nařízeno provádět souběžně několik exekucí pro různé pohledávky, postup proplacení jednotlivých závazků je následující:

- **Nejprve** jsou vždy propláceny **pohledávky na výživném**. Dluhy na výživném mají zvláštní postavení a jsou nadřazené i všem ostatním přednostním pohledávkám. Pokud na úhradu dluhů na výživném nestačí druhá třetina ze zabavitelné částky, pak může být výživné uhrazeno i z třetiny určené na nepřednostní pohledávky.
- Má-li dlužník **více pohledávek**, pro úhradu dalších pohledávek pak **rozhoduje jejich pořadí**.
- Pořadí je určeno dnem, kdy byla nařízena exekuce na plat. Dříve nařízené exekuce jsou tak uspokojovány jako první, další pak čekají na to, až na ně dojde řada (s výjimkou pohledávek na výživném).¹⁹

Spojování exekucí²⁰

Povinnost zavedena v těchto případech:

- Spojování u stejného exekutora. Exekuční řízení je vedeno stejným oprávněným proti stejnému povinnému u téhož exekutora, a to ke dni podání exekučního návrhu
- Spojování exekucí různých oprávněných. U stejného exekutora proti jednomu povinnému vedena exekuce různými oprávněnými – automaticky se nespojuje – na návrh povinného spojí řízení exekuční soud za podmínek:

- 1) předmět každého ze spojovacích řízení je vymezení částky nepřevyšující 10 000 Kč
- 2) oprávnění jsou věřitel v době vzniku vymáhané pohledávky nebo jeho právní nástupce

- Spojování u různých exekutorů. Návrhem povinného spojí exekuční soud v případě, kdy každé řízení nepřevyšuje vymáhanou částku 10 000 Kč či se jedná o stejné oprávněné, pokud jimi jsou původní věřitel či jeho nástupci

Odklad a zastavení exekuce

Odklad exekuce, návrh na odklad exekuce nebo na zastavení exekuce je tak potřeba adresovat přímo exekutorovi.

Z praxe se doporučuje zaslat dokument také Okresnímu soudu, který exekuci nařídil.

Zastavení exekuce

Návrh na zastavení exekuce lze podat do 15 dnů ode dne, kdy se povinný o důvodu k zastavení dozvěděl. Tato lhůta je velmi krátká. Je třeba na ni klienty upozorňovat. Pokud by jí povinný promeškal, bylo by možné zastavení exekuce docílit jen velmi obtížným a výsledek nezaručujícím způsobem na základě podnětu přímo soudu, který o zastavení může rozhodnout i bez návrhu.

Nově od 1.1. 2013 je povinnost povinného vylíčit skutečnosti rozhodné pro posouzení, kdy se o důvodu zastavení exekuce dozvěděl, pokud povinný podává návrh na zastavení exekuce po lhůtě pro dobrovolné splnění, což je lhůta 30 dnů od doručení výzvy.

Pokud je podán návrh na zastavení exekuce, vyzve do 15 dnů exekutor všechny účastníky, aby se vyjádřili, zda se zastavením souhlasí. Pokud všichni účastníci exekuce se zastavením souhlasí nebo

pokud marně uplynula 30 denní lhůta k vyjádření se (např. i pokud se některý účastník zapomene nebo nestihne vyjádřit), exekutor exekuci zastaví. V případě, že se zastavením souhlasí oprávněný, zastaví exekutor exekuci vždy, a to i bez návrhu.

Jako příloha musí být přiloženy listiny, prokazující tvrzení obsažené v návrhu. Pokud nejsou připojeny, exekutor návrh odmítne. Tzn.: návrhem se exekutor věcně vůbec nezabývá. Pokud povinný podá proti usnesení o odmítnutí odvolání, exekutor usnesení o odmítnutí zruší a věc postoupí k vyřízení exekučnímu soudu.

Zákonné důvody pro zastavení exekuce:

- K zastavení výkonu může dojít tehdy, pokud byl sice výkon rozhodnutí nařízen, ale rozhodnutí o výkonu se dosud nestalo vykonatelným.
- Pokud se povinný odvolá k soudu a soud vyhoví.
- Exekuce také může být zastavena na základě požadavku toho, kdo návrh výkon rozhodnutí vydal. To se může týkat především případů, kdy věřitel návrh k provedení exekuce odvolá. *Například ve chvíli kdy se dlužník s věřitelem domluví na pravidelných splátkách.*
- Exekuce také může být zastavena pro nemožnost dlužníka, a to především v případech, že by se ukázalo, že případný „zisk“ z exekuce by nepokryl ani náklady exekučního řízení (občanský soudní řád v § 268, odst. e).

Exekuci lze podle okolností případu zastavit jak zcela, (např. z důvodu námitky promlčení) tak i zčásti (např. pokud jde jen o jeden exekuční příkaz – nepřijatelná exekuce příkázáním pohledávek

z účtu, anebo pokud jde třeba jen o jednu věc – sepsání věci, která nesmí být dle zákona dlužníkovi zabavena, při exekuci prodejem movitých věcí).

Odklad exekuce

Odklad výkon rozhodnutí lze, jestliže se povinný ocitl bez viny přechodně v takovém postavení, že by výkon rozhodnutí mohl mít pro něho a příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a oprávněný by nebyl odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen. Návrh se podává exekutorovi.

Z praxe se opět doporučuje podat jej Okresnímu soudu, který exekuci nařídil.

V případě, že exekutor obdrží návrh na odklad exekuce, buď návrhu sám vyhoví anebo v opačném případě předloží návrh na odklad do 7 dnů soudu. Soud je pak povinen o odkladu rozhodnout do 15 dnů. Dokud není o návrhu na odklad rozhodnuto, není exekutor oprávněn činit jakékoliv úkony, ledaže by šlo o návrh, jenž by byl svévolným nebo zřejmě neúspěšným uplatňováním či bráněním práva (návrh na odklad exekuce tedy má do jisté míry odkladný účinek). Exekuci je možno odložit jen na nějakou konkrétně stanovenou dobu, ne tedy na neurčito.²¹

Úhrada nákladů při zastavení nebo zrušení exekuce

V případě zastavení či zrušení exekuce nejsou řešeny náklady, které již díky exekuci vznikly. To znamená, že i když se povinný domůže zastavení nebo zrušení exekuce, může po něm být exekutorem požadována úhrada dosavadních nákladů.

O nákladech a o tom, kdo je povinný tyto náklady uhradit rozhoduje vždy soud. Ten by tak měl učinit již v rámci rozhodnutí o zastavení nebo zrušení exekuce. V případě, že k zastavení nebo zrušení vedly především procesní chyby na straně oprávněného (věřitel, exekutor), povinný (dlužník) by měl být od úhrady nákladů osvobozen.

V případě, že je zastavena nebo zrušena exekuce a dlužník již mezi tím uhradil část vymáhané pohledávky, je opět na rozhodnutí soudu, aby určil, jestli je oprávněný (věřitel nebo exekutor) povinen vrátit to, co mu již dlužník uhradil.²²

Odměna exekutora

Celková částka, kterou tzv. povinný, tedy dlužník, zaplatí exekutorovi, se řídí vyhláškou Ministerstva spravedlnosti 330/2001 Sb. „O odměně a náhradách soudního exekutora, ...“. Zde je stanoveno, že se nárok exekutora skládá z odměny a náhrady nákladů.

Odměna

V případě typu exekuce srážkami ze mzdy je stanoveno v §6, že odměna exekutora činí 15 % z celkové vymáhané částky, nejméně však 3 000 Kč.

Náhrada nákladů

Náklady je možno stanovit buď paušálem, který činí 3 500 Kč, nebo doložením reálných nákladů. Dále je ve vyhlášce stanoveno v §11, že pokud exekutor upustí od provedení exekuce (například z důvodu uhrazení dlužné částky povinným do 15 dnů) přísluší mu 50 % z výše odměny dle §6.²³

Zánik exekuce

Exekuce trvá, dokud není vše vymoženo nebo dokud ji soud nezruší, povinný neskončí v konkurzním řízení, nezemře či nezanikne, jednali se o právníkou osobu²⁴.

Nevyhoví-li exekutor návrhu na zastavení exekuce, postoupí jej společně s exekučním spisem v uvedené lhůtě k rozhodnutí exekučnímu soudu.

Doklad o skončení exekuce

Po skončení exekuce exekutor vyhotoví oznámení o skončení exekuce, které zašle všem orgánům a osobám, které ve svých evidencích vedou poznámku o probíhající exekuci nebo kterým byla v exekuci uložena nějaká povinnost.

Povinný má možnost o toto oznámení požádat, v tomto případě je exekutor povinen mu je neprodleně zaslat tzn., že exekutor není povinen sám zaslat toto oznámení povinnému sám.

5. MOŽNOSTI ŘEŠENÍ DLUHŮ

„Co mohu dělat, když nemohu řádně splácet?“ To je častá otázka dlužníka. Tato vzniklá situace není nikdy jednoduchá a není snadno řešitelná. Existuje několik možností:

1) Rodinný rozpočet + zvýšení příjmů

Prvním možným řešením nemožnosti řádně splácet své pohledávky, je zvýšení svého příjmu. Další možností je vytvoření rodinného rozpočtu. Díky němu má klient přehled o toku svých financí. Může tedy své finance usměrnit tak, aby mohl dodržet splácení svých závazků.

Více o rozpočtu v kapitole Rodinný rozpočet.

Priority a platby:

Je velmi důležité se zmínit také o tématu, které se bude týkat priorit a plateb, pro které se člověk rozhoduje. Analýza finančních toků bude základem pro další kroky vedoucí k uchopení dlužníkovi dluhové situace.

Dalším krokem je vytvořit si seznam priorit. Seřadíme si v něm různé oblasti, které musíme finančně dotovat dle jejich důležitosti, (viz. tabulka)

Číslo priority	Název priority	Výše dotace
I.	Nájemné + služby spojené s bydlením	8 500 Kč
II.	Stravné na měsíc	5 500 Kč
III.	Jízdné	3 000 Kč
IV.	Školné	1 000 Kč

Tímto způsobem si dokážeme vytvořit přehled prioritních plateb. Úhradu závazků můžeme sepsat do tabulky seznam prioritních dlužných plateb (viz. tabulka). Je potřebné seřadit prioritní dlužné platby dle určitého klíče, kdy bychom se měli soustředit především na rizika, která dlužníkovi hrozí, pokud se dostane do prodlení se splácením (ztráta bydlení, ztráta nemovitosti, vysoké sankce, trestní oznámení v případě neplacení výživného apod.) Tento způsob nám zabezpečí, že dluhy budeme splácet podle jejich důležitosti.

Číslo prioritní platby dluhu	Název prioritního věřitele	Výše měsíční splátky
I.	Finanční úřad	1 000 Kč
II.	GEMB – hypotéka	4 500 Kč
III.	Cetelem	750 Kč
IV.	ESSEX	600 Kč

2) Splátkový kalendář

Tato forma řešení je obecně velice známá. Jedná se o dohodu mezi věřitelem a dlužníkem o úpravě výše splátek, než která je původně uvedená ve smlouvě. Tato dohoda může vzniknout jen se souhlasem obou smluvních stran a není nároková. Tím je patrné, že není zakotvena v zákoně a vzniká vůlí obou smluvních stran.

V současné společnosti ovšem o této formě řešení existují některé mýty:

„Pokud splácím, alespoň něco, nemohou na mě.“
 „Když mám domluvený splátkový kalendář, nic se mi už nemůže stát.“

²²<http://exekuce-na-plat.cz>

²³www.rozhodneme.cz

²⁴www.mesec.cz

Dlužník nemůže řádně splácet věřiteli tak, jak je dáno ve smlouvě. Rozhodne se splácet nižší splátky bez souhlasu věřitele. Tím porušuje smlouvu a věřitel může automaticky zahájit řízení vedoucí k nápravě prostřednictvím vymáhání dlužné pohledávky, které upravuje zákon. V případě neseznámení věřitele se změnou splácení se nejedná o formu dohody, která by řešila nemožnost řádné formy splácení uvedené ve smlouvě.

Dohodne-li si dlužník s věřitelem úpravu splátkového kalendáře na nižší splátky než ve smlouvě, je to stále porušení smlouvy.

Je dobré pamatovat na fakt, že **smlouva a zákon má vyšší právní sílu, než dohoda mezi věřitelem a dlužníkem.**

Ze strany věřitele může dojít k zahájení vymáhacího řízení a následnému vymáhání prostřednictvím exekuce. To vše i v případě, že existuje dohoda o novém splátkovém kalendáři.

Otázkou tedy zůstává, zda má smysl dojednat s věřitelem upravenou formu splátkového kalendáře? Odpověď zní, že ano. Je stále větší procento případů, u kterých to smysl mělo a má. Splátkový kalendář je stále vhodnou formou pro řešení ztížené situace ve splácení závazků.

3) Půjčka:

Tento způsob je i v současnosti stále dost častým řešením nedostatku finančních prostředků. Další půjčkou se vytlouká klín klínem. Dlužník si vezme půjčku pro účely zaplacení jiné půjčky. Řešení se zdá efektivní díky okamžité možnosti splácení. Splácení půjčky půjčkou nese veliké riziko a z praxe

je známo, že často vede ke vzniku tzv. „spirály dluhů.“ Kdo se do spirály dostane, stále více se zadlužuje a jen obtížně se z takové pasti vymaní. Je nutné ovšem i takovou možnost – tedy čerpání nové půjčky – předem nezavrhovat a zvážit ji s ohledem na konkrétní situaci dlužníka. Při takovém uvažování musíme vycházet z toho, jaká rizika plynou pro dlužníka z půjček, které již má, a zda na trhu neexistuje bezpečnější produkt od solidní společnosti, na který by dlužník ještě dosáhl. Pokud dlužník čerpal půjčku u „lichvářské“ společnosti, mohou ze smlouvy vyplývat taková rizika, že je na místě hledat bezpečnější půjčku u ověřené společnosti, ze které bychom původní nebezpečný závazek vyplatili. V takovém případě může být čerpání nové půjčky efektivní eliminací rizik.

Dlužníci mohou dospět do stádia rezignace při řešení svých problémů. Mohou přijmout patologické strategie řešení – krádeže, únik skrze návykové látky, v extrémních případech může docházet k pokusům o sebevraždu. To vše nás upozorňuje na skutečnost, že předluženost (tedy situace, kdy dlužník není schopen svým závazkům dostát) je širším celospolečenským problémem, který má dopady na další oblasti fungování společnosti (bezpečnost a míra kriminality, zdraví apod.).

4) Konsolidace půjček:

Konsolidace půjček znamená **sloučení půjček**. Dlužník má několik závazků a každý ze závazků hradí samostatně. Pokud se dostane do situace, kdy nezvládá vše hradit řádně, načítají se mu úroky z prodlení a různé sankce jednotlivě u každého závazku zvlášť a celková výše dluhů rapidně a nezvladatelně roste. Navíc se rychle ztrácí přehled

o splatnosti jednotlivých pohledávek, které jsou postupně zesplatňovány a předávány k dalšímu externímu vymáhání. V tomto případě může dlužník požádat o pomoc prostřednictvím sloučení půjček, tzv. konsolidací. Tím se celková nákladnost mnohonásobně sníží a stává se znovu přehlednou a snáze kontrolovatelnou.

V rámci konsolidace půjček banka zaplatí veškeré dlužné pohledávky. Dlužníkovi naopak vznikne jeden nový závazek u banky. Tento způsob řešení je vhodný v případě, že dlužník splní všechny podmínky konsolidace, které jsou ovšem přísné a kladou na situaci dlužníka vysoké nároky. Dlužník by měl totiž o konsolidaci žádat ještě v době, kdy není v prodlení. Dále zde musí být předpoklad řádného hrazení konsolidační půjčky a tedy pravidelný a dostatečně vysoký příjem. Splácení nového závazku dlužníka však méně finančně zatíží a jednoznačně se jeví jako vhodné řešení dluhové situace.

Objevují se nebankovní společnosti, které nabízejí produkt „konsolidace půjček“. Tyto nesolidní společnosti nabídnou klientovi novou půjčku. Klientovi je sděleno, že z půjčky se uhradí jeho závazky. Půjčka tedy „nahradí konsolidaci“. Jednání s věřiteli zajišťuje nový poskytovatel půjčky, který ale žádné pohledávky nevyplatí a klientovi tak díky nové půjčce vznikne další dluh.

5) Insolvence:

Insolvence je moderní a mladý typ zákona, který nabyl platnosti 1.1. 2008. Jedná se o pomoc státu předluženým osobám, která je realizována prostřednictvím krajských soudů v ČR. V této kapi-

tole se budeme zabývat pouze oddlužením fyzických osob. Skrze podání insolvenčního návrhu k místně příslušnému krajskému soudu (dle místa navrhovatele), lze dojít k rozhodnutí soudu o úpadku či hrozícím úpadku.

Pojem úpadek vystihuje situaci, kdy dlužník nesplicí řádně své závazky a dostal se tím do ohrožení života. Nezbyvá mu dost finančních prostředků na živobytí.

Dalším pojmem v souvislosti s tímto zákonem je tzv. oddlužení. Jedná se o osvobození dlužníka plnit dále svou platební povinnost vůči věřitelům za podmínky, že v rámci insolvence po dobu pěti let zaplatí každému z věřitelů minimálně 30% jeho dlužné pohledávky. Splácení pohledávek probíhá prostřednictvím splátkového kalendáře, nebo zpeněžením majetku dlužníka.

Poznámka

V současné praxi je zajímavé, že některé soudy rozhodují o osvobození platit zbývající část dluhů bez dlužníka a bez jeho návrhu k tomuto vyjádření soudu. Důvodem je, že některým soudcům pro výklad tohoto návrhu stačí jen insolvenční návrh. Samotný návrh je cestou k tomu, aby dlužník mohl být osvobozen po 5 letech plnění splátkového kalendáře od dalšího placení dluhů.

Je nutné dodat, že některé soudy stále trvají na podání nového návrhu k osvobození od dalšího placení po 5 letech době splátkového kalendáře.

V této kapitole budeme dále věnovat pozornost některým z častých otázek, na které se pokusíme odpovědět.

Otázka č. 1.:

Co musím udělat pro možnost podání insolvenčního návrhu?

Odpověď:

Je nezbytné nutně nejprve zjistit aktuální výše dluhů, včetně dokumentace k nim. Nejlépe je mít u každého dluhu prvotní smlouvu, ze které smluvní vztah s věřiteli vychází a poslední písemný kontakt, který bude obsahovat aktuální výši dluhu. Pokud tato informace chybí, je vhodné kontaktovat věřitele a požádat o poskytnutí informace o aktuální výši dluhu.

Poté se provede výpočet možného oddlužení. V případě splnění podmínek podle výpočtu může klient podat insolvenční návrh. K návrhu je potřeba přiložit následující dokumenty:

- aktuální odhad nemovitosti (pokud má dlužník v osobním vlastnictví nemovitost)
- aktuální výpis z katastru nemovitostí (za podmínky jako v předchozím bodě)
- aktuální výpis z rejstříku trestů

Specifické doklady:

1) Seznam zaměstnanců a dlužníků

Jedná se o dokument, ve kterém je uvedeno, že dlužník nemá žádné zaměstnance a žádné dlužníky. Na konci dokumentu se napíše místo a datum sepsání. Dlužník vše stvrdí svým podpisem.

2) seznam majetku

V seznamu dlužník detailně sepíše movitý i nemovitý majetek. Seznam je strukturován do tabulky, kde se vyplňuje: název, počet kusů, značka, pořizovací cena, odhadovaná cena pro možnost prodeje dnes,

barva. Pod seznamem se napíše místo a datum sepsání. Dlužník vše opět podepíše.

3) Seznam nezajištěných věřitelů:

Tento dokument obsahuje jméno věřitele, jeho adresu, IČO, aktuální výši dlužné pohledávky a výši dlužné pohledávky na počátku vzniku dluhu (tj. při podpisu smlouvy). Pod tento seznam dlužník napíše datum a místo sepsání a vše podepíše.

Poznámka:

Je nutné, aby každý z těchto dokumentů obsahoval všechny popisované informace. V případě nedostatečného vyplnění výše uvedených dokumentů soud návrh k oddlužení vrátí zpět. Soud může také vyzvat k doplnění návrhu či příloh ve lhůtě 3 dnů. Nesplnění této lhůty vede k zastavení započatého insolvenčního řízení.

Po podání insolvenčního návrhu je doporučeno sledovat insolvenční rejstřík na internetových stránkách:

www.isir.justice.cz

Dlužníkovi je zde umožněno nahlížet do průběhu celého insolvenčního řízení. Díky rejstříku se dozví, v jaké fázi se návrh nachází a zda po něm soud nepožaduje doplnění některých dokumentů. V rejstříku se také objeví výzva k úhradě zálohy pro insolvenčního správce, která se hradí před zahájením přezkumného řízení.

Všechny tyto specifické dokumenty musí obsahovat závěrečnou větu o tom, že dokument je zcela správný a úplný (např. čestně prohlašuji, že seznam mých zaměstnanců a dlužníků je zcela správný a úplný). Pokud tato věta bude chybět je to znovu důvod pro vrácení návrhu a zastavení insolvenčního řízení.

Otázka č. 2.:

Soud mě vyzve k doplnění návrhu, ale budu mít krátkou lhůtu k doplnění. V této lhůtě nestihnu sehnat potřebné dokumenty. Mám nějakou možnost prodloužit lhůtu?

Odpověď:

V takovém případě je možné domluvit se soudem na prodloužení této lhůty dle potřeby. Nejlépe písemnou formou a následně vypracovanou žádost poslat emailem na podatelnu soudu, nebo telefonicky s asistentem soudce, který se o počátek řízení stará.

Otázka č. 3.:

Platí se něco za podání insolvenčního návrhu?

Odpověď:

Ne, za podání insolvenčního návrhu se neplatí žádný poplatek. Po zahájení insolvenčního řízení před prvním stáním u soudu (tzv. přezkumné jednání) bude dlužník vyzván, aby zaplatil soudu zálohu na práci insolvenčního správce. Zálohu určuje podle zákona soud, který se řízením zabývá.

Její výše může být od 0 až 50.000 Kč. Každý krajský soud v ČR a dokonce i každý soudce má výši zálohy nastavené jinak. Krajský soud v Plzni určuje zpravidla zálohu ve výši 10.000,- Kč. Ústecký krajský soud neurčuje vyšší zálohu než 5.000,- Kč. Existují soudci, kteří zálohu neurčují vůbec a nechávají ji probíhat v rámci 5letého splátkového kalendáře. Nelze tedy přesně říci, jakou výši zálohy místně příslušný krajský soud určí.

Otázka č. 4.:

Podle zákona musím v rámci insolvence zaplatit každému z věřitelů minimálně 30% jeho dlužné pohledávky. Když se při výpočtu oddlužení ukáže, že zaplatím prostřednictvím 5letého splátkového kalendáře např. 60%, mohl bych požádat o ukončení insolvenčního řízení ve chvíli, kdy mám zaplacených 30% každé z dlužných pohledávek?

Odpověď:

Ne, toto možné není. Ze zákona vyplývá, že dlužník musí zaplatit minimálně 30% každé dlužné pohledávky a ne maximálně. Jediná možnost pro dřívější ukončení insolvenčního řízení přichází ve chvíli, kdy dlužník zaplatí 100% každé dlužné pohledávky zahrnuté v řízení.

Otázka č. 5.:

Když mi v rámci insolvenčního řízení probíhá splátkový kalendář a náhle přijdu o zaměstnání a nebudu moci dále plnit splátkový kalendář, čekají mě problémy?

Odpověď:

Ztráta zaměstnání vyvolá komplikace. Ve chvíli ztráty zaměstnání záleží na aktuálním stavu splátkového kalendáře v rámci insolvence. Je totiž podstatné, jaká výše je věřitelům již splacena. Pokud by v tu chvíli bylo zaplaceno 30% pohledávky, u každého z věřitelů, nic se neděje. Insolvence nebude zrušena, protože zákonná, minimální výše zaplacených pohledávek je splněna. V situaci, kdy by ve chvíli ztráty zaměstnání bylo zaplaceno např. 5% dlužných pohledávek, nastává problém. Insolvenční správce musí propočítat, za jakou dobu by dlužník splnil potřebných 30% a dle tohoto výpočtu oznámí, do jaké doby je potřeba si nalézt nové zaměstnání.

Pokud by se dlužníkovi nepodařilo nové zaměstnání nalézt, je to důvod ke zrušení insolvenčního řízení a následnému propadu do konkursu, tj. zabavení všeho majetku s tím, že věřitelé začnou dluhy znovu vymáhat.

Otázka č. 6.:

Ještě z nějakého důvodu mi může být zrušeno insolvenční řízení (mimo ztrátu zaměstnání), když mi už probíhá splátkový kalendář v rámci oddlužení?

Odpověď:

Ano, existují ještě situace vedoucí ke zrušení insolvenčního řízení.

a) vznik nového dluhu, který není dlužník schopen zaplatit do 30 dní, co se o jeho vzniku dozví. Zde bývají největším problémem nedoplatky za dodávky vody, plynu nebo elektřiny.

b) trestní činnost majetkové charakteru

c) úmyslné zadržení informace. Jedná se o situaci, kdy soud přijde na fakt, že dlužník při psaní insolvenčního návrhu úmyslně zadržel soudu nějaké důležité informace, např. zisk dědictví, nějaký typ majetku. Často se také jedná o úmyslné jednání před podáním insolvenčního návrhu, např. převod práva k nemovitosti prostřednictvím darovací smlouvy blízkému příbuznému, aby se nemovitost nemusela uvádět do insolvenčního návrhu apod.

Otázka č. 7.:

Co když při psaní insolvenčního návrhu zapomenou uvést nějakého věřitele a jeho dluh, budu z toho mít problém?

Odpověď:

Ano i ne. Problém může vzniknout z hlediska výpočtu oddlužení. Pokud dlužník nezná všechny věřitele

a výši jejich pohledávek, nemůžete správně provést výpočet oddlužení. Přihlášením chybějícího věřitele do řízení se mohou „zamíchat karty“ ve smyslu výpočtu oddlužení. Po přepočtu se může ukázat, že dlužník nespĺňuje podmínky pro podání insolvenčního návrhu, resp. pro splnění základní podmínky oddlužení - úhrada alespoň 30% z celkové výše dluhů.

V tomto případě může soud řízení zrušit a dlužník spadne do konkursu. V praxi se ale můžeme setkat i s tím, že soud místo zrušení řízení nařídí zaplatit zálohu na insolvenčního správce v plné, zákonem povolené výši, tj. 50 000 Kč.

Dlužník do dané lhůty pravděpodobně nezaplatí a soud řízení zastaví z důvodu nezaplacení této zálohy a ne kvůli nesplnění podmínky pro oddlužení. V takovém případě dlužníkovi nehrozí konkurs. Je patrné, že soudy se snaží tímto způsobem dlužníka varovat.

Ačkoliv je zodpovědností dlužníka uvést všechny své věřitele, z hlediska platnosti insolvenčního návrhu se opomenutím některého z věřitelů nic nemění. Věřitel se může přihlásit sám a to prostřednictvím elektronické přihlášky své pohledávky do insolvenčního řízení v čase, který pro přihlášení určuje soud.

Otázka č. 8.:

Co když při výpočtu oddlužení přijdu na to, že mi chybí pro možnost podání insolvenčního řízení např. 1 000 Kč v měsíční platbě. Lze takovou situaci nějak řešit?

Odpověď:

Ano, řešením je tzv. smlouva o důchodu. Jedná se o smlouvu, ve které se dlužníkovi jiná fyzická osoba zaváže přispívat chybějící částku. Osoba bude dlužníkovi měsíčně přispívat do rozpočtu chybějící finanční částkou. Díky tomu se zvýší měsíční příjem, který umožní splnit základní kritéria pro podání insolvenčního návrhu. Tato smlouva se dá i následně zrušit. Vypovězení smlouvy proběhne vzájemnou dohodou, či výpovědí jedné ze smluvních stran s tříměsíční výpovědní lhůtou.

Otázka č. 9:

Když jsme manželé, je možné podat jen jeden insolvenční návrh za oba, nebo musíme každý zvlášť? Protože v insolvenčním návrhu je položka, kdy jeden z manželů musí stvrdit svým podpisem souhlas s insolvenčním návrhem manžela/ky.

Odpověď:

Po spekulacích v minulých letech, kdy každý soud k oddlužení manželů přistupoval jinak, je v současné době v této věci jasno.

Dle vyjádření Nejvyššího soudu v Brně, musí mít každý z manželů svůj vlastní insolvenční návrh s tím, že v rámci zahájení řízení se oba návrhy spojí do jednoho insolvenčního řízení.

V každém návrhu musí být souhlas manžel/ky. Tento souhlas se dle výkladu zákona považuje za souhlas s insolvenčním návrhem manžela/ky, ale není platný jak samostatný insolvenční návrh druhého z manželů.

Otázka č. 10.:

Pokud už budu mít schválené oddlužení a započne

mi doba 5letého splátkového kalendáře, vyplývají mi z toho ještě nějaké povinnosti?

Odpověď:

Ano, vyplývají dvě základní povinnosti dlužníka:

a) komunikace s insolvenčním správcem (dlužník má povinnost informovat správce o změnách, které souvisí s insolvenčním řízením, např. ztráta zaměstnání, snížení platu, změna pracovní pozice apod.)

b) dokládání příjmů (dlužník jednou za šest měsíců dodá k rukám insolvenčního správce a insolvenčního soudu doklady o příjmech za uplynulých šest měsíců. Zpravidla stačí zaslat informace emailem.)

Otázka č. 11.:

Co se přesně děje po podání Insolvenčního návrhu?

Odpověď:

Po podání Insolvenčního návrhu k místně příslušnému Krajskému soudu dle místa bydliště dlužníka musí soud zveřejnit Insolvenční návrh v insolvenčním rejstříku a tím je započteno insolvenční řízení. Po zveřejnění insolvenčního návrhu je započato insolvenční řízení. Tento fakt dokládá i první dokument v insolvenčním rejstříku s názvem Vyhláška o zahájení insolvenčního řízení. Od tohoto momentu je nutné průběžně sledovat insolvenční rejstřík kvůli možnosti, že soud bude chtít k podanému návrhu nějaký dokument doložit. Na tyto výzvy soudu je nutné rychle reagovat, neboť lhůta pro doplnění návrhu je jen 7 dní.

Po této přípravné fázi řízení se přejde do fáze nalézací. Tato fáze je spojena s čekáním dlužníka. Soud v ní ustanoví insolvenčního správce, asistenta soudce a prošetří celou situaci dlužníka. Pokud vše

dopadne dobře je soudem dlužník vyzván k zaplacení zálohy a poté je vydáno usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení, ve kterém jsou věřitelé vyzváni k přihlášení svých pohledávek vůči dlužníkovi a to ve lhůtě 30 dnů. Dalším důležitým bodem tohoto usnesení je datum tzv. přezkumného jednání.

Třetí fází můžeme nazvat fází schvalovací. Na přezkumném jednání, které probíhá u soudu se zfinalizuje a uzavře celková situace klienta. Na tomto setkání je přítomen soudce, zapisovatel, dlužník a insolvenční správce. Soud musí naposledy prošetřit, jestli dlužník splní všechny zákonné povinnosti k oddlužení a jestli nevznikl nějaký zádrhel k jeho oddlužení. Ihned po tomto jednání následuje tzv. schůze věřitelů, která probíhá u stejného soudu v totéž složení s tím rozdílem, že by ho měli zúčastnit i věřitelé. Ti mají možnost hlasovat jakou formou se provede oddlužení. Možnosti jsou dvě. Buď zpeněžením majetku, nebo splátkovým kalendářem. Většinou se ke schůzi věřitelů nikdo z věřitelů nedostaví. Finální rozhodnutí je tedy na soudu. Soud vydá finální rozhodnutí na základě kterého je vystaveno usnesení o schválení oddlužení. Po 15 dnech, kdy toto usnesení nabude právní moci započnou srážky z příjmu dlužníku a insolvenční správce musí zajistit ukončení všech probíhajících exekucí.

Celková doba od podání insolvenčního návrhu do vydání usnesení o schválení oddlužení je cca 45 – 70 dní.

6. RODINNÝ ROZPOČET

Rodinný rozpočet je plán finančního hospodaření domácnosti. Pokud si jej klient vytvoří, získá kontrolu nad finanční situací rodiny. Tímto způsobem lze snížit rizika zbytečných výdajů a zadlužování.

Rodinný rozpočet může klient zpracovat na papíře, na předtištěnou tabulku, či použít počítač nebo internet. Pro efektivnost rozpočtu je nutné pravdivě uvedení částek a po zpracování je třeba důsledně dodržovat nastavená pravidla²⁵

Postup:

1) Soupis všech čistých příjmů

Abychom vytvořili rodinný rozpočet, musíme vytvořit seznam všech měsíčních příjmů (výplat, mezd, dávek,...). Sečtením všech položek se zjistí celkový měsíční příjem.

V případě příjmu za delší časové období, je nutné je přepočítat na příjmy za jednotlivý měsíc.

2) Shrnutí všech měsíčních výdajů

Druhým krokem je shrnout vše, za co jsou peníze vynakládány. Sepíšeme pevné výdaje, které se každý měsíc opakují a jejich částky jsou neměnné. Můžeme si vytvořit několik kategorií: nájemné, splátky hypotéky a spotřebních úvěrů, platba za rozhlas, televizi, elektřinu, vodu, telefony, bankovní poplatky, výdaje na dopravu nebo auto, ...

Pokud se některé výdaje vyskytují méně často, je nutné je přepočítat na výdaje za jednotlivý měsíc.

Dále do výdajů zahrneme kolísající výdaje, jako jsou výdaje na nákupy (potravin, léků, oblečení,

využívané služby, ...) Sečtením všech položek se zjistí celkové měsíční výdaje.

Další způsob:

Klient v průběhu času (např. jednoho měsíce) zapisuje, na co všechno jsou peníze vynakládány. **Zaznamenávat lze například každodenní výdaje.** Na konci měsíce lze pak dílčí výdaje rozřadit do kategorií, jako je zábava, jídlo, časopisy, knihy, poplatky za bydlení atd.

K tomu, aby údaje odrážely skutečnost, se musí jednat o typický, průměrný měsíc. Musíme brát v úvahu, že nějaké měsíce jsou vyšší výdaje nárazové, nedoplatky, koupě pomůcek pro děti do školy,... Tyto výdaje je opět nutné přepočítat na výdaje za měsíc.

Rezerva

V sekci výdajů se doporučuje pravidelně spořit, dávat stranou částku „pro strýčka příhodu“. Vytvoříme si tak rezervu na neočekávané výdaje související s nepředvídatelnými událostmi (nefunkční pračka, ztráta zaměstnání, nemoc).

Je to vlastně prevence před donucením k použití nákladných půjček, které mohou snadno narušit plánovaný rozpočet.

Dle hrubých orientačních pravidel se doporučuje spořit nejméně 3 % čistého příjmu. Každá částka je však dobrá k vytvoření finanční rezervy.

3) Pokrývají příjmy stávající výdaje

Když je spočten rozdíl mezi příjmy a výdaji, zjistí se, zda jsou peníze akumulovány pro budoucí potřeby nebo jsou vytvářeny dluhy. Základním pravidlem rozpočtu je skutečnost, že **peníze, které přicházejí, se musejí rovnat penězům, které jsou utraceny.**

PŘÍJMY = VÝDAJE

Pokud jsou klientovi výdaje větší než příjmy, měl by přehodnotit svůj rozpočet. Je nezbytné některé výdaje zmenšit, minimalizovat. Klient by si měl uvědomit, za jaké položky vynakládá velké částky a zda jsou tyto položky nutné. Popřípadě nějakým způsobem dosáhnout zvýšení svých příjmů (najít si zaměstnání / lepší zaměstnání, brigádu, ...)

4) Přehodnocení a přizpůsobení výdajů

Přehodnocení a přizpůsobení výdajů může být provedeno různými způsoby.

Klient si může rozdělit výdaje na výdaje nutné (nájemné, elektřina, voda, ...) a výdaje zbytné (zábava, jídlo v restauracích, módní oblečení, ...). V závislosti na velikosti schodku se může jednat o snížení některých zbytných vydání, jako je zábava, nákup oblečení nebo jídlo v restauraci. Pokud je schodek větší, může se jednat o zásadnější rozhodnutí, jako je například změna velikosti bytu, vynaložení úsilí pro získání další práce, ...

Klient hledá odpovědi na různé otázky:

- *Má smysl kupovat nové oblečení vždy, když cítím, že se změnil módní styl?*

- *Nekupuji často věci bez promyšlení souvislostí, spíše na základě okamžitého impulsu než skutečné potřeby?*
- *Když mám své týdenní výdaje takto limitovány, neměl/a bych se vzdát jídla v restauraci?*
- *Potřebuji nutně vykouřit krabičku cigaret denně, není na čase kouření omezit?*
- *Není výhodnější dělat svačiny dětem doma, než jim dávat peníze, aby si je kupovaly?*
- *Co je pětina položek, které můj rozpočet nejvíce zatěžují? Můžu tyto položky snížit?*

5) Aktualizace rozpočtu

Je zřejmé, že rozpočet, který vytváříme s klientem dnes, nemusí po určité době již platit. Z tohoto důvodu by měl klient myslet na to, aby čas od času rozpočet přehodnotil, aktualizoval. Interval přehodnocení se obecně doporučuje po šesti měsících. Závisí to však individuálních podmínkách (ztráta zaměstnání, nástup dětí do školy, ...)

Lze použít pracovní listy – rodinný rozpočet – měsíční zapisování, denní přehled

7. DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

Rodiny s nízkým rozpočtem mají možnost zvýšit svůj příjem sociálními dávkami. Při spolupráci s klientem by měl pracovník zmapovat finanční situaci klienta a jeho rodiny. V rámci sepisování rodinného rozpočtu pracovník zjistí, zda klient pobírá některý typ dávek.

Je na pracovníkovi, aby klienta seznámil s možnostmi, které má. Pracovník pomocí pracovních listů seznámí klienta s druhy dávek. Klient by měl být informovaný, za jakých podmínek může o jednotlivé dávky žádat a na jakém místě.

Potřebné informace naleznete na <http://mpsv.cz>

**Formuláře k vyplnění naleznete na <http://portal.mpsv.cz/forms>
DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY**

Klienti žádají o dávky na **pobočkách Úřadu práce (na oddělení dávek státní sociální podpory)**, prostřednictvím podání předepsaného tiskopisu. Není podmínkou, že klient musí žádat o dávku v místě svého trvalého bydliště. V případě podání na jiném kontaktním místě úřadu práce toto pracoviště postoupí žádost klienta do místa jeho trvalého bydliště.

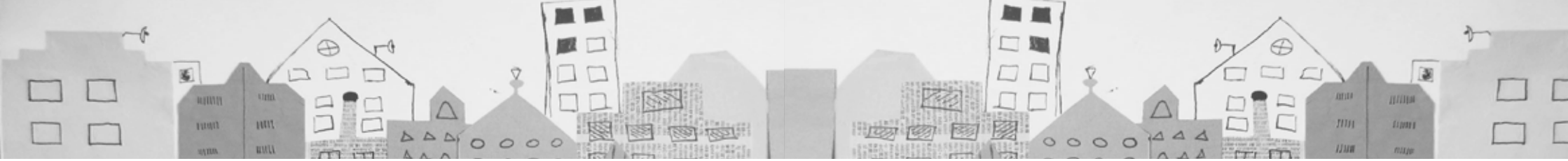
Jednou z podmínek pro přiznání dávek státní sociální podpory je, že klient **nesmí být sankčně vyřazen z evidence Úřadu práce** a dále musí splňovat konkrétní podmínky pro určitou dávku. Průběh řízení o dávkách se řídí správním řádem (Zákon č. 500/2004 Sb.) s drobnými odchylkami upravenými v zákoně o SSP. (§69 a §70 Zákona č. 117/1995 Sb). Vyřízení dávek by nemělo přesáhnout 30 dní, ve zvlášť složitých případech a je-li třeba provést místní šetření, do 60 dní.

Vydání rozhodnutí

Písemné rozhodnutí vydává krajská pobočka Úřadu práce jen ve stanovených případech.

Jde zejména o případy, kdy se rozhodnutí nějak negativně dotkne žadatele či příjemce dávky a z toho důvodu je namístě vydat rozhodnutí, proti němuž se bude moci odvolat. Jde např. o případy, kdy dávka nebyla přiznána vůbec nebo v požadovaném rozsahu, dávka byla odejmuta, výplata dávky byla zastavena, jde o přeplatek na dávce apod.²⁶

SOCIÁLNÍ DÁVKY MAJÍ POMAHAŤ...

Nečinnost Úřadu práce

Rozhoduje-li Úřad práce o dávce v případech, kdy se nevydává rozhodnutí, je povinen žadateli doručit písemné oznámení o dávce a její výši. Proti tomuto postupu může dotčená osoba uplatnit námitky do 30 dnů ode dne výplaty první splátky dávky. Námitky se podávají písemně u příslušného Úřadu práce, který dávku přiznal. Úřad práce vydá do 30 dnů ode dne, kdy mu námitky došly, rozhodnutí o dávce.

Jak postupovat v případě nesouhlasu s rozhodnutím úřadu práce

Proti **oznámení** o přiznání dávky nebo o zvýšení dávky státní sociální podpory lze podat námitky do 15 dnů ode dne výplaty první plátky dávky (Úřad práce pak musí vydat do 30 dnů rozhodnutí o dávce).

Proti **rozhodnutí** o dávce lze podat do 15 dnů odvolání k Ministerstvu práce a sociálních věcí prostřednictvím úřadu, který napadené rozhodnutí vydal.

Postup při nesouhlasu rozhodnutím o odvolání

Do dvou měsíců od obdržení rozhodnutí o odvolání lze podat žalobu ke Krajskému soudu dle místa bydliště (řízení je osvobozeno od soudních poplatků).

Do jednoho roku od obdržení rozhodnutí o odvolání se může podat podnět k provedení přezkumného řízení ministři práce a sociálních věcí.

Žadatel se může kdykoliv obrátit na veřejného ochránce práv.

Přehled dávek viz pracovní listy – graf

■ Přídavek na dítě

Tato dávka je určena pro děti do 26 let, které jsou nezaopatřené. Pro nárok na tuto dávku nesmí rodina přesáhnout koeficient 2,4 násobku životního minima.

Tabulka výše příspěvku dle věku dítěte

věk dítěte	výše dávky měsíčně
do 6 let	500 Kč
od 6 do 15 let	610 Kč
od 15 do 26 let	700 Kč

Co je potřeba doložit:

- Vyplněný formulář **Žádost o přídavek na dítě**.
- Pro všechny uvedené osoby ve formuláři - **průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list**.
- **Potvrzení o studiu u dětí starších 15 let, či o zdravotním stavu, úrazu**.
- **Potvrzení o vedení v evidenci Úřadu práce (do 18 let dítěte)**.
- **Doklad o výši ročního příjmu za příslušné roční období**.

Poznámka:

*Pro trvání nároku na každé další období počínající říjmem jednoho kalendářního roku a končící zářím následujícího kalendářního roku musí každá ze společně posuzovaných osob do 30. září doložit **Doklad o výši příjmu za předchozí roční období** nebo musí být pro toto období uvedena na **Prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky**.*

■ Příspěvek na bydlení

Nárok vzniká, pokud příjem jednotlivce či rodiny nestačí na pokrytí nákladů na bydlení. Žadatel o dávku musí být nájemce či vlastník bytu, kde má trvalé bydliště.

Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů jednotlivce/rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů jednotlivce/rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem.

Výplata příspěvku je časově omezena na 84 měsíců v období posledních 10 kalendářních let. Lhůta se počítá od 1.1. 2012. Toto omezení neplatí pro domácnosti sestávající výlučně z osob starších 70 let a pro osoby se zdravotním postižením, které bydlí v pro ně postavených nebo upravených bytech.

Výše příspěvku na bydlení se stanoví jako rozdíl mezi náklady na bydlení (normativními náklady

na bydlení) a násobkem rozhodného příjmu a koeficientu 0,30 (v Praze 0,35).

Co je potřeba doložit:

- Vyplněný formulář **Žádost o příspěvek na bydlení**.
- Pro všechny uvedené osoby ve formuláři - **průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list**.
- **Doklady o výši čtvrtletního příjmu**.
- **Doklad o výživném poskytovaném společně posuzovanou osobou za příslušné kalendářní čtvrtletí**.
- **Doklad o výši nákladů na bydlení za každý byt, ve kterém byl žadatel/ka v příslušném kalendářním čtvrtletí trvale hlášen(a) – nájemné**.
- **Děti do 15 let potvrzení o studiu či o zdravotním stavu**.
- **Potvrzení o vedení v evidenci Úřadu práce (do 18 let dítěte)**.
- **Každá posuzovaná osoba – doklad o výši čtvrtletního příjmu Prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky**.
- **Nájemní smlouva či doklad o vlastnictví nemovitosti**.

Tabulka – normativní náklady na bydlení pro nájemní a družstevní byty od 1.1. 2013

Normativní náklady na bydlení pro nájemní byty platné od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 v Kč měsíčně					
Počet osob v rodině	Počet obyvatel obce				
	Praha	nad 100 tis. obyvatel	50 000 - 99 999 obyvatel	10 000 - 49 999 obyvatel	do 9 999 obyvatel
1	7 489	5 964	5 687	4 858	4 665
2	10 750	8 663	8 284	7 150	6 886
3	14 637	11 908	11 412	9 929	9 584
4 a více	18 307	15 017	14 419	12 631	12 214

Tabulka – Normativní náklady na bydlení pro družstevní byty a byty vlastníků platné od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 v Kč měsíčně

Normativní náklady na bydlení pro družstevní byty a byty vlastníků platné od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 v Kč měsíčně					
Počet osob v rodině	Počet obyvatel obce				
	Praha	nad 100 tis. obyvatel	50 000 - 99 999 obyvatel	10 000 - 49 999 obyvatel	do 9 999 obyvatel
1	4 396	4 396	4 396	4 396	4 396
2	6 557	6 557	6 557	6 557	6 557
3	9 131	9 131	9 131	9 131	9 131
4 a více	11 615	11 615	11 615	11 615	11 615

■ Rodičovský příspěvek

Nárok má rodič, který má v péči dítě do 4 let věku. Příjem rodiče dítěte není sledován. Rodičovský příspěvek je mezi klienty často nazýván „mateřská“.

Jestliže alespoň jednomu z rodičů v rodině lze stanovit k datu narození dítěte denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenské v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte podle zákona o nemocenském pojištění, rodič si může volit výši a tím i délku pobírání rodičovského příspěvku.

Výši příspěvku může rodič měnit jednou za 3 měsíce. Při změnách výše příspěvku je měsíční výše omezena na max. 11 500 Kč.

Délka čerpání se může pružně měnit nejdéle do 4 let věku dítěte, až do vyčerpání celkové částky ve výši až 220 000 Kč.

Pokud ani jednomu z rodičů nelze uvedený vyměřovací základ stanovit, náleží rodičovský příspěvek v pevných měsíčních částkách 7 600 Kč do konce 9. měsíce věku a následně ve výši 3 800 Kč do 4 let věku dítěte.

Dítě do 2 let může navštěvovat zařízení pro děti (jesle) maximálně 46 hodin za měsíc. Dítě starší 2 let může chodit do mateřské školy na max. 4 hodiny denně. Zdravotně postižené dítě může pravidelně navštěvovat předškolní zařízení maximálně 6 hodin denně.

Pokud se narodí další dítě, příspěvek na starší dítě zaniká.

Typy rodičovského příspěvku:

- 1. Zvýšený (rychlejší čerpání) – 11 400 Kč** měsíčně do 2 let věku dítěte
- 2. Základní (klasické čerpání) – 7 600 Kč** měsíčně do 3 let věku dítěte
- 3. Snížený (pomalejší čerpání) – 3 800 Kč** měsíčně do 4 let věku dítěte

Co je potřeba doložit:

- Vyplněný formulář **Žádost o rodičovský příspěvek**.
- Pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list.
- Potvrzení o nároku na dávky (náhrady) ovlivňující nárok a výši rodičovského příspěvku – máte-li nárok na podporu v mateřství.
- Potvrzení o zdravotním stavu dítěte, je-li zdravotně postižené.
- Potvrzení o návštěvě jeslí či mateřské školy.

■ Porodné

Tato dávka je pro rodiny s nízkými příjmy. Jedná se o jednorázový příspěvek na náklady související s narozením prvního dítěte.

Porodné, na první živě narozené dítě, je ve výši 13 000 Kč. Při narození dvou a více živě narozených dětí je výše příspěvku 19 500 Kč.

Co je potřeba doložit:

- Vyplněný formulář **Žádost o porodné**.
- Pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list.
- U nezaopatřených dětí od 15 let potvrzení o studiu či zdravotním stavu.
- Potvrzení o vedení v evidenci Úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné školní docházky do 18. roku věku.
- Doklad o výši čtvrtletního příjmu za příslušné kalendářních čtvrtletí u každé posuzované osoby.

■ Pohřebné

Jednorázová dávka na náklady spojené s vypravením pohřbu. Výše dávky je 5 000 Kč. Příjem rodiny není sledován.

Nárok má ten, kdo vypravil pohřeb nezaopatřenému dítěti nebo osobně, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte. Zesnulá osoba musí mít trvalý pobyt v ČR ke dni úmrtí nebo pobyt v ČR (s výjimkou mrtvě narozeného dítěte).

Co je potřeba doložit:

- Vyplněný formulář **Žádost o pohřebné**.
- Průkaz totožnosti žadatele.
- Rodný list dítěte nebo další doklady

prokazující skutečnost, že zesnulá osoba byla rodičem nezaopatřeného dítěte.

- U nezaopatřených dětí do 15 let potvrzení o studiu nebo potvrzení o zdravotním stavu.
- Potvrzení o vedení v evidenci Úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné docházky do 18 roku věku.
- Úmrtí lit zesulé osoby nebo záznam z matriky o úmrtí osoby.
- Faktura za vypravení pohřbu.
- Doklad o dnu, měsíci a roce pohřbení, tj. doklad o zpopelnění nebo doklad o pohřbení do hrobu.

Pozn.: Dávky pěstounské péče

Od 1. ledna 2013 dávky pěstounské péče přestávají být dávkami státní sociální podpory. Právní úpravu dávek pěstounské péče obsahuje Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

DÁVKY POMOCI V HMO TNÉ NOUZI

Problematiku dávek hmotné nouze upravuje Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o pomoc osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb. Vychází z principu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá.

Před podáním žádosti o dávku hmotné nouze by měl žadatel využít možnosti čerpat dávky státní sociální podpory (např.: u příspěvku na bydlení).

Žádosti o dávky pomoci v hmotné nouzi se podávají na příslušné krajské pobočce Úřadu práce ČR podle místa trvalého pobytu občana.

Přehled dávek viz pracovní listy – graf

Osoba v hmotné nouzi

Jde v zásadě o stav, kdy osoba (rodina) nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost.

Osoba či rodina se nemůže vlastním přičiněním zvýšit příjmy (špatný zdravotní stav, vyšší věk, osoba už nemá, co by prodala).

Kdo nemá nárok na dávky hmotné nouze:

- Ten, kdo je nezaměstnaný a není zároveň v evidenci Úřadu práce (dále jako ÚP).
- Ten, kdo je v evidenci ÚP a bezdůvodně odmítnul zaměstnání.
- Ten, kdo nejeví snahu zvýšit si sám příjem řádným uplatněním nároků a pohledávek prodejem nebo jiným využitím majetku.
- Ten, kdo nemá nárok na nemocenskou dávku, protože si pracovní neschopnost přivodil úmyslně.
- Osoby samostatně výdělečně činné, jejichž příjem po odečtení průměrných nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí (z důvodu neplacení nemocenskému pojištění).
- Osoby, které za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky byla uložena sankce.

■ Dopltek na bydlení

Nárok má ten, komu nestačí na uhrazení nákladů na bydlení vlastní příjmy osoby či rodiny, včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.

Dávka je poskytována nájemci nebo vlastníku bytu, který má nárok na příspěvek na živobytí.

Zákon umožňuje poskytnout doplatek na bydlení i ve výjimečných případech, kdy žadatel nemá nárok na příspěvek na živobytí, případně i žadateli, který využívá jinou než nájemní formu bydlení.

Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.

Vyplácení doplatku je časově omezeno na 84 měsíců v období posledních 10 kalendářních let. Neplatí pro domácnosti z osob starších 70 let a pro osoby se zdravotním postižením.

Existuje také možnost vyplacení dávky při nesplnění nároku při zvláštních situacích.

■ Příspěvek na živobytí

Nárok má osoba či rodina, pokud ji po odečtení průměrných nákladů na bydlení nedosahuje příjem částky živobytí. Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi živobytím osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou průměrné náklady na bydlení.

Výše živobytí je stanovena pro každého jednotlivě. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima.

Existenční minimum dostane ten, kdo dluží na výživném pro nezletilé dítě částku vyšší než trojnásobek měsíční splátky. Dále pak osoba, které byl ukončen pracovní poměr z důvodu hrubého porušení pracovních povinností, a to 6 měsíců před podáním žádosti o dávku.

Částka živobytí u osoby, které je poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc, činí částku existenčního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování.

■ Mimořádná okamžitá pomoc

Tato dávka je určena osobám, které se dostanou do mimořádné životní situace a je nutno ji bezodkladně řešit. Zákon stanovuje šest takových situací:

1. Hrozí vážná újma na zdraví. Žadatel musí být v evidenci na Úřadu práce a nemá žádné příjmy ani majetek a hrozí mu tak vážná újma na zdraví. Dávku lze poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do výše existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima).

2. Postižení vážnou mimořádnou událostí (živelní pohroma, větrná pohroma, ekologická havárie, požár apod.) Dávku lze poskytnout až do výše 15násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do výše 51 150 Kč.

3. Nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje spojeného např. se zaplacením poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů nebo v případě ztráty peněžních prostředků. Dávku lze poskytnout až do výše tohoto jednorázového výdaje.

4. Nedostatek prostředků k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.

5. Nedostatek prostředků pro vzdělání dětí. V případě, že rodiče nemají dostatek peněz na zaplacení odůvodněných nákladů, které souvisejí se vzděláním či zájmovou činností jejich nezaopatřených dětí. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu

kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.

6. Ohrožení sociálním vyloučením. Jde např. o situace osob vracejících se z vězení, z dětského domova a z pěstounské péče po dosažení zletilosti nebo po ukončení léčby chorobných závislostí. Dávku lze poskytnout až do výše 1 000 Kč. V průběhu roku může být poskytnuta opakovaně, součet však nesmí překročit 4násobek částky životního minima jednotlivce, tj. maximálně částku 13 640 Kč.

Vydání rozhodnutí

Vyřízení příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení by nemělo přesáhnout 30 dnů (ve zvlášť složitých případech a je-li třeba provést místní šetření, 60 dnů). O mimořádné okamžité pomoci je třeba rozhodnout bezodkladně.²⁷

Pokud Úřad práce žádosti o dávku nevyhoví, musí však nepřiznání dávky řádným způsobem odůvodnit v rozhodnutí. Stejně musí úřad práce postupovat, přizná-li dávku v nižší výši, než byla požadována.

Nečinnost Úřadu práce

Žadatel o dávku může podat podnět k provedení opatření proti nečinnosti na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Nejedná-li ministerstvo nápravu, lze podat žalobu proti nečinnosti nebo se obrátit na veřejného ochránce práv.

Jak postupovat v případě nesouhlasu s rozhodnutím Úřadu práce

Proti **oznámení** o přiznání dávky nebo o zvýšení dávky pomoci v hmotné nouzi lze podat námitky do 15 dnů ode dne výplaty první splátky dávky (úřad práce pak musí vydat do 30 dnů rozhodnutí o dávce).

Proti **rozhodnutí** o dávce lze podat do 15 dnů odvolání k Ministerstvu práce a sociálních věcí prostřednictvím úřadu, který napadené rozhodnutí vydal.

Postup při nesouhlasu rozhodnutím o odvolání

Do dvou měsíců od obdržení rozhodnutí o odvolání lze podat žalobu ke krajskému soudu dle místa bydliště (řízení je osvobozeno od soudních poplatků).

Do jednoho roku od obdržení rozhodnutí o odvolání se může podat podnět k provedení přezkumného řízení ministři práce a sociálních věcí. Žadatel se může kdykoliv obrátit na veřejného ochránce práv.

Pro přehled v dávkách lze použít pracovní listy – schémata dávek

PRACOVNÍ LISTY

Pracovní listy doplňují teoretickou část této metodické příručky. Jejich obsahem jsou přehledy a postupy, které dopomohou ke zkvalitnění práce s klienty.

Naleznete zde slovník pojmů, schémata, kazuistiky, semináře a informační letáčky.

1. SLOVNÍK POJMŮ

K přehlednosti tematiky jsou zde uvedeny pojmy, které se týkají dluhové problematiky. Slovníček má umožnit lepší orientaci v problematice.

Věřitel je osoba, která půjčuje peníze za určitou dobu za určitý úrok.

Dlužník (povinný) – ten, kdo si půjčil peníze na určitou dobu a zavazuje se, že je do určité doby vrátí i s úroky.

Úvěr = půjčka, závazek při uzavření smlouvy věřitel půjčí peníze dlužníkovi a ten zaplatí dluh i s úroky.

Úrok neboli peníze, které dlužník zaplatí za poskytnutí úvěru, odměna za půjčení peněz.

Jistina je nesplacená část dluhu, ze které se počítají **penále** (peněžní postih za nedodržení smlouvy). Smluvní penále pokuta a úrok z prodlení, stále narůstá.

Smluvní pokuta – pokud nesplatíte dluh včas, zaplatíte něco navíc. Může to být v jednorázové formě či ve formě procentního úroku za čas včasného nezaplacení.

RPSN je roční procentní sazba, určuje ji Česká národní banka, umožňuje vyhodnotit výhodnost či nevýhodnost úvěru.

Poplatek z prodlení je sankce za pozdní platbu.

Směnka je doklad o poskytnutí úvěru dlužník potvrdil, že věřitelé že mu úvěr vrátí.

Dluhová past (dluhová spirála) je stav v rodinném rozpočtu a osobních financích, při kterém postupné zadlužování může vést k neschopnosti splácet jednotlivé půjčky a úvěry. Dlužníci tuto situaci řeší stále novými půjčkami a úvěry většinou s horšími podmínkami, prostřednictvím kterých se pokoušejí splácet své předchozí závazky.

Učitelství je způsob zajištění závazku. Ručitel na sebe bere povinnost uspokojit pohledávku věřitele, jestliže tak neučiní dlužník.

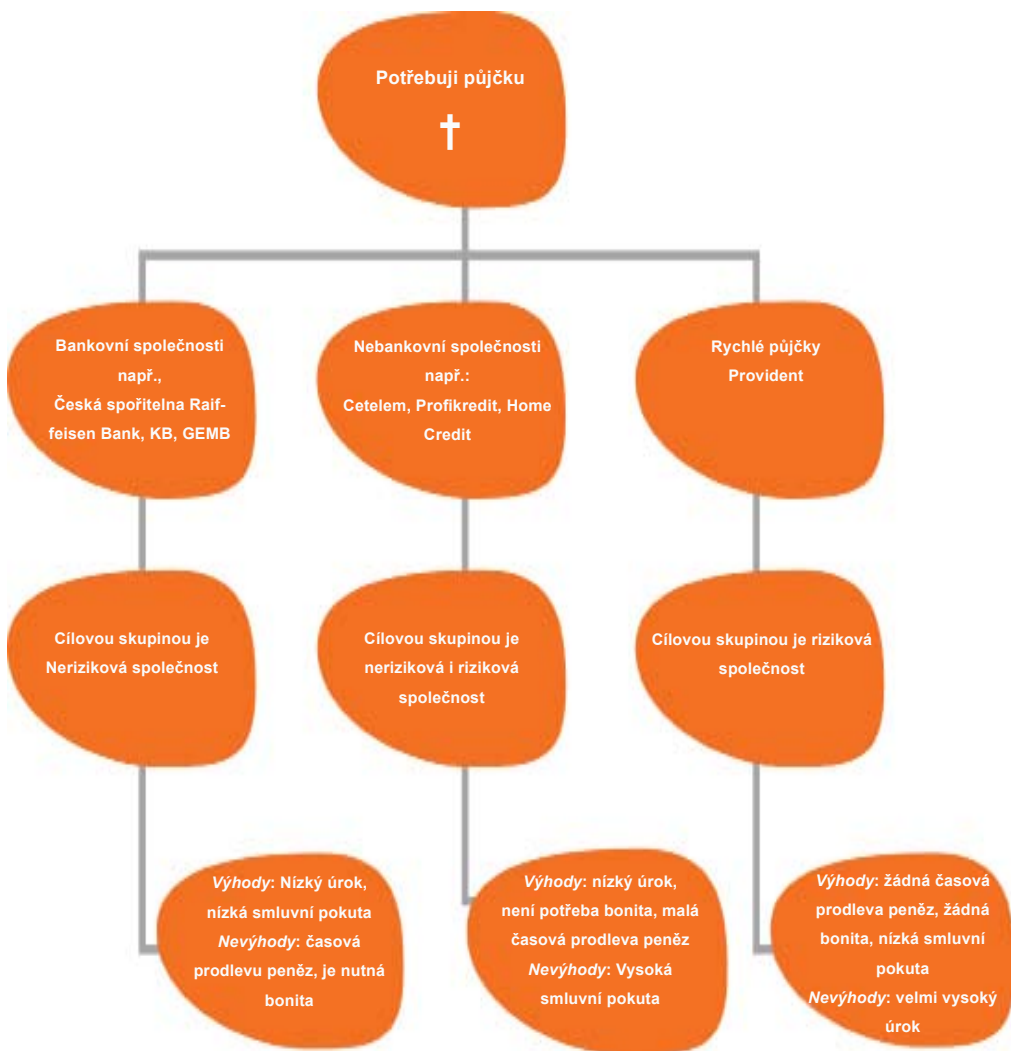
Zástavní právo slouží k zajištění pohledávky pro případ, že nebude dlužníkem včas a řádně splněna. Zastavit lze nemovitou i movitou věc (hypotéka na dům = zástava na dům).

2. SCHÉMATA

Jsou zde přehledná schémata k jednotlivým tématům, která pomůžou klientům k jejich lepšímu pochopení.

Diagram výhodnosti půjček

DÁVKY POMOCI V HMTNÉ NOUZI

Úvod

V současné společnosti stále figuruje v půjčování peněz úvaha, že nejdůležitějším bodem v rozhodování o dluhových produktech je výše úroku na jistě dlužné částky. V naší metodice chceme poukázat na to, že je tato úvaha již nemístná a zavádějící. Pro naše rozdělení se pokusím vysvětlit námi užívaný pojem nerizikové a rizikové společnosti. Nerizikovou částí společnosti se myslí lidé, kteří jsou dlouhodobě zaměstnaní a neměli v minulosti vážnější potíže s plněním svých závazků. Samozřejmě, že rizikovou částí společnosti se myslí pravý opak, tedy lidé dlouhodobě nezaměstnaní, u kterých je vysoká pravděpodobnost vzniku potíží s plněním svých závazků. Pro možnost hlubšího vzhledu do daného problému si rozdělme nabídku finančních produktů do třech oblastí, abychom viděli rozdíl.

1) Bankovní společnosti:

Bankovní společnosti jsou stále nevhodnější volbou, pokud si člověk potřebuje půjčit peníze. Jejich cílovou skupinou je neriziková společnost. Lidé, kteří jsou zaměstnaní, splní tzv. bonitu (důvěryhodnost klienta) a tak je u nich předpoklad, že budou splácet bez potíží své závazky vůči věřiteli.

Výhody: nízký úrok na jistě dluhu, nízké sankce (smluvní pokuta), většinou není rozhodčí doložka, transparentní podmínky, celková RPSN: cca 20%.

Nevýhody: nutnost splnění bonity, peníze do ruky dostávají klienti s větší časovou prodlevou.

Příklady společností: GEMB, Česká spořitelna, KB, Raiffeisenbank.

2) Nebankovní společnosti:

Nebankovní společnosti jsou druhou velkou skupinou, která nabízí dluhové produkty. Jejich cílovou skupinou je jak neriziková, tak i riziková společnost. Tím pádem do skupiny klientů využívajících jejich produkty spadají jak zaměstnaní, tak i nezaměstnaní žijící ze sociálních dávek.

Výhody: úrok na jistě je stále nízký (jen o málo vyšší, než u bankovních produktů), peníze do ruky dostávají klienti celkem rychle, celková RPSN: cca 35%.

Nevýhody: vysoké sankce (vysoké smluvní pokuty), často bývá rozhodčí doložka, netransparentní podmínky.

Příklady společností: Home Credit, ProfiCredit, Essox, Cetelem.

3) Rychlé půjčky:

Třetím typem společností, které nabízejí finanční produkty, jsme si nazvali dle jejich produktu s názvem rychlé půjčky. Jsou to půjčovatelé tzv. rychlých půjček. Cílovou skupinou těchto půjčovatelů je riziková společnost, tzn. lidé nezaměstnaní žijící často na soc. dávkách. Na českém trhu je nejznámějším poskytovatelem tohoto produktu Provident Financial, s.r.o.

Výhody: nízké sankce (smluvní podmínky), transparentní podmínky, není rozhodčí doložka, peníze do ruky dostávají klienti okamžitě.

Nevýhody: vysoké úroky na jistě, celková RPSN: cca 200%.

Příklady společností: Provident Financial, s.r.o.

Příklad rozdílu volby produktu:

Pro náš příklad budeme mít fiktivního klienta p. Zdeňka Nováka, který si potřebuje půjčit 75.000,- Kč se splatností 30 a 25 měsíců. Necháme našeho p. Nováka projít všemi třemi druhy společností s tím, že jednu splátku zaplatí o 60 dní později, než měl. Budeme tak pozorovat výše sankcí a výši úroku na jistinu u všech produktů.

Zástupce bankovní společnosti:

- Jistina: 75.000,- Kč
- Měsíční splátka: 3.046,02,- Kč
- Doba splácení: 30 měsíců
- Úrok: 15,90%
- RPSN: 22,7%
- Celková splatná výše úvěru spotřebitelem: 96.420,60,- Kč
- Smluvní pokuta: 20% z celkového součtu měsíčních splátek = 3.648,- Kč

Pokud by tedy splácel pan Novák postupně do výše 96.420,60,- Kč za prodlení 1 splátky by klient musel zaplatit smluvní pokutu ve 1.824,- Kč.

Zástupce nebankovní společnosti:

- Jistina: 75.000,- Kč
- Měsíční splátka: 5.320,- Kč
- Doba splácení: 30 měsíců
- Úrok: 32,93% ročně
- RPSN: 32,92%
- Celková splatná výše úvěru: 159.600,- Kč
- Smluvní pokuta ve výši: tzv. nové jistiny úvěru (což znamená souhrn původní jistiny před

zesplatněním úvěru – 75.000,- Kč + jistiny v důsledku zesplatnění úvěru – 159.600,- Kč + původní úrok na nesplacené jistině před zesplatněním úvěru + úroky vzniklé po zesplatnění úvěru = více než 235.600,- Kč.

Zástupce rychlých peněz:

- Jistina: 74.000,- Kč
- Týdenní splátka: 1.508,- Kč, tj. měsíční splátka – 6.302,- Kč
- Doba splácení: 25 měsíců
- Úrok: 19% ročně
- RPSN: 49,70%
- Poplatek za hotovostní inkasní službu: 44.030,- Kč
- Celková splatná výše úvěru: 150.725,- Kč
- Smluvní pokuta ve výši: 0,- Kč. Za prodlení 2 měsíčních splátek (tedy 4 týdenních) by klient nezaplatil žádnou smluvní pokutu.

Závěr:

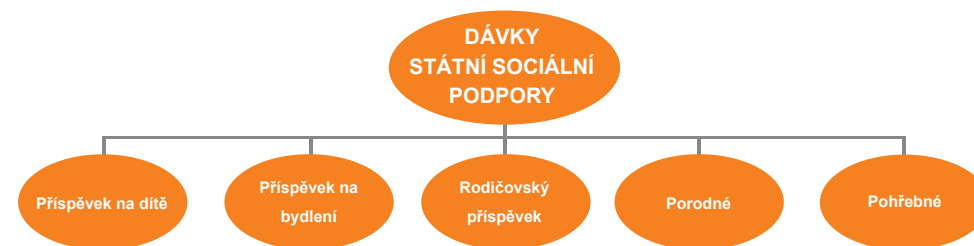
Výše smluvní pokuty není ošetřena v zákoně a tak si ji každá společnost určuje sama. Na tomto příkladu vidíme, že zástupce nebankovní společnosti na smluvní pokutě vydělal nejvíc, dokonce více, než půjčovatel rychlých peněz, který má na svém produktu velmi vysoký úrok. V dnešní době již není největším rizikem pro klienta výše úroku na jistině, ale výše sankcí, do kterých spadá výše tzv. smluvní pokuty.

DRUHY DÁVEK

Dávky hmotné nouze

Dávky státní sociální podpory

Příjmy

Příjmy	1. člen	2. člen	3. člen	4. člen	společně
ze zaměstnání					
přivýdělek					
důchody					
dávky hmotné nouze					
dávky SSP					
prodej					
pronájem					
přídavky na děti					
jiné příjmy					
CELKEM:					

Výdaje

Zvláštní výdaje	1. člen	2. člen	3. člen	4. člen	společně
narozeniny					
dovolená					
oprava auta, údržba domácnosti, opravy,...					
jednorázové výdaje					
CELKEM:					

Výdaje

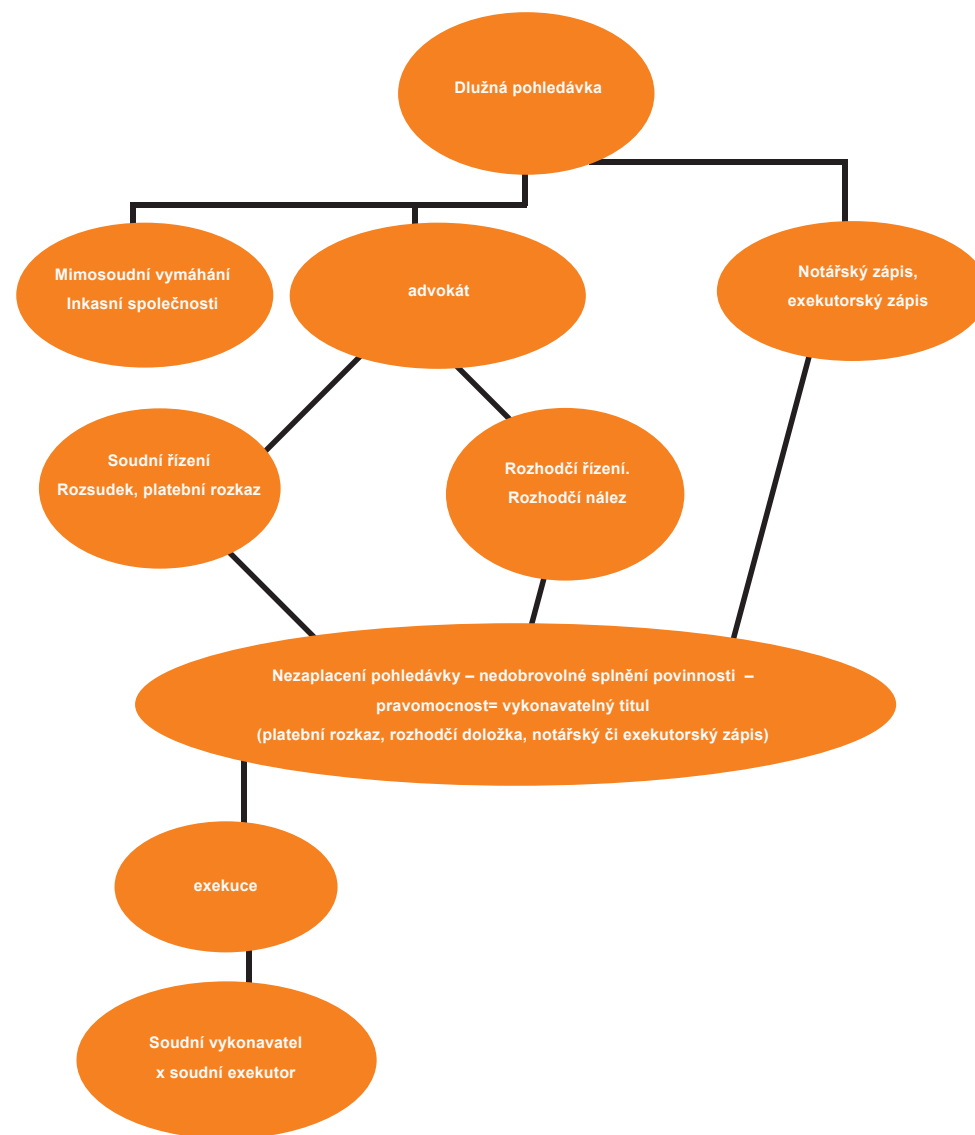
Pravidelné výdaje/měsíčně					
1. nájemné					
2. plyn/energie					
3. TV poplatky, rozhlas					
4. telefon, internet					
5. potraviny					
6. stravenky/ strava v práci, ve škole v jídelně					
7. pojištění auta					
8. pohonné hmoty					
9. MHD					
10. drogerie					
11. oblečení, obuv					
12. léky/ recepty, návštěvy lékaře..!					
13. sport					
14. kultura (kino, noviny, časopisy, hospoda					
15. úvěry půjčky					
16. spoření, pojistky					
17. domácí zvíře					
18. cigarety, alkohol					
CELKEM:					

Rodinný rozpočet – denní zapisování

Zapisování denních příjmů a výdajů

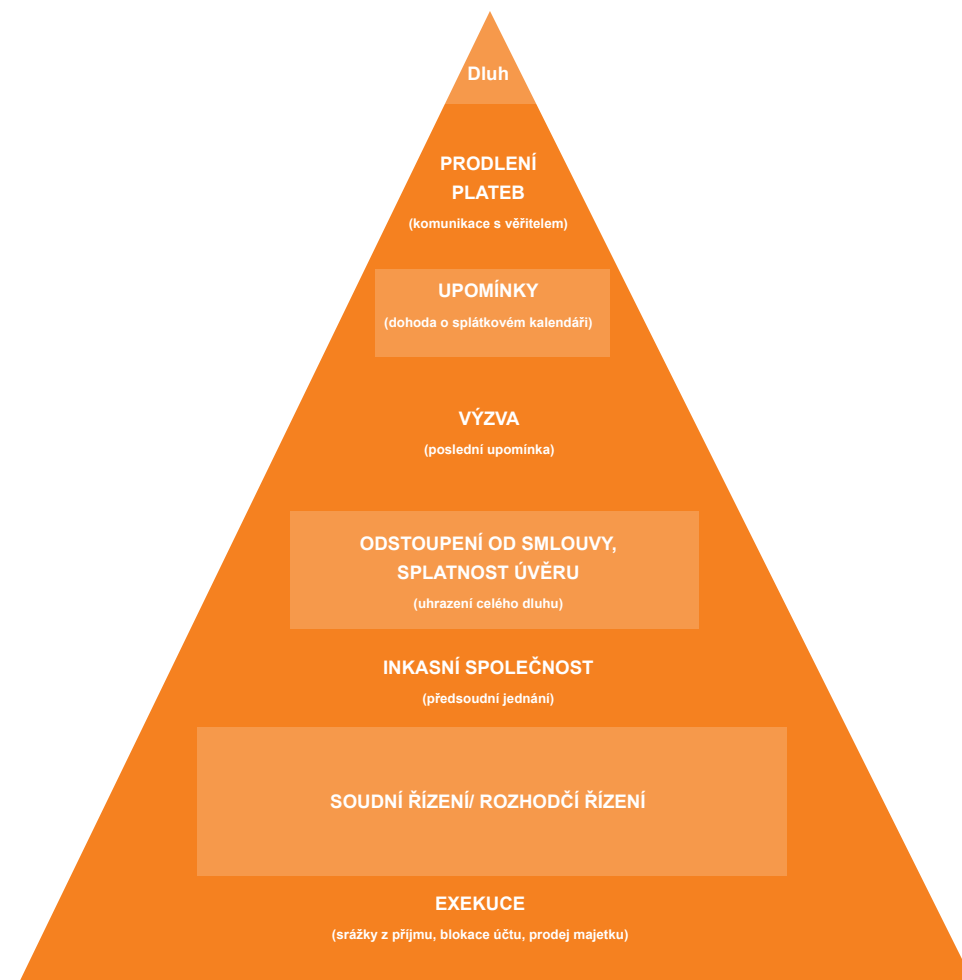
Měsíc:	PŘÍJMY	CELKEM	VÝDAJE	CELKEM
Pondělí 1.1. 2013				
Úterý 2.1. 2013				
Středa 3.1. 2013				
Čtvrtek 4.1. 2013				
Pátek 5.1. 2013				
Sobota 6.1. 2013				
Neděle 7.1.2013				

Fáze dluhového řízení

Pyramida vzniku dluhů

- 1. Dluh:** Na vrcholu je vždy počáteční dluh, který vznikne podepsáním smlouvy – půjčka úvěr,...
- 2. Prodlení plateb:** Nastane, pokud dlužník přestane řádně platit, zpozdí se s platbami. Je dobré komunikovat s věřitelem a dohodnout se na dalším splácení dlužné částky.
- 3. Upomínky:** V případě prodlení plateb zasílá věřitel dlužníkovi upomínky. Upomíná Vás, že neplníte splácení podle dohody. V této fázi je možné dohodnout si splátkový kalendář.
- 4. Výzva je poslední upomínka:** Věřitel dává poslední šanci, aby dlužník dluh uhradil, popřípadě se nějak domluvil na úhradách.
- 5. Odstoupení od smlouvy, splatnost úvěru:** Věřiteli již došla trpělivost. Nyní po vás požaduje částku celého dluhu naráz.
- 6. Inkasní společnost:** Věřitel předá dluh inkasní společnosti, ta bude s dlužníkem jednat a vymáhat dluh. Je to poslední možnost, jak dluh řešit před podáním soudu.
- 7. Soudní řízení:** Věřitel podá žalobu či platební rozkaz na soud. Soud posvítí to, že je dluh vymahatelný.
Rozhodčí řízení: Řešení sporu prostřednictvím rozhodce. Díky podepsáním rozhodčí doložky, rozhodce rozhodne o vymahatelnosti dluhu. Jde zcela mimo soudní řízení.
- 8. Exekuce:** Konečná fáze, kdy se dluh pravomocně vymáhá exekucí.

Pyramida vzniku dluhů

3. KAZUISTIKY

Tuto kapitulu do naší metodiky vkládáme pro reálné seznámení s některými situacemi našich klientů v oblasti dluhové problematiky. Dané příběhy lze také vhodným způsobem použít při realizaci protidluhového semináře Šitkredit. Je velmi přínosné vyprávěním těchto kaus podložit informace, které na semináři lidem předáváme.

KAZUISTIKA PANA K.

O případu rodiny K. jsem se dozvěděl od mé kolegyně z pražské centrály, která na něj dostala kontakt a předala jej mě. A tak po telefonické domluvě jsme vyjeli k nim domů na první konzultaci. Nejprve jsme se svou kolegyní klientům vysvětlili naši službu a možnosti poskytnutí pomoci. Při zaměření na tento konkrétní případ jsme se dozvěděli, že mají ve svých dokumentech velice zásadní nesrovnalost. Při počítání penále na dluhu jim byla počítána výše z celkové dlužné částky z 2,5 procenta a ne ve výši 2,5 promile denně z částky, které je dovoleno vládním ustanovením. Dále jsem shledal, že v případě jejich dokumentů je strašný zmatek, mají jich několik a spoustu různých dokumentů od Exekutorského úřadu. Každý dokument byl napsán na jinou částku dluhu, kterou je potřeba zaplatit. Na první pohled jsem viděl, že tam není vše v pořádku ještě mimo to, že je tam ta zásadní chyba v počítaných penálech, myslím tím velice zvláštní postup úřadů, který vytvářel v celé záležitosti zmatek. Klienti také vyprávěli velmi ořvesný příběh, kdy k nim přišli exekutoři a v sou-

vislosti s nepatřičným chováním dokonce napadli klienta a nastříkali mu nějakou látku do očí. Klient byl kvůli této potyčce asi dva týdny v nemocenském stavu. Rozhodl jsem se tedy zakázku přijmout a domluvil jsem se s klienty, že ohledně potíží s úřednickými chybami si okopírují jejich dokumenty a zkonzultují jejich situaci s naším právním oddělením. V souvislosti s napadením exekutorem jsem klientům doporučil podat trestní oznámení. Když mi odpověděli, že ho podali hned po napadení, zeptal jsem se klientů, jestli už dostali k této věci od policie nějaké vyjádření. Oni mi řekli, že ne. Vysvětlil jsem jim, že Policie není povinna toto vyjádření podávat. Podá jej jen v případě, že si o něj člověk, který trestní oznámení podává, vysloveně řekne.

Domluvili jsme se, že jim pomohu sepsat písemnou žádost o zpětné vyjádření o průběhu vyšetřování. Druhý den jsem naskenoval dokumenty s jednoduchým nastíněním případu, doplněný mými dotazy k této zakázce a odeslal je na naše právní oddělení. Po několika dnech mi přišla odpověď, že tam opravdu došlo k právním chybám, včetně špatně

spočteného penále, které je spočteno nezákonně. Jeden z našich advokátů navrhl, že by nad celým případem přijal právní zastoupení, pokud s tím klienti budou souhlasit. Domluvil jsem se s ním, že se klientů zeptám a pak dám zpětně vědět. Když jsem se klientů na dotaz advokáta zeptal, radostně jej přivítali. A tak jsem mailem znovu kontaktoval našeho advokáta a předal mu odpověď od našich klientů. Za pár dnů mi přišla mailem od našeho advokáta naskenovaná plná moc k právnímu zastupování. Zavola jsem klientům, že mám u sebe plnou moc a domluvil si s nimi schůzku. Také jsem je požádal, aby přivezli kopii podaného trestního oznámení, kterou získali ze spisu od policie. Klienti plnou moc podepsali a já jim slíbil, že ji pošlu našemu advokátovi poštou. Sepsal jsem jim podle trestního oznámení písemnou žádost o průběžné informování a předal s doporučením jejího podání na policii. Vysvětlil jsem jim také, že od této chvíle budu jen prostředníkem mezi nimi a naším advokátem, že celou zakázku bude řídit on sám. Pak ještě ten den jsem podepsanou plnou moc odeslal na naše právní oddělení.

Za několik dní mi náš advokát poprvé volal, že již mluvil s protistranou a že to nevypadá moc dobře. Protistrana přiznává chybu, ale to je vše. Nemá zájem chybu v dokumentu opravit. Tyto informace sdělují svým klientům. Za několik týdnů mě právník znovu kontaktoval, že by potřeboval ještě nějaké dokumenty doplnit. Slíbil jsem mu, že je pro něj zajistím. Kontaktoval jsem tedy klienty a sdělil jim, které dokumenty ještě náš advokát potřebuje. Domluvili jsme se, že za dva dny je okopírované přivezou do mé kanceláře. Když je pak přivezli, naskenoval jsem je a poslal na naše právní oddělení. Asi po měsíci mi advokát sdělil, že dokumentace není kompletní, některé dokumenty chybí. Já jsem mu předal informaci od klientů, že už žádné dokumenty nemají. Domluvili jsme se tedy, že s klienty navštívím Okresní soud v Mostě za účelem nahlédnutí do spisu a okopírování chybějících dokumentů. To jsme během týdne udělali a znovu jsem je odeslal našemu advokátovi. Dále mi klienti přinesli ukázat usnesení od policie, kde se uvádí,

že pro nedostatek důkazů se vyšetřování zastavuje. Po několika týdnech mě advokát znovu kontaktoval a vysvětlil mi, že to vypadá špatně. Po prozkoumání veškeré dokumentace a rozhovorech s protistranou to vypadá, že klientům se dveře zavřely a nelze jim pomoci. Důvodem toho je uplynutí doby na odvolání a přezkoumání všech dokumentů se žádostí o jejich opravu. Domluvili jsme se, že ještě jednou půjdeme nahlédnout do soudního spisu, jestli tam není doručka o převzetí platebního rozkazu. Kdyby tam nebyla, šlo by do toho ještě vstoupit a žádat opravu. Při nahlédnutí do spisu jsme však podepsanou doručku o převzetí našli. Klientům jsem bohužel oznámil, jak celá situace vypadá, že už neexistuje právní cesta jak jim pomoci.

Tehdy bylo pro mě osobně velice těžké se s tím smířit, protože zde šlo o jasné pochopení úřadů, kvůli němuž mají klienti zaplatit neprávem asi 650.000,-. S klienty jsem se rozloučil s tím, že budu o jejich případu ještě přemýšlet, ale nevím, zda se mi podaří něco vymyslet, když advokátní pomoc nepomohla. Nejhorší v tom všem bylo sebrat odvalu a udržet si naději na možné prosazení spravedlnosti. Není to jednoduché, když se o to snažíte ve spolupráci s advokátem 7 měsíců a není možné tuto spravedlnost prosadit. Asi po 14 dnech jsem se rozhodl navrhnout klientům ještě jeden krok jako poslední naději. Tím krokem bylo oslovení médií. Informoval jsem je, jestli by s tím souhlasili. Oni tento krok přijali. Informoval jsem je, jak bude celá domluva probíhat. Nejprve oslovím naše mediální oddělení s prosbou, aby se nad tím zamysleli a poslali někoho z jejich týmu do Bíliny, kde by proběhla společná schůzka se mnou a s klienty. Zde bychom seznámili našeho kolegu s případem i s kroky, které jsme zatím podnikli i jejich výsledky. Poté bychom nechali na mediálním oddělení, aby vybrali vhodný pořad v televizi. Klienti s tímto postupem souhlasili. Kontaktoval jsem tedy naše mediální oddělení a roztočili jsme nový koloběh kroků, které by mohly vést k řešení. Během 14 dnů proběhla schůzka mezi mnou, kolegou z mediálního oddělení a mými klienty. Po schůzce

bylo jasné, že tento případ je do televize a nejen do novin, na tom jsme se všichni shodli. Kolega z mediálního oddělení tedy přijal úkol vytipovat nějaký dobrý pořad, který bychom oslovili.

Po asi dvou týdnech mě informoval o tom, že mediální oddělení vybralo pořad Reportéři ČT vysílaný na ČT1. Také mi oznámil, že se podařilo oslovit dramaturgy zmíněného pořadu a poslal mi emailovou formou kontakt na člověka, který natočení této kauzy bude mít na starost. Když jsem se s ním spojil, požádal mě upřesnění několika informací. Domluvili jsme se, aby mi tyto dotazy napsal na mail. Když jsem je za pár dní dostal a přečetl si je, odepsal jsem mu, že některé odpovědi neví, že budu pro získání odpovědí muset kontaktovat klienty. Zavola jsem tedy klientům a sdělil jim, že bych potřeboval pomoci odpovědět na několik dotazů. Domluvili jsme se, že přijedou ke mně do kanceláře. Přijeli, na dotazy odpověděli a já je přeposlal emailem novináři z ČT1. Po týdnu jsem byl informován o přesném datu a času, kdy by mělo natáčení probíhat. Dohodli jsme se, že nejlépe bude rozhovor natáčet přímo u klientů doma. Tuto informaci jsem předal klientům a začali jsme se všichni připravovat na natáčení.

Přišel den natáčení a my jsme jeli vyzvednout kolegy z TV a doprovodit je ke klientům domů. Při natáčení jsme se dohodli, že budeme přítomni já a můj kolega z našeho mediálního oddělení. Natáčení začalo a probíhalo hladce. Domluvili jsme se, že bude potřeba natočit i vyjádření protistrany. Po natáčení jsme byli informováni, kdy proběhne vysílání. Asi po týdnu natáčení došlo ke zlomové situaci. Klientka obdržela od protistrany omluvný dopis a písemnou dohodu, ve které se zříkají protizákonného vyměřeného penále a opravují tuto výši. Klienti po mém doporučení dohodu podepisují a odesílají jednu kopii protistraně. Ve vysílaném pořadu dostali po zásluze i svůj díl exekutoři, kteří také učinili spoustu chyb. Povedlo se nám společně zlomit „zákonnou“ moc a lidskou lhostejnost k druhým, kteří se ocitli v nepravu. Ale nebylo to jednoduché, byla to roční cesta, mnohdy vysilující, kde docházelo k postupně

ztrátě naděje a hlubokému zklamání. Ale nakonec za spolupráce několika lidí, kterým to bezpráví nebylo jedno (DP společnosti Člověk v tísni, právního i mediálního oddělení ČVt, skvělých reportérů z ČT1 a především klientů, kteří se nevzdali se a bojovali za svá práva) se podařilo uspět a přimět některé lidi k uznání chyby, za kterou měli obyčejní nevinní lidé zaplatit více jak 650.000 Kč. ■

KAZUISTIKA PANÍ B.

Klientka se seznámila s paní. V. při předváděcí akci jedné společnosti. Od této doby se spolu začaly bavit a začalo se tvořit přátelství. Později spolu bydlely v Žalanech. Pí. V. se dostala do finančních potíží a potřebovala zajistit úvěr. Klientka souhlasila s tím, že se jí na úvěrové půjčce stane ručitelem. V té době pí. V. pracovala jako pojišťovací agentka u České pojišťovny. Poté začala pracovat u spol. Domácí půjčky, s.r.o. kde zajišťovala lidem půjčky a stala se jednatelkou této společnosti. Pí. V. sepřesala s pí. B. žádost o poskytnutí úvěru, ale nebyl jí schválen. Následně na pí. V. již bez vědomí klientky požádala o další úvěr a ten již byl schválen. Smlouvu podepsala se společností Domácí půjčky, s.r.o. Pí. B. v této době vůbec o ničem neví. Pí. V. inkasuje 20 tisíc a nesplácí, protože ve smlouvě nefiguruje její jméno. Dále klientce přichází 2 upomínky k zaplacení, ale bylo na nich uvedené jiné rodné číslo, než klientky. Klientka nevědomky o podvodu na nic spáchaném zkontrolovala tuto situaci s pí. V., která jí vysvětlila, že dopisy nepatří jí, ale jakési jiné pí. B. jen na základě shody jmen), a že to

u zaměstnavatele opraví. Klientka jí důvěřovala. Protože k nápravě situace dojít ani nemohlo, celá věc skončila u rozhodce, který označil pí. B. vinnou s nutností zaplatit vše potřebné spol. Domácí půjčky. Rozhodčí nález klientka převzala, ale znovu přivolala pí. V. a ta znovu dokument převzala, že to vyřeší. Klientka zde ještě důvěřovala své přítelkyni. Později při příchodu exekučního příkazu na danou dlužnou pohledávku klientka pochopila, že se na ní nejspíše spáchalo protiprávní jednání.

Zašla ihned na policii, kde byla věc vyšetřena a bylo vydáno usnesení o tom, že na pí. B. byl spáchán podvod a smlouva není její. Tuto smlouvu si na základě vyšetřování nechala zaslat policii. Pí. B. tedy logicky napsala odvolání na usnesení o exekuci na základě usnesení od policie a dostala zamítavou odpověď. Po tomto zamítavé odpovědi se obrací na exekutorskou komoru, která posílá klientce další dopis s vysvětlením situace, ve kterém klientce doporučuje, aby si podala návrh na odklad exekuce k rukám exekutora, který exekuci provádí. Klientka tak učiní a přichází odpověď.

Návrh na odklad exekuce je zamítnut okresním soudem v Teplicích. Klientka z důvodu bezmocnosti se obrací na Ministerstvo spravedlnosti se žádostí o pomoc. Žádost klientky je zamítnuta s vysvětlením, že tato záležitost nespadá do jejich kompetence, což je samozřejmě pravda. Na klientku je tedy stále vedena exekuce prostřednictvím srážek z jejího příjmu, tj. důchodu a to i přestože je jasné, že na ni byl spáchán podvod a žádné peníze si nepřijímala.

Výstup:

Paní B. je prohlášena trestním řízením za nevinou, ale občanským řízením za plně vinnou a to z důvodu, že nestihla v zákonných lhůtách podat správný způsob odvolání, či odvolacího nástroje. Takže zákonné subjekty v občanském právu vlastně "posvěcují trestný čin podvodu"! V současné době je tato kauza připravována k medializaci v pořadu Reportéři ČT. ■

KAZUISTIKA PANÍ S. - ZPROSTŘEDKOVATELSKÁ SPOLEČNOST

Paní S, žije sama s dcerou. Je zaměstnaná, ale její plat není nijak vysoký. Má několik půjček, u části z nich porušila smluvní podmínky. Snaží se splácet na základě domluvy, ale peníze jí stěží vycházejí na jídlo a zaplacení nájmu. Již má exekuci na plat.

Finanční situace se jí zdála neúnosná. Rozhodla se, že si vezme novou půjčku a z ní uhradí nějaké splátky. V novinách našla inzerát společnosti, která nabízí zprostředkování půjček. Nabídka klientku oslovila, neměla by žádné problémy s vyřizováním a hledáním půjček.

Podepsala tedy se zástupcem společnosti smlouvu o poskytnutí služeb. Ve smlouvě o poskytovaných služeb se společnost zavazuje, že se bude snažit, aby měl klient příležitost uzavřít smlouvu na max. 25.000Kč. Pokud se tak nestane, nemusí klientka nic platit.

Klientka po 10 ti dnech obdržela dopis od zprostředkovatelské společnosti. Dopis obsahoval kontakt na společnost, která smlouvu poskytne (klientka musí zaslat kopii OP, smlouvu a vyplněné formuláře) to vše do 10 ti dnů. Pokud tak neudělá, nedostane žádnou půjčku. Klientka nijak nereagovala. Tento krok brala výše zmíněná společnost jako zprostředkování úvěru.

Klientka se celou věcí nijak nezabývala až do doby, kdy ji přišla poslední upomínka před zahájením exekučního řízení. V upomínce ji byl oznámen dluh 8.000 Kč.

Klientka si nevšimla, že si společnost účtuje za zprostředkování částku 3.000 Kč, která se musí zaplatit bez vyzvání do 5 ti dnů. Klientka tak neučinila, Musí tedy zaplatit pokutu za nezaplacení poplatku ve výši 5.000 Kč, opět bez vyzvání. Celkem tedy klientka dluží 8.000 Kč bez žádného půjčení + 0,1 % denně z dlužné částky (to je 8 Kč denně = za měsíc 240 Kč). Tak je psáno ve smlouvě.

Klientka se zalekla další exekuce, zavolala do společnosti, že by chtěla dluh splácet. Sdělili, že ji zašlou poštou splátkový kalendář.

Následně na to byla klientce doručena písemná dohoda o plnění splátkového kalendáře. V dohodě bylo uvedeno, že je nesporné, že dluží 8.500 Kč. Společnost si naúčtovala za splátkový kalendář částku 500 Kč).

V případě, že by klientka splátkový kalendář podepsala a poté by se zpozdila se splátkou, hrozila by jí pokuta 10.000 Kč. Tato částka se musí samozřejmě také zaplatit bez vyzvání. K tomu by si společnost přičetla úrok 0,5, % denně z dlužné částky do zaplacení. (to je 42 Kč za den, 1.275 Kč za měsíc).

Klientka zároveň podepsala rozhodčí doložku. Vzdala se tedy šance, odvolat se k soudu.

**Celkem tedy bez půjčení 8.500 Kč + porušení splátek 10.000 Kč
= celkem 18.500 Kč + úroky!!!**

Je velmi důležité číst smlouvy a smluvní podmínky. V tomto případě, byla smlouva na pouhé 2 strany a poměrně přehledná. A to vše díky tomu, že si klientka smlouvu řádně nepřečetla.

KAZUISTIKA PANÍ G.

S klientkou jsem otevřel spolupráci na zakázce, která se týkala nejprve problému s bydlením. Klientka má staršího syna, který se dopouštěl trestné činnosti, která měla dopad na celou rodinu. A to v tom směru, že okolí i samotný MěÚ začal připisovat problém celé rodině. Na základě toho městský úřad uvažoval o neprodoužení nájemní smlouvy. V této chvíli jsem do celé věci vstoupil já a ve spolupráci s panem starostou se nám podařilo tuto situaci vyřešit. Docílili jsme zaktivizování výkonných složek (policie, OSPOD). Syna vykonávající trestnou činnost se tak podařilo oddělit od rodiny.

Díky našemu zásahu byla zachována klientce a její rodině možnost bydlení. V tuto chvíli jsme získali od klientky a její rodiny plnou důvěru. Začal jsem také aktivně pracovat s problematickým synem, který dostal ve finále za svou trestnou činnost nařízenou ochrannou výchovu. Mezitím jsem ještě figuroval v zakázce rodinné krize, která spočívala v tom, že tento syn měl problémy s výhrůzkami svých vrstevníků, které byly dovršeny i fyzickým napadením a při jedné veliké rvačce mezi více mládežníky najednou, jeden z aktérů skončil v

nemocnici. Podařilo se nám za pomoci Kriminální policie v Teplicích i tento problém vyřešit.

Poté k nám klientka přišla s žádostí o pomoc ve věci doučování jejich dvou dcer. Informoval jsem o tom koordinátora individuálního vzdělávání v rodinách. Společně jsme klientku po domluvě navštívili a vznikla spolupráce i na této zakázce. A tak jednou týdně k nim do rodiny docházela jedna dobrovolnice doučovat její dvě dcery. Oběma dívkám se zlepšil vztah k učení a následně i výsledky ve škole. V poslední době se jejich starší bratr (ale podotýkám jiný, než ten, o kterém byla řeč) rozhodl nenastoupit na žádný učební obor po skončení povinné školní docházky. Když se k nám tato informace dostala, ihned jsme zašli ke klientce domů si o tom popovídat. Naším cílem bylo motivovat rodinu i syna k nástupu do školy. Ihned při první konzultaci se nám podařilo změnit postoj k nástupu jejího syna do učebního oboru a tak nyní pracujeme na dodatečném zapsání syna klientky na učební obor Kuchař – číšník v Mostě.

Klientka měla v celé kauze sekundární problém s dluhy. Ten vznikl prostřednictvím staršího syna. Tento starší syn začal realizovat trestnou činnost v podobě krádeží financí doma. Tím se klientka několikrát ocitla v situaci, že neměla na zaplacení svých závazků. Po nějaké době dlužila u několika různých věřitelů viz. ČEZ, Provident, MěÚ. Klientka nevěděla co s těmito dluhy dělat. Společně jsme tedy hledali cestu jak celou situaci uchopit, abychom ji mohli nasměrovat k cíli, kterým bylo jejich postupné umoření. Domluvili jsme se, že společně zkusíme vyhotovit analýzu prioritních plateb dluhů. Dluhy jsme si rozdělili dle velikosti a důležitosti. Prioritním se stal ČEZ, druhým byl MěÚ a posledním Provident. U všech těchto věřitelů se nám podařilo domluvit výhodnější splátkový kalendář, který klientka začala řádně hradit.

Po 10 měsících spolupráce se jí podařilo splatit ČEZ a započala hradit dluhy u MěÚ. Velmi důležité bylo přivést MěÚ v Bilíně k celkovému pochopení situace klientky. Sešli jsme se s panem starostou a zasvětili ho do situace. Klientce byl navržen

splátkový kalendář pod podmínkou, že bude ve spolupráci se mnou a bude aktivně užívat sociálních služeb, které jí můžeme nabídnout. Klientka s tím souhlasila. A tak začaly některé z jejich dětí využívat nabídky našeho NZDM, ve kterém byl smysluplně naplňován jejich volný čas.

Po několik měsíců byly dluhy u MěÚ tímto způsobem umořovány. Po nějakém čase klientka zaplatila všechny dlužné pohledávky spojené s městským úřadem. Dnes již zůstává hrazení jednoho dluhu od společnosti Provident. ■

4. SEMINÁŘE

Semináře jsou hlavním nástrojem primární dluhové prevence. V této části jsou uvedeny příklady dvou seminářů s podrobným popisem.

PROTIDLHOVÝ SEMINÁŘ - ŠITKREDIT

1. ZAHÁJENÍ (5 MINUT)

Přivítání, představení se, náplň semináře, technické a organizační informace

Dobrý den, dovolte mi Vás přivítat na protidluhovém semináři. Témata jako půjčky, dluhy, exekuce jsou dnes velmi aktuálním problémem týkajícím se více a více lidí. ...

Cílem tohoto setkání je blíže Vám představit problematiku dluhů, exekucí a možností cest z dluhové pasti, pokud nějakou objevíme. Pokusíme se Vám představit toto téma komplexně a z více úhlů pohledu. Naším přáním je, abyste si odnesli praktické informace, které budete předávat dalším lidem...

2. BRAINSTORMING NA ZAHŘÁTÍ (5-10 MINUT)

Realizátor čte jednotlivé otázky a účastníci sdělují své příspěvky. Zjišťuje, do jaké míry jsou účastníci s tématem seznámeni.

Příklady otázek:

1. Znáte někoho ve svém okolí, kdo má problémy s dluhy?
2. Pokud byste se dostali do problémů a potřebovali peníze, koho byste nejraději požádali o půjčku? – rodinu nebo přátele/

banku/ někoho jiného...

3. Co Vás napadne, když se řekne slovo exekuce?

4. Jaké znáte firmy, které nabízejí půjčky?

5. Když nemůžu splácet půjčku tak, jak mám,... stačí, když budu platit alespoň něco? Je to v pořádku?

6. Která firma na půjčování peněz je podle Vás nejhorší?

7. Myslíte si, že je půjčování správné?

8. Co je podle Vás hlavní příčinou, že stále více lidí žije tzv. „na dluh“?

3. PREZENTACE DLUHOVÉHO ŘÍZENÍ: 30 – 40 MIN.

Prezentace je formou výkladu. Lze použít flipchart či powerpointovou prezentaci.

Části prezentace:

I. Vznik dluhů

II. Jak se nezadlužit

III. Smlouva

IV. Základní pojmosloví

V. Fáze závazku

VI. Druhy exekuce

VII. Mám dluh a nemůžu platit

VIII. Insolvence

ŽIJETE
NA DLUH?

I. Vznik dluhů

Dluhy mohou vzniknout 2 způsoby:

a) Povinnost vyplývající ze zákona

Pokuty

Povinné ručení

Výživné

Daně

Zdravotní pojištění

b) Povinnost vyplývající ze smlouvy

Nájem

Energie

Půjčky

Ručitelství

Manželství

II. Jak se nezadlužit

1) Rozmyslete si, zda to co si chcete koupit, opravdu potřebujete.

2) Kupujte si věci, které odpovídají Vaším skutečným potřebám a na které „dosáhnete“.

3) Za určitých podmínek může být výhodnější si půjčit od banky i přesto, že vyřízení žádosti zpravidla trvá déle. Řiďte se heslem „Je lepší si počkat“

4) Při podpisu si zjistěte veškeré smluvní pokuty, které mohou být v budoucnu hodně nebezpečné – promyslete si, zda budete i v budoucnu schopni splácet.

5) Uvědomte si, že po odečtení všech měsíčních nákladů a všech splátek Vám musí zbýt 20 % na nenadálé výdaje.

6) Smlouvu čtěte pozorně se smluvními podmínkami a nepodepisujte, pokud je Vám něco nejasné.

7) Pokud si už půjčku berete, tak dejte

přednost bankovním půjčkám před půjčkami na směnku.

8) Neplaťte předem žádné poplatky.

9) Neberte si žádnou půjčku ani nákup na splátky, pokud ručíte za půjčku známému, jehož finanční situaci neznáte dobře.

10) Svě dluhy mějte pod kontrolou.

III. Smlouva

Smlouva se skládá z 2 částí:

1. **hlavní strana** – poměrně přehledná, jsou zde údaje o klientovi, výše dluhu

2. **smluvní podmínky** – rozdíl několik stran, úroky, malé písmo

Rozhodčí doložka ve smlouvě – musí být mimo smluvní podmínky – rozhodce je osoba, která má VŠ právníckého zaměření v seznamu Ministerstva spravedlnosti. Rozhodce řídí spor mezi věřitelem a povinným v případě, že povinný nesplácí. Probíhá rozhodčí řízení, rozhodce vydá rozhodčí nález, který je exekučním titulem. K rozhodčí doložce se ve lhůtě můžete vyjádřit. Lze ji také napadnout pro neplatnost, podjatost rozhodce,....

Odstoupení od smlouvy do 14 dnů bez udání důvodu a bez sankce.

U spotřebitelských úvěrů se nesmí používat směnky a šeky.

Za dluhy do vězení

Na základě listiny základních práv a svobod nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát svým závazkům. Pokud své závazky nebude hradit, vystavuje se riziku, že bude vydáno exekuční rozhodnutí (exekuce).

Pouze v případě neplacení výživného, či pokud překročíte zákon – půjčka na cizí doklad.

IV. Základní pojmoslovi

Úvěr = půjčka, závazek při uzavření smlouvy věřitel půjčí peníze dlužníkovi a ten zaplatí dluh i s úroky.

Úrok – jsou peníze, které dlužník zaplatí za poskytnutí úvěru, odměna za půjčení peněz.

Jistina je nesplacená část dluhu (půjčená půjčka, ta počáteční), ze které se počítají penále (peněžní pokuta za nedodržení smlouvy). Smluvní pokuta a úrok z prodlení neustále narůstá.

Smluvní pokuta – pokud nesplatíte dluh včas, zaplatíte něco navíc, Jednorázová forma či forma procentního úzkou zač včasného nezaplatení.

RPSN – je roční procentní sazba, určuje ji Česká národní banka, umožňuje vyhodnotit výhodnost či nevýhodnost úvěru.

Poplatek z prodlení je sankce za pozdní platbu.

Směnka je doklad o poskytnutí úvěru, dlužník potvrdil, že věřiteli úvěr vrátí.

Každý, kdo není zbaven svéprávnosti a vlastní občanský průkaz, **nese důsledky za své činy!**

PODPIS = SOUHLAS!

V. Fáze závazků

• Prodlení

Nehrazení závazků, nikdo zatím nereagoval. Věřitel nemá povinnost informovat o prodlení, pokud to nevyplývá ze smlouvy. Důležitá komunikace – co nejdříve se dohodnout i v případě že zatím splácím, ale vím, že nebudu moci.

• Upomínka

Je pro dlužníka možnost. Je nutné okamžitě komunikovat, pokusit se dojednat splátkový kalendář, je zde možnost vyhnout se soudnímu řízení a zamezit nárůstu dluhu o náklady spojené se soudním řízením.

• Poslední výzva (poslední upomínka)

Snaha o mimosoudní řešení může být klientovi připsán pak dobru ve chvíli, kdy spor začne řešit soud.

• Odstoupení od smlouvy a prohlášení úvěru za splatný

Splatnost v plné výši jsou připsány k dlužné částce i smluvní pokuty z prodlení, může být předáno vymáhací firmě (inkasní společnost) či dát platební rozkaz na soud,... – možnost domluvit splátkový kalendář.

• Rozhodčí řízení, nález

Běží lhůta pro vyjádření – napadnutí rozhodčí doložky jako nepřijatelnou, ve smlouvě o spotřebitelském úvěru či v případě, že byl dluh již uhrazen (píšeme rozhodci námitku na nepravomocnost rozhodce, věřiteli oznámení v námitce a o žalobě na neplatnost rozhodčí doložky, okresnímu soudu žalobu na neplatnost rozhodčí doložky).

• Soudní řízení, rozhodnutí

Od soudu přijde platební rozkaz či vyznění o žalobě. Je možné podat odpor a dosáhnout snížení úroku, zamítnutí některých sankcí a dojednání splátkového kalendáře. Soudním řízením naroste dluh o náklady soudního řízení a náklady právního zastoupení.

• Exekuce

Možnost domluvit se s exekutorem – nemá povinnost přistoupit na splátkový kalendář. Dlužná částka se navýší o náklady na exekuci a odměnu exekutora – může se oddálit návštěva doma.

VI. Druhy exekuce

• Srážky z příjmů

Lze postihnout:

Mzda, postihnutí dávek SSP – opakující se, dále pak rodičovský příspěvek (mateřská), nemocenská dávka, důchody, stipendia, podpora v nezaměstnanosti, odstupné.

Nelze postihnout:

Jednorázové dávky SSP (porodné, pohřebné), příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení, DHN, odměny z dohody o provedení práce.

Nezabavitelná částka – výška dle osob ve společné domácnosti. Odvíjí se od životního minima a normativní náklady na bydlení, pro rok 2013 to je **6 064 Kč**.

Nezabavitelná částka

	2011	2012	2013
Nezabavitelná částka na povinného	5326 Kč	5841,30 Kč	6064,70 Kč
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu	1331,5 Kč	1460,30 Kč	1516,20 Kč
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení (100%ní částka výpočtově základny)	7989 Kč	8762 Kč	9097 Kč
Vypočtená maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy	2663 Kč	2920 Kč	3032 Kč

Částky životního minima od 1.1 2013

Pro jednotlivce	3 410 Kč
Pro první osobu v domácnosti	3 140 Kč
Pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	2 830 Kč
Nezaopatřené dítě do 6 let	1 740 Kč
Nezaopatřené dítě 6 až 15 let	2 140 Kč
Nezaopatřené dítě 15 až 26 let	2 450 Kč

• Prodej movitých a nemovitých věcí

Exekutor nesmí zabavit věci k nutné potřebě a věci v rozporu s morálními pravidly, zabavení majetku – podání vylučovací žaloby do 3 dnů k soudu. Vyzvednutí věci na své základy.

• Zástavní právo na nemovitost

• Příkladním pohledávky -

Při zablokování účtu má klient nárok na vyplacení hotovosti ve výši dvojnásobku živ. minima dle OSŘ § 304b - **6 820 Kč**.

VII. Mám dluh a nemůžu platit

Rozpočet rodiny

Při složité finanční situaci je dobré mít přehled při příjmech a výdajích – vyrovnanost rozpočtu – denní a týdenní zapisování (nájem, jídlo, léky + alkohol) – nic netajit, tajíte to sami sobě.

Jednorázové výdaje jako pračka, nedoplatky, úraz – důležitost rezerv.

Záznamy kolik se utratí za jídlo, oblečení, domácnost – nájem, energie, náklady na zdraví, telefony, domácí zvíře, alkohol, cigarety, splátky.

Seznam příjmů – mzda, OSVČ, důchod, dávky, výživné.

Příjmy – výdaje = ?

Přemýšlíme, jak využít další zdroje - úřad práce, OSSZ, lepší zaměstnání, brigád. Kde lze omezit útraty. Musíme si uvědomit prioritní plateb (dluhy na nájemném či energiích mohou připravit o bydlení).

Půjčka

Pozor na vytloukání klínu klínem. Budu schopen splácet, když nemohu již teď. Nezhorší půjčka mou stávající situaci, větší dluhový propad?

Odložení splátek

Maximálně na 6 měsíců, nelze u každého věřitele, většinou se jedná o zpoplatněnou službu. Při odložení splátek není zastaveno úročení úvěru!

Např. Cetelem – žádost o odklad jedné či více splátek – smluvní pokuta 4% z odložené částky.

Dohodnutí splátkového kalendáře

- Podání žádosti o splátkový kalendář či jen informační dopis – dobré je jej dodržovat.

- Neslibujte splátky, které nejste schopni platit.
- Dohodnutí po telefonu, ihned převedte do psané podoby a zašlete věřiteli.
- Zaznamenávejte hovory, které jste uskutečnily.
- Dokumenty odeslané a přijaté uschovejte či si udělejte kopie.
- I kdyby věřitel odmítl, posílejte peníze, věřitel je musí přijmout.
- Jistina – udání účelu platby – jakmile zadáte, musí je na to použít.
- Kalendář je pouze dohoda. Podmínky splácení byly již porušeny.
- Otázky: Kdy splácet a kdy ne? - výše měsíčních splátek. Má cenu se bránit exekucí?

Ukázka složenky „s jistinou“.

Př.: Dlužník splatil dluh, po čase přišla opět výzva k zaplacení – nespácel jistinu, ale pouze úroky. Dluh běžel stále dál.

Př: ProfiCredit

Prodlení s úhradou splátky o více než:

- 15 dní po termínu splatnosti – pokuta ve výši 8% z výše splátky
- 30 dní po termínu splatnosti = další smluvní pokuta ve výši 13% z výše splátky

Při neuhrazení 2 splátek dle kalendáře či prodlení se splátkou delší než 30 dnů – další smluvní pokuta 50% ze schválené výše úvěru!

Konsolidace

Konsolidace je sjednocení, sloučení půjček – závazků. Jde v případě řádného placení.

Insolvence - oddlužení (osobní bankrot)

VIII. Insolvence

Možnost řešení zadlužených osob od roku 2008.

Pro koho je:

Nepodnikatel s minimálně 2 věřiteli, závazky po splatnosti 30 dnů, nejste schopni plnit závazky – zastavení plateb, 3. měsíc po splatnosti.

V následujících 5-ti letech v měsíčních plátkách ze svých příjmů nebo jednorázově z majetku zaplatit minimálně **30% nezajištěných věřitelů**.

Pro koho není insolvence:

- Nezaměstnaní, pokud nemají majetek vyšší hodnoty, vyšší příjmy.
- Nesmí být v posledních 5 ti letech odsouzení za trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy.
- Nesmělo v 5 ti letech probíhat insolvenční řízení.

Odvíjí se od:

- Počtu dětí, manželka
- čistý příjem
- Výše dluhů – žijete s nezabavitelnou částkou

Způsob oddlužení: splátkovým kalendáře x jednorázovým prodejem majetku.

O způsobu oddlužení rozhodují věřitelé!

Co je potřeba:

- sepsat návrh na oddlužení
- potvrzení o příjmech za poslední 3 roky
- výpis z trestního rejstříku max. 3 měsíce starý
- seznam majetku, seznam všech závazků
- souhlas manželky
- veškeré listiny a dokumenty dokládající úpadek

Výhody: Po 5ti letech odpuštění od zbytku svých dluhů, zmrazení dluhů, ukončení exekucí.

Riziko: Před rozhodnutím návrhu o oddlužení záloha až 50 000 Kč pro insolvenčního správce.

Ze zkušenosti jde o částku 5 000 Kč.

Při nesplnění podmínek konkurz – prodej majetku – po zaplacení dluhů dluhy jsou dále vymáhány.

Kde se podává insolvenční návrh:

Návrh se podává na krajský soud. Dlužník nesmí nakládat s majetkem ani snižovat jeho hodnotu, na vše dohlíží insolvenční správce.

Věřitelé mají 30 dnů na přihlášení pohledávky. Dlužník se schůze zúčastňuje.

Poté můžete sledovat Insolvenční rejstřík na internetu (veřejně přístupné informace). Jsou tam ze soudu vyvěšené potřebné informace.

Po schválení insolvenčního návrhu – nedělat žádné dluhy, 2x do roka zasílat na soud doklady o příjmech!

5) PROJEKCE FILMU ŠITKREDIT + REFLEXE: 45 MIN.

Projekce filmu, po ukončení shrne realizátor nejdůležitější body a dá prostor účastníkům k volným dotazům, důraz by měl být kladen na osvětlení praktických otázek a možných řešení; Podle skladby účastníků workshopu je možné sdílet vlastní zkušenosti v oblasti zadlužení.

6) FIKTIVNÍ KONTRAKT: 10 MIN.

Tento fiktivní kontrakt je určen k tzv. „lěčbě šokem“. Můžeme jej poslat k podpisu účastníkům buď při projekci filmu či těsně po něm. V tomto kontraktu, kterým je vlastně úvěrová smlouva, účastníci workshopu svým podpisem stvrdí přijetí úvěru a podmínky jeho plnění. Po podpisu tento kontrakt s účastníky zanalyzujeme a kontrakt před nimi zlikvidujeme.

Heslo: „*Váš podpis jste Vy! Dávejte pozor, co čtete! Nedůvěřujte každému!*“

7) DISKUZE + DOTAZY: 10 MIN.

Diskuze probíhá řízenou formou. Realizátor odpovídá na dotazy, popř. vyzve někoho z účastníků, kdo má s daným dotazem osobní zkušenost

8) UKONČENÍ A HODNOTÍCÍ DOTAZNÍKY PRO ZPĚTNOU VAZBU: 7 MINUT

Hodnotící dotazníky slouží k následné evaluaci, je možné si je vytvořit dle potřeb konkrétního zařízení, kde je workshop realizován (např. spokojenost se způsobem podaných informací, hodnocení užitečnosti, hodnocení lektora, náměty a připomínky,

hodnocení organizace workshopu, ...)

Seminář lze rozdělit do 2 bloků:

1. část – Jak se nedostat do dluhů, na co si dát pozor.
2. část – jsme zadlužený, jak to stalo a jaká jsou řešení.

Další náměty:

Inkasní společnosti, zprostředkovatelské společnosti, aktuální změny v problematice dluhů,...

Kazuistika:

Zprostředkování úvěru

1) **smlouva o poskytování služeb** – budou se snažit, aby měl klient příležitost uzavřít smlouvu na max. 25 000Kč. Pokud se nestane, nemusí klient nic platit. Za zprostředkování poplatek 3.000 Kč bez vyzvání. Za neplacení pokuta 5.000 Kč bez vyzvání = celkem 8.000Kč bez žádného půjčení + 0,1 % denně (to je 8 Kč denně = za měsíc 240 Kč).

2) **dopis s kontaktem na společnost**, která jim smlouvu poskytne (musí zaslat kopii OP, smlouvu a vyplněné formuláře), to vše do 10ti dnů. Pokud tak neudělají, nedostanou žádnou půjčku.

3) **Poslední upomínka před zahájením exekučního řízení** - od zprostředkovatelské společnosti dostanou – potvrzení dluhu 8.000Kč – hrozí návštěvou exekutora.

4) **dohoda o plnění splátkového kalendáře** – nesporné, že klient dluží 8.500 (500 Kč poplatek za splátkový kalendář). Pokud klient poruší splátky – pokuta 10.000Kč bez vyzvání + úrok 0,5, % denně (to je 42 Kč za den, 1.275 Kč za měsíc).

5) **řešení sporu** – rozhodčí doložka není šance se odvolat u soudu – pouze napadnout rozhodčí doložku.

**Celkem tedy bez půjčení 8.500 Kč+ porušení splátek 10.000 Kč
= celkem 18.500 Kč + úroky!!!**

PROTIDLHOVÝ SEMINÁŘ PRO SENIORY

1. ZAHÁJENÍ (5 MINUT)

Přivítání, představení se, náplň semináře, technické a organizační informace

Dobrý den, dovolte mi Vás přivítat na protidluhovém semináři. Témata jako půjčky, dluhy, exekuce jsou dnes velmi aktuálním problémem týkající se stále více lidí.

Cílem tohoto setkání je blíže Vám představit různé pasti, se kterými se můžete setkat v reálných situacích.

Chceme se zaměřit na problematiku společností, které pořádají předváděcí akce, nabízejí telefony s „paušály“ a nově se na trhu objevuje mnoho nových společností, které distribuují energie (plyn, elektřina....)

2. PROJEKCE POŘADU PEKLO NA TALIŘI + REFLEXE: 15 MIN

Pořad je přímo ušitý pro naši cílovou skupinu. Je zde analyzován obraz prodeje různých předmětů a nádobí na prezentačních akcích.

Odkaz na pořad: <http://www.youtube.com/watch?v=SPRcgiiwI-4>

Další odkazy: <http://www.youtube.com/watch?v=Zm8E-V3X2Bg>

Po projekci pořadu shrne realizátor nejdůležitější body a dá prostor účastníkům k volným dotazům. Podle skladby účastníků workshopu je možné sdílet vlastní zkušenosti. V návaznosti na projekci se místo „tradiční přednášky s flipchartem“ o dluhové problematice začlení přednáška do diskuze s účastníky.

Příklady dílčích oblastí pořadu:

1. Komunikační triky používané při předváděcích akcích prodejce
2. Postupně se zvyšující psychologický nátlak prodejce
3. Nenaplněné sliby, lži prodejce
4. Rizika a nebezpečí
5. Možná obrana

3. DISKUZE (10 – 15 MINUT) + DOTAZY

Realizátor otevře s účastníky semináře diskuzi o jejích zkušenostech s půjčkami, či s nějakými podvody, které na nich byly v této oblasti spáchány v souvislosti s právě viděným pořadem.

Témata k diskuzi

1. **Mobilní operátoři** – prodání zdánlivě výhodného telefonu s paušálem – při nepoužívání telefonu se musí paušál stále platit – pozor na prodej – smlouva je stále na klientovo jméno
2. **Energetické společnosti** – často se vydávají za původní dodavatele – obnova smlouvy, výměna plynoměru
3. **Předváděcí akce** (manipulace s účastníky) – Psychologická manipulace (úmyslné ovlivňování, vyhrožování,...)
– Výhra není výhra
– Koupení výhodných předmětů – podepsání úvěru – odstoupení od smlouvy (zapomíná se na úvěrovou smlouvu)

Obrana:

- Odmítnutí **podomních prodejců** – vzít si smlouvu,...
- **Pozorně si přečíst smlouvy**, nepodepisovat nic čemu nerozumím.

- **Odstoupení od smlouvy do 14 ti dnů** – písemně!
- **Energetické společnosti a paušály** – hlídat si platnost smluv – výpověď 3 měsíce před vypršením, poté automatické prodloužení smlouvy.
- **Vyhýbat se předváděcím akcím** – těžká odmítnutí.

Modelové situace

Dalším vhodným nástrojem pro tento seminář jsou modelové situace, které by hráli realizátoři semináře. Cílem těchto modelových situací je blíže přiblížit účastníkům možné myšlení realizátorů předváděcích akcí. Přiblížení tohoto způsobu myšlení může vést k hlubšímu proniknutí ke skutečnému cíli obchodníků, a tím sekundárně k primární prevenci proti účasti na těchto akcích.

Modelová situace - Domluva obchodníků na realizaci předváděcí akce (příklad)

Role: 2 realizátoři (2 obchodníci)

Scénář modelové situace:

Obchodník č.1: „Ahoj tak myslím, že tento pátek to vyjde, že“?

Obchodník č.2: „Také tomu věřím, pojďme se domluvit na detailech“.

Obchodník č.1: „Na co tedy chceš zeptat, nejsi u nás dlouho“.

Obchodník č.2: „Až lidi přijedou, usadíme je... s čím začneme?“

Obchodník č.1: „Takže podívej, je to jednoduché. Nám jde o prachy, rozumíš. O ty lidi nejde. Za prvé musíš dát pozor, aby se ti tam neprocpal nějaký mladoch. To by byl průser. Ten by mohl rychle rozklíčovat naše tahy. Potřebujem tam jen ty starý

lidi, abychom je mohli zmanipulovat, rozumíš“?
Obchodník č.2: „My je tedy budeme manipulovat“?
Obchodník č.1: „No jasně, co sis myslel. Nejprve na ně budeme milí, pak budeme postupně přitvrzovat a na konec je musíme donutit podepsat smlouvy. Neříkej jim o možnosti odstoupení od smluv do 14 dní, a kdyby nechtěli podepsat, klidně jim začni vyhrožovat. Vůbec se s nimi nemazli, ať z nich alespoň něco máme. Ať jsou společnosti prospěšnější.“

Pozn: Délku diskuze upravujeme podle potřeb účastníků a aktuální atmosféry. Zaměřujeme se na problematiku, která je účastníkům blízká.

4. ZÁVĚR

Ukončení a zhodnocení společného setkání. Poděkování za pozornost.

5. INFORMAČNÍ LETÁČKY

Při konzultacích je klient často seznámen s velkým množstvím informací. Je náročné při řešení již vzniklé situace a tlaku okolí na klienta si vše řečené zapamatovat. Letáčky může pracovník klientovi předat k pozdějšímu přečtení, v klidu svého domova. Letáčky stručně pojednávají o dlužích, exekuci a oddlužení. Informují o dávkách státní sociální podpory, hmotné nouze a dávkách pro osoby se zdravotním postižením. Jiné letáčky poskytují informace pro nezaměstnané či seznamují zaměstnané s právy a možnostmi, které mají.

Pracovník vyhodnotí situaci a předá klientovi či zájemci potřebný letáček s informací. Při dalších konzultacích se může klient doptat na informace, které mu byly nejasné a které potřebuje dále získat.

KDO SE SMĚJE
NAPOSLED,
TEN SE SMĚJE
NEJLIP ...

5. INFORMAČNÍ LETÁKY PRO KLIENTY

Nabízíme k nahlédnutí a po náležitě úpravě log i k využití letáky pro klienty pracovního a dluhového poradenství. Tyto letáky byly vytvořeny bílinskou pobočkou společnosti Člověk v tísni, o.p.s. pro projekt Preventivní, motivační a podpůrné programy sociální integrace v Bílině.

Seznam příložených informačních letáků:

- Leták Dávky pro osoby se zdravotním postižením
- Leták Dávky státní sociální podpory
- Leták Dluhy
- Leták Exekuce
- Leták Nezaměstnanost
- Leták Oddlužení
- Leták Pomoc v hmotné nouzi
- Leták Práva v zaměstnání

PRŮKAZY OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (OZP)

Dva způsoby vydání průkazu:

- 1) pro osoby se zdravotním postižením, automaticky v souvislosti s přiznáním příspěvku na péči či příspěvku na mobilitu
- 2) bez pobírání příspěvku – žádání samostatně

PRŮKAZ TP (těžké postižení)

Nárok mají osoby v I. stupni závislosti. Pokud by však tyto osoby byly neschopné zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, náleží jim průkaz ZTP/P.

PRŮKAZ ZTP (zvlášť těžké postižení)

Je pro osoby ve II. stupni závislosti a osoby starší 18 let, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti pohyblivosti nebo orientace z důvodu úplné nebo praktické hluchoty.

PRŮKAZ ZTP/P

(zvlášť těžké postižení /průvodce)

Nárok mají osoby ve III. nebo IV. stupni závislosti a osobám, u kterých bylo pro účely příspěvku na mobilitu zjištěno, že nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti pohybu nebo orientace.

Zdroje: <http://socialnireforma.mpsv.cz>,
www.mpsv.cz, portal.mpsv.cz

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísni Bílina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
(areál bývalé ZŠ)
418 01 Bílina
Tel.: 411 140 161

Těší se na Vás:
777 787 372 Petr Mati
777 787 969 Tereza Hrdinková
739 220 769 Dagmar Borovičková

DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (dávky OZP)

Vyznáte se v dávkách pro osoby se zdravotním postižením? Víte kde a o co si můžete požádat? Chybí Vám základní informace?

KDE ŽÁDAT O DÁVKY?

Vyplněný formulář zašlete či osobně zanechte na kontaktní pracoviště **Úřadu práce (ÚP)**

**oddělení sociální služby
příspěvek na péči**

nebo ostatní příspěvky na oddělení:
dávky pro osoby se zdravotním postižením

adresa: Žižkovo náměstí 58/3
418 01 Bílina
telefon: 417 810 916

Zde Vám poskytnou také potřebné informace.

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

- Náleží lidem, kteří jsou kvůli zdravotnímu stavu závislí na pomoci jiné osoby. Je pro osobu, o kterou je pečováno.

- Je i pro děti se zdravotním postižením (rodiče nepobírají rodičovský příspěvek).
- Nárok posuzují posudkoví lékaři v deseti oblastech každodenního života člověka

Posuzuje se 10 základních životních potřeb při každodenní pomoci:

pohyblivost, orientace, komunikace, stravování, oblékání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost.

Stupně závislosti u osob do 18 let

- **I. stupeň** (lehká závislost)

Potřeba pomoci ve špatném zdravotním stavu **při třech** životních potřebách.

- **II. stupeň** (středně těžká závislost)

Potřeba pomoci ve špatném zdravotním stavu **při čtyřech nebo pěti** životních potřebách.

- **III. stupeň** (těžká závislost)

Potřeba pomoci ve špatném zdravotním stavu **při šesti nebo sedmi** životních potřebách.

- **IV. stupeň** – úplná závislost

Potřeba pomoci ve špatném zdravotním stavu **při osmi až desíti** životních potřebách.

Stupně závislosti u osob starších 18 let

- **I. stupeň** (lehká závislost)

Potřeba pomoci ve špatném zdravotním stavu **při třech nebo čtyřech** životních potřebách.

- **II. stupeň** (středně těžká závislost)

Potřeba pomoci ve špatném zdravotního stavu **při pěti nebo šesti** životních potřebách.

- **III. stupeň** (těžká závislost)

Potřeba pomoci ve špatném zdravotním stavu **při sedmi nebo osmi** životních potřebách.

- **IV. stupeň** (úplná závislost)

Potřeba pomoci ve špatném zdravotního stavu **při devíti nebo deseti** životních potřebách.

Výše příspěvku na péči

Stupeň závislosti	do 18 let	nad 18 let
I. lehká	3 000 Kč	800 Kč
II. středně těžká	6 000 Kč	4 000 Kč
III. těžká	9 000 Kč	8 000 Kč
IV. úplná	12 000 Kč	12 000Kč

ASISTENT SOCIÁLNÍ PÉČE

- Je osoba, která pečuje o osobu. Podmínkou je věk více jak 18 let a zdravotní způsobilost.

- Asistent je povinen s osobou, které poskytuje pomoc, uzavřít písemnou smlouvu o poskytnutí pomoci
- Asistent je osvobozen od daně z příjmů.
- (příjem do 12 000 Kč)
- Může pečovat i o více osob, pokud odvádí všem řádnou péči.

PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

- Je opakující se dávka pro osoby starší 1 roku, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti pohyblivosti nebo orientace.
- Osoba se opakovaně v měsíci musí dopravovat. Nesmí být v zařízení pro seniory, zdravotně postižené či domově se zvláštním režimem.
- Výše dávky je 400 Kč měsíčně.

PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU

- Příspěvek je pro osoby s těžkou vadou nosného a pohybového ústrojí, také pro osoby s těžkým sluchovým či zrakovým postižením.
- Výše příspěvku se odvozuje od příjmů osoby, která o dávku žádá a osob společně s ní posuzovaných. Spoluúčast osoby je zpravidla
- 10 % z ceny pomůcky.
- Příspěvek se vrací, pokud si osoba do 3 měsíců nepořídí pomůcku, či jej přestane používat.

d) příspěvek na zakoupení motorového vozidla

Dávka je pro pěstouna, který má v pěstounské péči nejméně čtyři děti. Podmínkou je, že nesmí vozidlo používat pro výdělečnou činnost. Příspěvek je poskytován ve výši 70 %. Pořizovací ceny vozidla, resp. ceny opravy vozidla, nejvýše však 100 000 Kč.

• PORODNÉ

- Dávka pro rodinu s nízkými příjmy. Je to jednorázový příspěvek na náklady související s narozením prvního dítěte.
- Porodné, na první živě narozené dítě, je ve výši 13 000 Kč. Při narození dvou a více živě narozených dětí je výše příspěvku 19 500 Kč.

• POHŘEBNÉ

- Jednorázová dávka na náklady spojené s vypravením pohřbu. Výše dávky je 5 000 Kč. Příjem rodiny není sledován.
- Nárok má ten, kdo vypravil pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte.
- Zesnulá osoba musí mít trvalý pobyt v ČR ke dni úmrtí pobyt v ČR (s výjimkou mrtvě narozeného dítěte).

Zdroje: www.mpsv.cz, portal.mpsv.cz

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísni Bílina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
 (areál bývalé ZŠ)
418 01 Bílina
 Tel.: 411 140 161

Těší se na Vás:
 777 787 372 Petr Mati
 777 787 969 Tereza Hrdinková
 739 220 769 Dagmar Borovičková

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY (dávky SSP)

Vyznáte se v sociálních dávkách? Víte kde a o co si můžete zažádat? Chybí Vám základní informace?

CO JE ŽIVOTNÍ MINIMUM?

Je minimum peněz, k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Dávky státní sociální podpory se odvíjejí od výše životního minima. Vypočítává se podle počtu společně posuzovaných osob.

Společně posuzované osoby

Osoby či rodinní příslušníci, kteří spolu žijí v jednom bytě (domácnosti).

	Výše životního minima
Na jednotlivce	3 410 Kč
Na první dospělou osobu v domácnosti	3 140 Kč
Na druhou dospělou osobu v domácnosti	2 830 Kč
Na nezaopatřené dítě do 6 let	1 740 Kč
Na nezaopatřené dítě od 6 do 15 let	2 140 Kč
Na nezaopatřené dítě od 15 do 26 let	2 450 Kč

Nezaopatřené dítě

- dítě do skončení povinné školní docházky a dále studující do 26 let.
- je po skončení povinné školní docházky do 18 let v evidenci Úřadu práce a nepobírá žádné dávky.

KDE ŽÁDAT O DÁVKY?

Vyplněný formulář zašlete či osobně zanechte na kontaktní pracoviště **Úřadu práce (ÚP)**

oddělení dávek státní sociální podpory

adresa: Vrchlického 3175
415 02 Teplice
telefon: 950 167 111

Zde Vám poskytnout také potřebné informace.

• PŘÍDAVEK NA DÍTĚ

Je určený pro děti do 26 let, které jsou nezaopatřené. Rodina nepřesáhne koeficient 2,4 násobku životního minima.

věk dítěte	výše dávky měsíčně
do 6 let	500 Kč
od 6 do 15 let	610 Kč
od 15 do 26 let	700 Kč

• PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

- Nárok vzniká, pokud příjem jednotlivce či rodiny nestačí na pokrytí nákladů na bydlení.
- Žadatel o dávku musí být nájemce či vlastník bytu, kde má trvalé bydliště.
- Pro nárok a výši příspěvku se posuzují průměrné náklady zaplacené za předchozí kalendářní čtvrtletí.
- Pobírá se maximálně 84 měsíců (7 let) v období 10 let.

• RODIČOVŠKÝ PŘÍSPĚVEK (mateřská)

- Má nárok ten, kdo má dítě do 4 let věku. Příjem rodiče dítěte není sledován.
- Výši příspěvku je možné měnit jednou za 3 měsíce. Při změnách výše příspěvku je měsíční výše omezena (na max.. 11 500 Kč).
- Délka čerpání se může pružně měnit do 4 let věku dítěte (do výše až 220 000 Kč).
- Dítě do 2 let může navštěvovat zařízení pro děti (jesle) maximálně 46 hodin za měsíc. Dítě starší 2 let může chodit do mateřské školy na max. 4 hodiny denně.
- Pokud se narodí další dítě, příspěvek na starší dítě zaniká.

• DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE

Pěstounská péče je forma náhradní rodinné výchovy. Dávky jsou určeny ke krytí nákladů svěřených dětí, na odměnu pěstouna a další náklady spojené s touto péčí.

Pěstounovi i dítěti mohou náležet i jiné dávky SSP (příspěvek na dítě, rodičovský příspěvek).

a) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Náleží dítěti v pěstounské péči, poskytuje se do dosažení zletilosti dítěte nebo nejdéle do 26 let, jestliže jde o nezaopatřené dítě, které žije ve společné domácnosti s osobou, která byla do dosažení zletilosti jeho pěstounem.

b) Odměna pěstouna

Je určitým způsobem společenské uznání osobě pečující o dítě v pěstounské péči. Výše odměny činí součin životního minima jednotlivce a koeficientu 1.0 za každé svěřené dítě, tj. 3 410 Kč měsíčně za jedno dítě.

Počet dětí v pěstounské péči	Výše odměny pěstouna v Kč měsíčně
1	3 410
2	6 820
3 nebo 1 závislé na pomoci jiné osoby ve stupni II, III, IV	18 755
4	20 460

c) Příspěvek při převzetí dítěte

Účelem jednorázového příspěvku při převzetí dítěte je přispět na nákup potřebných věcí pro dítě přicházející do náhradní rodinné péče. Výše příspěvku je stanovena pevnými částkami podle věku dítěte.

Dále mohou nastat dvě možnosti:

a) Soudní řízení, rozhodnutí

Od soudu obdržíte platební rozkaz nebo vyrozměnění o žalobě. Můžete podat odpor a snížit úrok. V této fázi narůstají náklady za soudní řízení.

b) Rozhodčí řízení, nález

Ve smlouvě jste mohli podepsat rozhodčí doložku. Přiďte Vám rozhodčí nález a můžete se k němu vyjádřit a napadnout doložku. V rozhodčí doložce musí být jmenovitě uvedena společnost či osoba, která bude případný spor rozhodovat.

Rozhodce ve Vaší věci velmi rychle rozhodne.

• Exekuce

Poslední fáze. Bude Vám doručen exekuční příkaz. V některých případech si můžete domluvit s exekutorem splátkový kalendář. V ostatních případech Vás čeká exekuce na příjem, majetek a zablokování účtu.

ŘEŠENÍ

Vyjednávání, odložení splátek

Lze maximálně na 6 měsíců, nejde však u každého věřitele, většinou je tato služba zpoplatněna. Když se odloží splátky, není zastaveno úročení úvěru!

Splátkový kalendář

Sepište žádost o splátkový kalendář či jen informační dopis. Je nutné platby dodržovat. Jedná se pouze o dohodu, věřitel od ní může kdykoliv odstoupit. Neslibujte to, co nemůžete platit. Pokud věřitel odmítne, platte. Věřitel musí platby přijmout. Lepší platit malou částku než nic. Jako

účel platby (na složenice, přes účet) uvádějte „jistina“.

Konsolidace půjček je sjednocení, sloužení půjček (závazků) v bankách jde pouze, pokud řádně platíte.

Insolvence (osobní bankrot)

Oddlužení dlužníka za určitých podmínek. Žádost schvaluje krajský soud.

Pozor na zprostředkovatelské společnosti, které Vám zařídí možnosti vzít si někde půjčku. Nic Vám nezprostředkují, nic si nepůjčíte a budete jim platit za to, že vyvinuly snahu Vám pomoci.

Společnosti inzerující v novinách, internetu či teletextu. Zkusíte zavolat na kontaktní číslo. Minutové sazby těchto hovorů jsou velmi vysoké a co je to za společnost, která nabízí pomoc a neuvede ani název či podmínky pomoci?!

Zdroje: www.sosdluhy.cz, www.pomocsdluhy.cz,
metodika dluhového poradenství – Člověk v tísní
o.p.s.

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísní Bílina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
(areál bývalé ZŠ)
418 01 Bílina
Tel.:411 140 161

Těší se na Vás:

777 787 372 Petr Mati
777 787 969 Tereza Hrdinková
739 220 769 Dagmar Borovičková

MÁTE DLUHY? BOJÍTE SE, ŽE NEBUDETE MOCI SPLÁCET? STALO SE, ŽE NESPLÁCÍTE?

Mohou nastat různé životní situace (nemoc, svatba, narození dítěte, úmrtí, rozvod – společné jmění manželů).

Důležité je uvědomit si, které dluhy mají přednost. Dluhy na nájemném, či energiích Vás mohou připravit o bydlení. Za neplacení výživného hrozí vězení.

JAK SE NEZADLUŽIT

- Rozmyslete si, zda to co si chcete koupit opravdu potřebujete. Kupujte si věci, které odpovídají tomu, na co dosáhnete.
- Někdy je výhodnější půjčit si od banky i když se na žádost čeká – kdo si počká, ten se dočká.
- Neplaťte předem žádné poplatky. Nepodepisujte prázdné papíry, směnky (biankosměnka je neúplně vyplněná směnka – pozor!)
- **Ručitelství** – pokud se rozhodnete někomu ručit, zavážete se věřiteli, že jako 3. osoba uhradíte dluh za osobu, která si dluh vzala v případě, že ho nebude splácet.
- Pozorně si přečtěte smluvní podmínky (úroky, smluvní pokuty, sankce za placení RPSN,...)
- Nepodepisujte nic, čemu nerozumíte nebo je Vám nejasné.

Čtěte, co podepisujete!

Většina dluhů vzniká podepsáním smlouvy, které nerozumíte (operátoři, dodavatelé energií,...)

Zprvu lákavá nabídka se ukáže jako nevýhodná. **Rada:** Požádejte o půjčení smlouvy a smluvních podmínek domů. Sdělte, že až si vše v klidu přečtete, ozvete se. Každá solidní společnost, která nic netají Vám půjčí smlouvu i podmínky domů.

Odstoupení od smlouvy

Jestliže podepíšete smlouvu doma nebo na ulici, máte za zákona právo do 14 dnů od této smlouvy odstoupit.

KDYŽ SI BERU ÚVĚR, PŮJČKU... NA CO SI MÁM DÁT POZOR?

Ve smlouvě by měla být stanovena maximální výše úvěru, stanovení výše jednotlivých splátek, jejich počet a přesného časového rozvržení.

Všimněte si poplatků za uzavření smlouvy. Čtěte pozorně smluvní podmínky. Nebudete překvapeni smluvními pokutami, úroky z prodlení a různých sankčních poplatky.

Důležitou částí je také **bod cílová částka úvěru**. Některé společnosti vypočítávají sankce z částky, kterou by vám podle vašich příjmu mohly půjčit. Úvěr je však uzavřen na jinou částku.

Věřitel je osoba, která půjčuje peníze za určitou dobu za určitý úrok.

Dlužník (povinný) – ten, kdo si půjčil peníze na určitou dobu a zavazuje se, že je do určité doby vrátí i s úroky.

Úvěr = půjčka, závazek při uzavření smlouvy věřitel půjčí peníze dlužníkovi a ten zaplatí dluh i s úroky.

Úrok neboli peníze, které dlužník zaplatí za poskytnutí úvěru, odměna za půjčení peněz.

Jistina je nesplacená část dluhu, ze které se počítají **penále** (peněžní postih za nedodržení smlouvy). Smluvní penále pokuta a úrok z prodlení, stále narůstá.

Smluvní pokuta – pokud nesplatíte dluh včas, zaplatíte něco navíc. Může to být v jednorázové formě či ve formě procentního úroku za čas včasného nezaplacení.

RPSN je roční procentní sazba, určuje ji Česká národní banka, umožňuje vyhodnotit výhodnost či nevýhodnost úvěru.

Poplatek z prodlení je sankce za pozdní platbu.

Směnka je doklad o poskytnutí úvěru dlužník potvrdil, že věřiteli že mu úvěr vrátí.

KDYŽ NASTANE NEPLACENÍ

Jednejte s věřiteli

Nezlehčujte svou situaci. Ignorování dopisů řešení oddálí, ale ochota věřitelů vyjít Vám vstříc se zmenšuje. Prodlužte si splátky či je snižte.

Vytloukání klínu klínem

Nikdy nesplácejte dluhy dalšími půjčkami. Situace se jen zhorší.

Zvýšení příjmů

Jste v práci dostatečně ohodnoceni? Nenabízí se Vám lépe placená práce? Nepomohla by Vám brigáda?

Rodinný rozpočet

Zkuste omezit výdaje, které nejsou nutné. Sepište si doma přehled měsíčních útrat. Kolik utratíte za

jídlo, oblečení, domácnost (nájem, energie), náklady za zdraví, telefony, domácí zvířata, alkohol, cigarety. Sepište si veškeré příjmy (mzdu, důchod, dávky, výživné...) a porovnejte s výdaji.

PROČ ŘEŠIT DLUHY?

Pokud momentálně své dluhy neřešíte, může přijít úleva. Dělán, že o ničem nevím, dluhy se mě netýkají.

Uvědomte si ale, že jakmile se Vám zvýší příjem (nastoupíte do práce, získáte dávky...), zůstane Vám jen nezabavitelná částka (3 410 Kč pro jednu osobu + normativní náklady na bydlení 5 687 Kč) s kterou budete muset žít. Je možné, že dluhy půjdou za Vašimi dětmi v rámci dědictví!

FÁZE ZÁVAZKŮ

• Prodlení plateb

Pokud nehradíte své závazky, nemusel Vás prozatím nikdo upozornit. Důležité je komunikovat s věřitelem a řešit svou situaci.

• Upomínka

Věřitel Vás upomíná, abyste začali dluh splácet. Bývá zde možnost domluvit si splátkový kalendář. Poslední upomínka je **poslední výzva**.

• Odstoupení od smlouvy, splatnost úvěru

Dluh se musí celý zaplatit. Věřitel může předat Váš dluh **inkasní společnosti (vymahačské)**. Tato společnost s Vámi jedná místo věřitele. Je možné domluvit si splátkový kalendář. Pokud dluh nehradíte, podá společnost žalobu k soudu.

Co se stane, když mi hrozí více exekucí?

Jestliže máte více exekucí, první je provedená ta, která přišla v pořadí jako první. Dluhy na výživném (alimenty) mají přednost před ostatními dluhy.

Jistina je počáteční dluh, nabíhají z ní úroky. Pokud dluh splácíte, uvádějte do účelu platby vždy slovo JISTINA.

NÁVŠTĚVA EXEKUTORA, CO DĚLAT?

- Můžete přivolat PČR, která bude na exekuci dohlížet.
- Nechte si ukázat doklady, zaznamenejte si je. Exekutor Vám ukáže exekuční příkaz, papír, který mu dává pravomoc Vás doma navštívit a vykonat exekuci.
- Ve většině případů exekutor doma označí vybavení domácnosti, může jej také odvést.
- Exekutor Vám může zabavit i hotovost. Musí Vám ze zákona ponechat dvojnásobek životního minima, tedy 6 820Kč.

JAK SE BRÁNIT, KDYŽ U VÁS BYDLÍ DLUŽNÍK A OBJEVÍ SE EXEKUTOR?

- Ten, kdo žije v blízkosti dlužníka, by měl uchovávat doklady (faktury s uvedeným kupcem). Pokud majetek není dlužníka, je třeba o tom ihned říci exekutorovi (vykonavateli). Ten to uvede do protokolu. Můžete předložit doklady.

- Pokud se dlužník na adrese nezdržuje, je lepší zavolat PČR a vyzvat exekutora k tomu, aby prokázal, proč si myslí, že se tam dlužník zdržuje.
- Když věrohodně neprokáže své podezření, vyzvěte jej k opuštění. (Pokud zůstane, lze na vykonavatele podat trestní oznámení z porušování povinností při správě cizího majetku).
- Exekutor může označit věci, které nejsou dlužníka. Majitel věcí musí podat exekutorovi žádost o vyškrtnutí věci ze seznamu. Pozor na krátké lhůty!
- Po neúspěšné podané žádosti můžete podat do 30 dní vylučovací žalobu k soudu.
- Poté si budete moci jet pro své věci, ale na své náklady.

Zdroje: www.bezplatnapravniporadna.cz,
www.sosdluhy.cz, *metodika dluhového poradenství – Člověk v tísni, o.p.s., 2010*

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísni Bílina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
(areál bývalé ZŠ)
418 01 Bílina
Tel.: 411 140 161

Těší se na Vás:
777 787 372 Petr Mati
777 787 969 Tereza Hrdinková
739 220 769 Dagmar Borovičková

EXEKUCE

Co to vlastně je? Co Vám hrozí? Na co si máte dát pozor? Co všechno může exekutor?

Exekuce je vymáhání dluhu. Věřitel vymáhá při porušení podmínek povinným (dlužníkem) své právo pomocí exekuce. Je vedena na majetek a příjmy dlužníka.

JAK SE TO MŮŽE STÁT?

Pokud si vezme někdo půjčku a poruší její placení (může se jednat i o neplacení výživného, dluh u pojišťovny,...) hrozí mu postupem času exekuce.

Existují dvě možnosti, jak může dojít k vymáhání dluhu:

1) Soudní řízení

Věřitel podá žalobu k soudu (může pomocí advokáta). Soud rozhodne na základě žaloby a vydá platební rozkaz. Trvá nějakou dobu, než nabude právní moci. Poté Vám domů přijde exekuční příkaz, kde se dozvíte, jakým způsobem bude exekutor dluh vymáhat.

2) Rozhodčí řízení

Je možné, že u Vaší půjčky jste podepsali rozhodčí doložku. V rozhodčím řízení rozhoduje rozhodce. Ten ve většině případů rozhodně ve prospěch věřitele. Poté se vydá rozhodčí náleze, který je exekučně vymahatelný. Po něm následuje exekuční příkaz.

Věřitel je osoba, která poskytla půjčku.
Dlužník (povinný) je ten, kdo si půjčil peníze na určitou dobu a zavazuje se, že je do určité doby vrátí i s úroky.
Exekutor je osoba, která vymáhá dluh se souhlasem soudu.
Rozhodce je osoba, která nezávisle rozhoduje ve sporu mezi věřitelem a dlužníkem.

DRUHY EXEKUCE (vymáhání dluhu):

a) SRÁŽKY Z PŘÍJMU

Lze exektovat:

mzdu, plat, mateřskou, nemocenskou, důchody, stipendia, podporu v nezaměstnanosti, odstupné, odměny z dohody o pracovní činnosti.

Nelze exektovat:

přídavek na dítě, porodné, pohřebné, dávky v hmotné nouzi, příspěvek na bydlení, odměny z dohody o provedení práce.

Exekutor Vám nechá nezabavitelnou částku. Ta je vysoká podle toho, kolik lidí je s Vámi v domácnosti. Nezabavitelná částka se odvíjí od životního minima (3 410 Kč pro jednu osobu) a částku cca 5 687 Kč, to jsou normativní náklady na bydlení.

Normativní náklady na bydlení – průměrné náklady na bydlení s ohledem velikosti obce a počtu členů domácnosti.

	Výše životního minima
Na jednotlivce	3 410 Kč
Na první dospělou osobu v domácnosti	3 140 Kč
Na druhou dospělou osobu v domácnosti	2 830 Kč
Na nezaopatřené dítě do 6 let	1 740 Kč
Na nezaopatřené dítě od 6 do 15 let	2 140 Kč
Na nezaopatřené dítě od 15 do 26 let	2 450 Kč

b) PŘÍKÁZÁNÍ POHLEDÁVKY

Zmrazení bankovního účtu

Je jedno, odkud peníze na účet chodí. Exekutor zmrazí účet až do doby, než zaplatíte celý dluh, (někdy stačí větší část dluhu). Při zablokování můžete požádat v bance o dvojnásobek živ. minima podle občanského soudního řádu § 304b, lze využít pouze jednou (částka 6 820 Kč).

Co je dobré udělat?

Vyberte peníze z účtu. Pokud to jde, účet zrušte, aby nenabíhal další dluh za poplatky (vedení účtu). Změňte si způsob výplaty či důchodu na složenku (př.: převod důchodu trvá cca 2-3 měsíce). Tím zabráníte, že se delší čas ocitnete zcela bez peněz.

c) PRODEJ MOVITÝCH VĚCÍ

Exekutor Vám může doma „oblepit“ či rovnou odvést vybavení domácnosti – elektronika, nábytek, šperky, vše co se dá.

Co Vám nemůže zabavit:

Běžné vybavení – domácnosti (lednička, pračka, ...), oblečení, zdravotní pomůcky, které jsou nezbytné. Dále věci, které by byly v rozporu s morálními pravidly (př.: snubní prsteny, ...)

d) PRODEJ NEMOVITÝCH VĚCÍ

Pokud exekutor zjistí, že vlastníte dům, byt, garáž, ... je možné, že Vaši nemovitost prodá. Tím uhradí Váš dluh.

KOMU VŠEMU DLUŽÍM, KDYŽ MI PŘIJDE EXEKUCE

Věřitel je osoba či společnost, od které jste si peníze půjčili nebo komu dlužíte. Musíte zaplatit jistinu + úroky, sankce...

Advokát si naučtuje odměnu za to, že vyhotoví žalobu k soudu.

Rozhodce či soud. Rozhodce vyhotoví rozhodčí nález. Naučtuje si svoji odměnu. Druhou možností je soud, kterému zaplatíte náklady za soudní řízení.

Exekutor si naučtuje odměnu a náklady exekuce za to, že se věci zabývá.

Na konci celé řady nedlužíte jen společnosti, od které jste si něco půjčili, ale celé řadě osob či institucí, které chtějí za svou práci odměnu!

Mohu jít do vězení, když nemůžu splácet?

Ano, jestliže v souvislosti s dluhy překročíte zákon (půjčka na cizí doklady). Další možnost je dluh na výživném.

CZECH POINT

Docházka nezaměstnaných DONEZ

Někteří nezaměstnaní se budou muset hlásit v předem určených termínech na poště, přesněji na kontaktním místě Czech Point nejbližší místu trvalého bydliště. Čas další návštěvy se dozvíte maximálně 3 dny předem. Tímto systémem se má ztížit případná dohoda s firmou, u níž můžete pracovat "načerno". Standardní doba setrvání v systému DONEZ je 3 měsíce.

STUDENTI

Nárok na podporu mají i studenti denního studia, kteří pracovali a přispívali na sociální pojištění. Pokud je student starší 26 let, musí si pro pozdější nárok na podporu platit sám zdravotní pojištění.

REKVALIFIKACE

Uchazeč o zaměstnání má možnost vybrat si poskytovatele rekvalifikace. Maximální limit úhrady ceny (ÚP zaplatí maximálně 50 000 Kč za tři kalendářní roky). Záměrně navrhne kurz Úřadu práce, ten zvolenou rekvalifikaci posoudí s ohledem na žadatelův zdravotní stav a uplatnitelnost na pracovním trhu. Musí jít o akreditované vzdělávací programy.

NELEGÁLNÍ PRÁCE

Je zaměstnání bez uzavření pracovní smlouvy či jiné dohody. Hrozí Vám pokuta až 100 000 Kč. Pokuta pro zaměstnavatele 250 000 – 10 milionů Kč
Výhody: vyšší příjem, nemusíte platit daně z příjmu, zároveň můžete pobírat dávky státní sociální podpory, podporu v nezaměstnanosti, z platu není strhávána exekuce.

Nevýhody: nemáte zaručeno, že dostanete výplatu. Práce je založena na dobrém slově - žádná smlouva, zaznamenávání pracovní doby, přesčasy). V případě pracovního úrazu nic nedostanete. Neplatí se vám pojištění, neprokazatelná praxe - nezapočítává se do odpracovaných let (důchod), hrozí Vám vysoká pokuta a odebrání dávek!

HLEDÁTE PRÁCI?

Je dobré mít **sepsaný životopis** (curriculum vitae – CV). V životopise o Vás najde zaměstnavatel všechny potřebné údaje. Uvádějte funkční telefonní číslo a email. Většina zaměstnavatelů Vás kontaktuje telefonicky či elektronickou poštou.

Někteří zaměstnavatelé požadují i **motivační dopis**. V tomto dopise uvádíte: kde jste se o nabídku dozvěděli, o jakou pozici se ucházíte, proč byste měl/a být na pozici přijat/a právě vy. Vypište své dosavadní zkušenosti v oboru. Snažte se přesvědčit zaměstnavatele, že Vy jste tím nejlepším kandidátem.

Zdroje: <http://portal.mpsv.cz>, www.donez.cz

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísní Bílina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
(areál bývalé ZŠ)
418 01 Bílina
Tel.: 411 140 161
Těší se na Vás:
777 787 372 Petr Mati
777 787 969 Tereza Hrdinková
739 220 769 Dagmar Borovičková

JSTE NEZAMĚSTNANÍ A CHYBÍ VÁM ZÁKLADNÍ INFORMACE?

ODSTUPNÉ

Pokud dostanete od zaměstnavatele výpověď nebo dohodu o ukončení pro organizační změny máte nárok na odstupné při skončení zaměstnání.

Organizační změny, dochází k nim:

- ruší-li se zaměstnavatel nebo jeho část
- přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část
- stane-li se zaměstnanec nadbytečným z rozhodnutí zaměstnavatele, především při snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce, změně úkolů.

- **Odstupné** Vám náleží při ukončení pracovního poměru **z důvodu zdravotní nezpůsobilosti** výkonu profese.
- Zaměstnavatel Vám dá výpověď, protože nesmíte podle lékařského posudku vykonávat dosavadní práci (pracovní úraz, nemoc z povolání). Přísluší Vám **odstupné ve výši nejméně dvanáctinásobku průměrného měsíčního výdělku**.
- Z odstupného se neodvádí zdravotní ani sociální pojištění.
- Pokud jste vedeni na Úřadě práce jako uchazeči o zaměstnání a zaměstnavatel Vám nevyplatil v nejbližším výplatním termínu anebo v den jeho skončení odstupné, **Úřad práce (dále ÚP) Vám poskytne kompenzaci**.

Kdy nedostanete odstupné

Při porušení pokynů o bezpečnosti práce nebo důsledkem porušení pracovních předpisů.

Výše odstupného:

- **jednonásobek** Vašeho průměrného výdělku, při zaměstnání trvajícím **méně než 1 rok**.
- **dvojnásobek** Vašeho průměrného výdělku, při zaměstnání trvajícím **1 – 2 roky**.
- **trojnásobek** Vašeho průměrného výdělku, při zaměstnání trvajícím **2 roky a více**.

JSEM NEZAMĚSTNANÝ

Pokud ukončíte zaměstnání zaregistrujte se na Úřadu práce v Teplicích. Podejte si:

- **Žádost do evidence zájemců o zaměstnání**
Lze podat před uplynutím výpovědní doby, budete informováni o vhodných pracovních místech.

Úřad práce (ÚP)

adresa: Vrchlického 3175
415 02 Teplice
telefon: 950 167 111

Zde Vám poskytnout potřebné informace.

Po skončení výpovědní doby žádejte na **ÚP**:

- **Žádost o zprostředkování zaměstnání**
Podává se osobně, ode dne podání jste v evidenci ÚP.

- **Žádost o podporu v nezaměstnanosti:**
Obsahuje údaje o skutečnostech rozhodných pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti.

Doložíte příslušné doklady (zápočtový list, doklad o výdělku,...). Pokud splníte zákonné podmínky, budete zařazeni do evidence uchazečů o zaměstnání. Nesplňujete-li tyto podmínky, vydá o tom úřad práce rozhodnutí.

PODPORA V NEZAMĚSTNANOSTI

Nárok má ten, kdo:

- byl v posledních 2 letech před podáním žádosti o podporu minimálně 12 měsíců zaměstnán či výdělečně činný.
- pracoval na základě dohody o provedení práce s měsíční zúčtovanou odměnou vyšší než 10 000 Kč.
- byl na mateřské, pobírá invalidní důchod 3. stupně nebo pečuje o osobu blízkou. Tyto náhradní doby se započítávají.
- Podporu v nezaměstnanosti dostanete až po odstupném.

Nárok na podporu nemá:

ten, kdo v době 6 měsíců před evidencí uchazečů o zaměstnání ukončil pracovní poměr z důvodu porušení pracovních povinností zvláště hrubým způsobem.

Podpůrčí doba

(jak dlouhou budete pobírat podporu)

Do 50 let – 5 měsíců
50-55 let - 8 měsíců
Nad 55 let - 11 měsíců

Výše podpory

První dva měsíce je výše 65% průměrného čistého příjvídělku z minulého zaměstnání, třetí a čtvrtý měsíc 50% a zbytek doby od pátého měsíce (45%).

Pokud dáte výpověď sami nebo ukončíte zaměstnání dohodou, dostanete podporu ve výši 45% průměrného měsíčního čistého výdělku po celou podpůrčí dobu.

Podpora v nezaměstnanosti a příjvídělek

Pokud pobíráte podporu v nezaměstnanosti, nesmíte si nic přivydělat.

Mohli byste přijít o podporu v nezaměstnanosti a ostatní dávky. Navíc Vás vyřadí z evidence Úřadu práce.

Po vyřazení z evidence Úřadu práce si musíte platit pojištění sami. Jinak Vám vznikne dluh na pojištění!

VEŘEJNÁ SLUŽBA

Jestliže jste v evidenci Úřadu práce více jak 2 měsíce, může Vám být nabídnut výkon veřejné služby. Veřejná služba je dobrovolná.

Jedná se o práci v rozsahu nejvýše 20 hodin týdně. Můžete udržovat čistotu na veřejných prostranstvích, pomáhat v oblasti kulturního rozvoje a sociální péče.

Za výkon služby nenáleží mzda.

VEŘEJNĚ PROSPĚŠNĚ PRÁCE

ÚP Vám může také nabídnout výkon veřejně prospěšné práce. Za vykonání náleží mzda. Pokud bez závažných důvodů odmítnete tuto nabídku, přijdete o podporu v nezaměstnanosti, ale i o dávky hmotné nouze.

- Soud může vyžadovat před rozhodnutím o návrhu, aby jste zaplatil zálohu na náklady řízení, a to až do výše 50 000 Kč. Nebude-li tato záloha zaplácena, soud může řízení zastavit.

Pozor na společnosti nabízející oddlužení!

Nabízejí často jen komunikaci věřitelem a svoje služby si zpoplatňují. Výsledek snahy dohodnout za Vás odklad/snížení splátek může být nulový a vy přijmete o další peníze za tuto službu.

PRŮBĚH ODDLUŽENÍ

Po schválení návrhu soudem mají věřitelé 30 dnů na přihlášení svých pohledávek. Poté je schůze, kde se hlasuje o způsobu oddlužení. **Musíte se jí zúčastnit!**

Údaje o dlužníkovi jsou vedeny v insolvenčním rejstříku a jsou veřejně přístupné. Údaje o dlužníkovi z rejstříku zmizí, až po skončení procesu oddlužení.

Sledujete **insolvenční rejstřík**. Je to veřejně přístupný zdroj na internetu o jednotlivých insolvenčních řízeních a místo, kde se vyvěšují všechna soudní rozhodnutí a jiné písemnosti.

Oddlužení končí návrhem dlužníka na osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení, které nebyly uhrazeny, a jeho následným schválením soudem.

V případě, že věřitelům uhradí méně než 30 % jejich pohledávek, musí dlužník prokázat, že to nebylo v důsledku jeho zavinění a že případný konkurz, který by na něj byl býval vyhlášen, by jim byl nezajistil vyšší plnění.

KONKURZ

Váš majetek je zpeněžen a výtěžek je rozdělen mezi věřitelem.

Dluhy, které by se prodejem majetku nezaplatily, nezaniknu a jsou dále vymáhány!

Konkurz je vyhlášen tehdy, jestliže:

- dlužník neplní své povinnosti při oddlužení
- ukáže se, že nesplní podstatnou část splátkového kalendáře
- znovu přijal závazek a ten nebyl schopen splatit
- to navrhne sám dlužník

Zdroje: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz>

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísní Bilina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
(areál bývalé ZŠ)
418 01 Bilina
Tel.:411 140 161

Těší se na Vás:
777 787 372 Petr Mati
777 787 969 Tereza Hrdinková
739 220 769 Dagmar Borovičková

ODDLUŽENÍ

(insolence, osobní bankrot)

Možnost pro dlužníky (fyzické osoby, nepodnikatele), jak mohou vyřešit svou finanční situaci - vynulovat závazky, které plynou ze spotřebitelských úvěrů a splátkového prodeje (nezajištění věřitelé).

VÝHODY INSOLVENCE

Pokud dlužník během řízení splatí alespoň 30% svých závazků (prodej majetku, splátky) bude od zbytku svých dluhů osvobozen. Proti exekuci je rozdíl hlavně v tom, že dlužník ví, že po 5 letech bude „čistý“, a nevyhýbá se úmyslně práci jako v případě klasické exekuce.

Při oddlužení se zmrazí Vaše dluhy, přestanou se navyšovat o další úroky. Exekuce je ukončena, stejně jako veškeré vymáhání.

KDY SI MŮŽETE POŽÁDAT O ODDLUŽENÍ

- Tehdy, když jste schopni buď v následujících **5 letech v měsíčních splátkách ze svých příjmů nebo jednorázově z prodeje majetku zaplatit minimálně 30% dluhů svým nezajištěným věřitelům.**

Nezajištěný věřitel nemá zástavní právo na Váš majetek (spotřebitelské úvěry,...).

Formou osobního bankrotu či oddlužení se nemůže dlužník zbavit **zajištěných závazků** – tj. hypotéka, leasing. Ručíte movitostí (auto) či nemovitostí (dům).

Musíte prokázat, že

- a) **máte více věřitelů a závazky máte po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a nejste schopni je splácet.**
- b) **jste v hrozícím úpadku** - o ten se jedná tehdy, lze-li předpokládat, nebudete schopni řádně a včas splnit podstatnou část svých závazků.

Platební neschopností se rozumí stav, kdy dlužník z větší části zastavil platby svých peněžitých závazků, nebo neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných pohledávek exekucí.

JAK ZJISTÍTE, ZDA JE VÁŠ PŘÍJEM DOSTAČUJÍCÍ

Zda budete schopni zaplatit za 5 let z Vašeho příjmu 30% závazků svým nezajištěným věřitelům závisí na tom:

- kolik činí Váš průměrný čistý příjem
- jaká je celková výše Vašich dluhů (včetně úroků z prodlení, nákladů na vymáhání pohledávky, na soudním a exekučním řízení dalších poplatků)
- zda jste ženatý/vdaná a kolik máte dětí

Vyloučení jsou lidé nezaměstnaní (pokud nevlastní majetek vyšší hodnoty) a lidé s nízkými příjmy.

CO JE TŘEBA K NÁVRHU DOLOŽIT

Oddlužení povoluje soud. Návrh na oddlužení musí být podán písemně na insolvenční soud.

Návrh **musí obsahovat:**

- seznam všech vašich závazků
- veškeré listiny dokládající dlužníkům úpadek a další tvrzené skutečnosti (smlouvy o poskytnutí úvěru/půjčky, upomínky, dopisy věřitelům, pracovní smlouvu,..)
- potvrzení o příjmech za poslední 3 roky
- výpis z rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce
- seznam majetku
- souhlas manžela/ky

Soud pak návrh přijme, nebo zamítne.

ZAMÍTNUTÍ NÁVRHU

Soud zamítne návrh, když má podezření:

- že jím dlužník sleduje nepoctivý záměr.

Za nepoctivý záměr je považováno, když:

- v 5 letech probíhalo u dlužníka insolvenční řízení nebo jiné obdobné řízení.
- bylo proti osobě dlužníka zahájeno v posledních 5 letech trestní řízení zakončené trestním stíháním za trestný čin majetkové či hospodářské povahy.

- Nemůže zaplatit 30% nezajištěných pohledávek..

ZPŮSOB ODDLUŽENÍ:

- a) splátkový kalendář (život po dobu 5 let na životním minimu)

- b) jednorázový prodej majetku.

O způsobu oddlužení nerozhoduje dlužník, ale nezajištění věřitelé hlasováním na schůzi věřitelů!

Během plnění splátkového kalendáře jste povinni:

- Pracovat, nesmíte odmítat možnost obstarat si příjem, stanete-li se nezaměstnaným.
- Musíte zpeněžit dědictví či dary, které v průběhu 5 let získáte.
- Nahlašovat změnu bydliště a zaměstnání insolvenčnímu správci, nechat nahlížet správce do daňových příznání a brát si další závazky (půjčky)

PODÁNÍ NÁVRHU NA ODDLUŽENÍ

- Návrh na povolení oddlužení se vyplní do 11stránkového formuláře. (najdete na www.insolvenci-zakon.cz)
- Vyplněný formulář se všemi přílohami doručíte na krajský soud, kde se řízení zahájí.
- S majetkem můžete nakládat pouze běžně. Nesmíte nic prodat či darovat.
- Pokud vše splníte vydá soud rozhodnutí o úpadku s rozhodnutím o povolení oddlužení. Soud Vám stanoví insolvenčního správce, který bude dohlížet na průběh oddlužení.

Stanoveno 6 situací:

➤ **Hrozí vážná újma na zdraví**

Žadatel nemusí být v evidenci na ÚP, nemá žádné příjmy ani majetek, a hrozí mu tak vážná újma na zdraví. Nemá peníze ani na nákup základních potravin.

Může dostat dávku až do výše existenčního minima (2 200 Kč), u nezaopatřených dětí až do výše životního minima (podle věku dítěte od 1 740 Kč do 2 450 Kč).

➤ **Živelní pohroma**

Dávka může být poskytnuta člověku, kterého postihla vážná mimořádná událost (př.: povodeň, požár, ekologická havárie, větrná pohroma) a není schopen vlastními silami se s ní vypořádat.

➤ **Nedostatek peněz na uhrazení jednorázového výdaje**

Dávku až do výše konkrétního jednorázového výdaje může dostat člověk, který nemá například na zaplacení poplatku při prokázané ztrátě dokladů či za vystavení duplikátu rodného listu.

➤ **Nedostatek peněz k nákupu či opravě předmětů do domácnosti**

Ten, kdo nemá dostatek peněz na nákup nebo opravu předmětu dlouhodobé potřeby, například pračky či ledničky, může dostat dávku až do výše těchto výdajů.

➤ **Nedostatek peněz pro vzdělání dětí**

V případech, že rodiče nemají dostatek peněz na zaplacení odůvodněných nákladů, které souvisejí se vzděláním či zájmovou činností jejich nezaopatřených dětí (př.: nemají peníze na učebnice, na zájmové kroužky či na lyžařský výcvik) mohou čerpat dávku až do výše těchto nákladů.

➤ **Ohrožení sociálním vyloučením**

Mimořádnou okamžitou pomoc mohou získat i lidé, kterým hrozí takzvané sociální vyloučení. Př.: návrat z vězení či z léčeben chorobných závislostí, opouštění dětského domova nebo výchovného ústavu.

Zdroje: www.mpsv.cz, portal.mpsv.cz

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísni Bílina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
(areál bývalé ZŠ)
418 01 Bílina
Tel.:411 140 161

Těší se na Vás:
777 787 372 Petr Mati
777 787 969 Tereza Hrdinková
739 220 769 Dagmar Borovičková

POMOC V HMOTNÉ NOUZI

Vyznáte se v dávkách hmotné nouze? Víte kde a o co si můžete zažádat? Chybí Vám základní informace?

OSOBA V HMOTNÉ NOUZI

- Být v hmotné nouzi znamená nemít dostatek peněz na zaplacení základních životních potřeb domácnosti.
- Osoba či rodina si nemůže již zvýšit příjmy (nedovoluje to zdravotní stav, vyšší věk, osoba už nemá, co by prodala, ...)
- Žadatel o dávky musí pobírat důchod, pracovat, podnikat nebo být veden v evidenci uchazečů o zaměstnání a snažit se aktivně práci získat.
- Musí také vyčerpat možnosti, které mu nabízí dávky státní sociální podpory.

KDE ŽÁDAT O DÁVKY?

Vyplněný formulář zašlete či osobně zanechte na kontaktní pracoviště Úřadu práce (ÚP)

oddělení dávek hmotné nouze

adresa: Žižkovo náměstí 58/3
418 01 Bílina
telefon: 417 810 932

Zde Vám poskytnout také potřebné informace.

Existenční minimum je minimum peněz, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních potřeb na úrovni umožňující přežití.

Výše je 2 200 Kč na osobu. (Nelze použít u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let)

Životní minimum je minimum peněz, k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.

Částka živobytí

Odvíjí se od částek existenčního a životního minima. Pro každého žadatele se určuje individuálně.

Živobytí rodiny = jednotlivé částky živobytí osob se sčítají.

Výše částky živobytí je minimálně částka existenčního minima (2 200 Kč) a maximálně částky životního minima.

Přiměřené náklady na bydlení

Jsou to skutečné náklady na bydlení (nájemné až do výše obvyklého nájemného, platby za energie, platby za služby spojené s užíváním bytu či obdobné náklady spojené s družstevním bytem nebo bytem v osobním vlastnictví). Maximálně do výše 30 procent příjmu člověka nebo jeho rodiny. Po zaplacení nákladů na bydlení by Vám měla zůstat takzvaná částka živobytí.

1) DOPLATEK NA BYDLENÍ

Nárok máte, pokud vlastní příjmy (i příjmy rodiny) včetně příspěvku na bydlení (dávka státní soc. podpory) nestačí na zaplacení nákladů na bydlení.

Nárok má nájemce, vlastník bytu, který splňuje podmínky osoby v hmotné nouzi a má nárok na příspěvek na živobytí.

Doplatek na bydlení bez pobírání příspěvku na živobytí dostanete, jen pokud Váš příjem nepřesáhá 1,3 násobek částky živobytí vaší rodiny.

Doplatek na bydlení se může pobírat po omezenou dobu 84 měsíců (sedm let) v období posledních 10 kalendářních let. (Netýká domácností, kde žijí pouze lidé starší 70 let).

Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.

2) PŘÍSPĚVEK NA ŽIVOBYTÍ

Je určený na zaplacení těch nejzákladnějších životních potřeb (například jídla, oblečení, obuvi, dopravy či vzdělání).

V individuálních případech může být příspěvek ještě navýšen, například když vydáváte hodně peněz za potřebnou dietu.

Výše příspěvku na živobytí je rozdíl mezi živobytím osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení.

Výše je stanovena pro každou osobu jednotlivě, a to na základě hodnocení její snahy a možností.

Ten, kdo dluží výživné za 3 měsíce dostane částku existenčního minima.

Kdo posledních 6 měsíců před podáním žádosti dostal výpověď kvůli porušení povinností, dostane částku existenčního minima

Osobě, která je celý měsíc ve zdravotnickém zařízení, dostane částku existenčního minima.

	Výše životního minima
Na jednotlivce	3 410 Kč
Na první dospělou osobu v domácnosti	3 140 Kč
Na druhou dospělou osobu v domácnosti	2 830 Kč
Na nezaopatřené dítě do 6 let	1 740 Kč
Na nezaopatřené dítě od 6 do 15 let	2 140 Kč
Na nezaopatřené dítě od 15 do 26 let	2 450 Kč

3) MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

Určena osobám, které se dostanou do mimořádných životních situací, které je potřeba vyřešit okamžitou pomocí.

Kdo vyplácí nemocenskou dávku

1.-3. den = nedostanete nic

4.-14. den = platí zaměstnavatel
(náhrada mzdy)

15. den a více = platí správa sociálního
zabezpečení

Maximální délka neschopnosti je 380 dnů

Ošetřovné

Nárok má ten, kdo nemůže pracovat, protože se musí starat o nemocného člena domácnosti nebo o dítě mladší deseti let, které nemůže jít do školy, protože ta je zavřená.

- Doba pobírání je maximálně 6 dnů.
- U rodiče samoživitele starajících se o dítě do 16 let je podpůrná doba 13 dnů.

OCHRANNÁ LHŮTA

Při ztrátě práce jste jako zaměstnanec **sedm dnů v ochranné lhůtě**. Pokud v této době onemocníte, bude mít nárok na nemocenskou. U zaměstnání kratších než 7 kalendářních dnů činí ochranná lhůta pouze tolik dnů, kolik činilo toto poslední zaměstnání.

Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství

Pobírá žena, kterou zaměstnavatel převedl na jinou práci s nižší mzdou (kvůli těhotenství, mateřství nebo kojení.) a to za kalendářní dny, v nichž trvalo převedení na jinou práci. Doba pobírání je max. do 6. týdne před porodem.

(V určitých případech se vyplácí též matkám po porodu při převedení na jinou práci)

PRODLUŽOVÁNÍ PRACOVNÍ SMLOUVY

Od 1.1.2012 je možné sjednat pracovní poměr na dobu určitou se zaměstnancem max. na dobu 3 let a dobu určitou lze max. 2 krát prodloužit nebo uzavření pracovního poměru na dobu určitou max. 2 krát opakovat. Je tedy možné uzavřít pracovní poměr až celkem na 9 let.

Je-li ale např. uzavřen pracovní poměr jen na dobu 3 krát půl roku, poté je opakování pracovních poměrů na dobu určitou vyčerpáno.

Pokračuje-li zaměstnanec s vědomím zaměstnavatele v další práci, jedná se o změnu pracovního poměru na dobu neurčitou!

Zdroje: www.vyplata.cz, [zákoník práce, http://wiki.aktualne.centrum.cz](http://wiki.aktualne.centrum.cz),
<http://pracovnipravo.iure.org/>

Kde najdete pomoc?

Člověk v tísni Bílina
Dluhové a pracovní poradenství
Teplická 555
(areál bývalé ZŠ)
418 01 Bílina
Tel.:411 140 161

Těší se na Vás:
777 787 372 Petr Mati
777 787 969 Tereza Hrdinková
739 220 769 Dagmar Borovičková

MÁTE ZAMĚSTNÁNÍ A CHYBÍ VÁM INFORMACE OHLEDNĚ VAŠICH PRÁV?

PRÁCE PŘESČAS

- Je práce, kterou děláte mimo pracovní dobu na příkaz zaměstnavatele nebo s jeho souhlasem.
- Zaměstnavatel může práci přesčas nařídit jen výjimečně (do 8 hodin v týdnu a 150 hodin v roce).
- Za přesčas Vám náleží mzda, nejméně ve výši 25% průměrného výdělku.
- Pokud si do 3 měsíců vyberete za přesčas náhradí volno, nenáleží Vám mzda. Tato práce se nepočítá jako přesčas.

V kolektivní nebo v pracovní smlouvě lze sjednat mzdu již s přihlédnutím k případné práci přesčas, pak příplatek ani náhradní volno zaměstnanci nepřísluší.

VÝPLATA MZDY

- **Mzda je splatná** po vykonání práce, nejpozději **do konce následujícího kalendářního měsíce**.
- Zaměstnavatel musí určit pravidelný výplatní termín.
- Při ukončení pracovního poměru Vám mzdu vyplatí ihned (pokud to technika dovolí) nebo v obvyklém výplatním termínu.

- Pokud nedostanete výplatu včas, zaměstnavatel je v prodlení.

Důsledky prodlení:

- Při prodlení s výplatou mzdy o více jak 15 dnů můžete okamžitě zrušit pracovní poměr (prodlení není pokud se nedostavíte k výplatě mzdy, dáte špatný účet...).

Př.: Výplata za července 2012 – výplatní termín je 15.8. 2012. Splatnost výplaty je 31.8. Poměr můžete zrušit 15.9. 2012

- Svůj nárok na mzdu můžete uplatnit žalobou u soudu.
- Můžete požadovat **úroky z prodlení** a to ve výši podle nařízení vlády.

Promlčení nevyplacené mzdy

- Nároky na mzdu se promlčí v obecné promlčecí lhůtě **3 let** a běží ode dne splatnosti příslušného nároku.
- Je-li však nárok uznán zaměstnavatelem písemně, co do důvodu a výše, **činí promlčecí lhůta 10 let**. Nárok se promlčí, jestliže nebyl v příslušné lhůtě uplatněn u soudu.

PRACOVNÍ ÚRAZ

- Pokud se Vám stane prac. úraz zaměstnavatel vyhotoví záznamy a vede dokumentaci o úrazech (úraz způsobil prac. neschopnost delší než 3 kalendářní dny).

- Od zaměstnavatele dostanete jedno vyhotovení záznamu o úrazu.

Při pracovní úrazu či nemoci z povolání dostane od zaměstnavatele náhradu za:

a) ztrátu na výdělků –náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity (dále jen renta) přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu.

b) bolest a ztížení společenského uplatnění, - náhrada je jednorázová. Bodové ohodnocení ošetřujícím lékařem určí bolesti a ztížení společenského uplatnění (1 bod má hodnotu 120 Kč)

c) účelně vynaložené náklady spojené s léčením - např. o regulační poplatky u lékaře, ošetření, léky nebo náklady na lékařské posudky a další.

d) věcnou škodu: Jde např. o škodu na věcech atd. Způsob a výši náhrady škody je zaměstnavatel projedná bez zbytečného odkladu s odborovou organizací a se zaměstnancem.

NEMOCENSKÁ DÁVKA

- Nemocenská nahrazuje výpadek příjmu v případě pracovní neschopnosti.
- Vyplácí se v rámci systému nemocenského pojištění.
- Z nemocenského pojištění se vyplácí i další dávky (ošetřovné, peněžita pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství).

Doklad o pracovní neschopnosti

„neschopenka“

I. díl si nechá lékař předat ho správě sociálního zabezpečení (dále SSZ).

II. díl (žlutý) je pro Vás.

III. díl –(modrý) – předáte zaměstnavateli

IV a V. díl předáte zaměstnavateli.

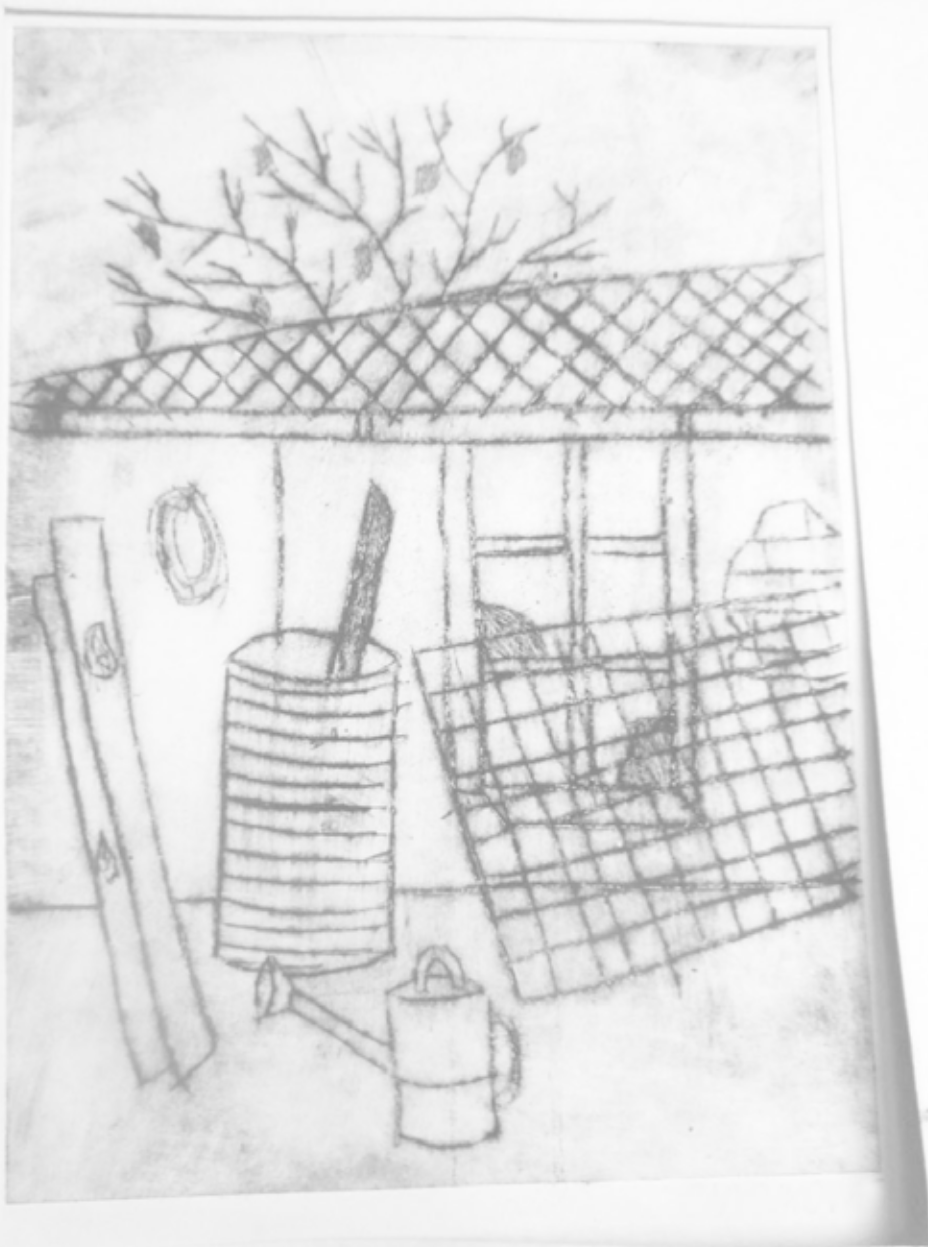
Kontrola:

Kontrolor ze SSZ Vás může navštívit kdykoli po dobu pracovní neschopnosti.

Předložíte mu II. díl s názvem *Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti – Průkaz práce neschopného pojištěnce* + občanský průkaz . Kontrolor vám do neschopenky vepíše datum a čas kontroly a podpis.

Pozor na funkční a nadepsaný zvonek!!!

Zkontrolovat Vás může doma také zaměstnavatel, v době kdy vám vyplácí náhradu mzdy.

POUŽITÉ ZDROJE

Exekuční řád 120/2001 Sb.

Metodika finančního poradenství, kolektiv autorů, Plzeň 2010

Novela zákona o spotřebitelském úvěru, platná od 25.2. 2013

Občanský soudní řád, novela 396/2012 Sb.

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 484/2000 Sb.

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

www.business.center.cz

www.clovekvpravu.cz/

www.epravo.cz

www.exekuce-na-plat.cz

www.jinepravo.blogspot.cz

www.mesec.cz

www.rozhodnene.cz

www.wikipedie.cz

Metodika dluhového poradenství

© Člověk v tísni, o. p. s., 2013

Publikaci k vydání připravila regionální pobočka v Bílině
(www.clovekv tisni.cz/bilina)

Autoři: Tereza Hrdinková, Petr Matl

Grafika: Alena Wegerová

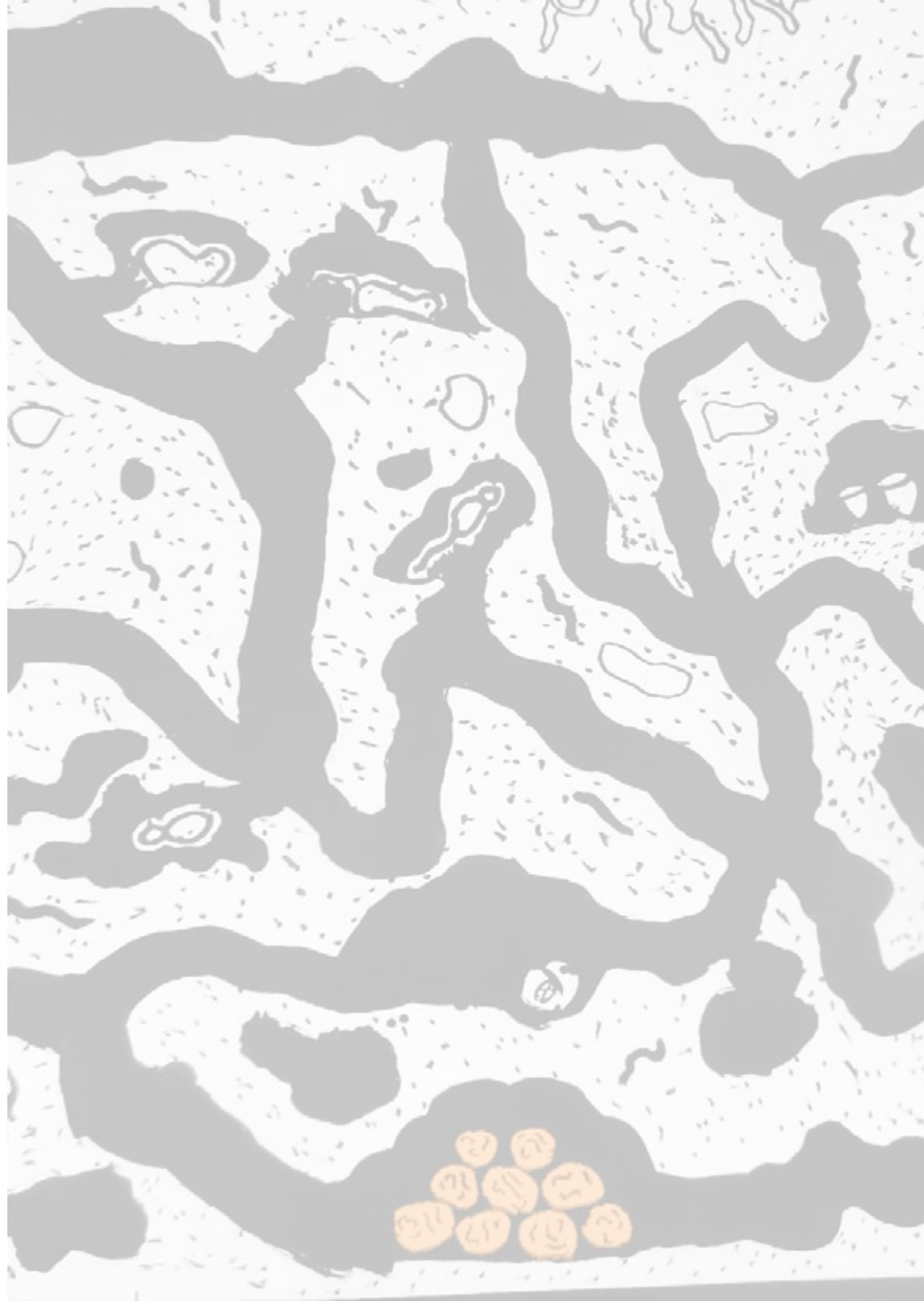
1. vydání

ISBN: 978-80-87456-40-8

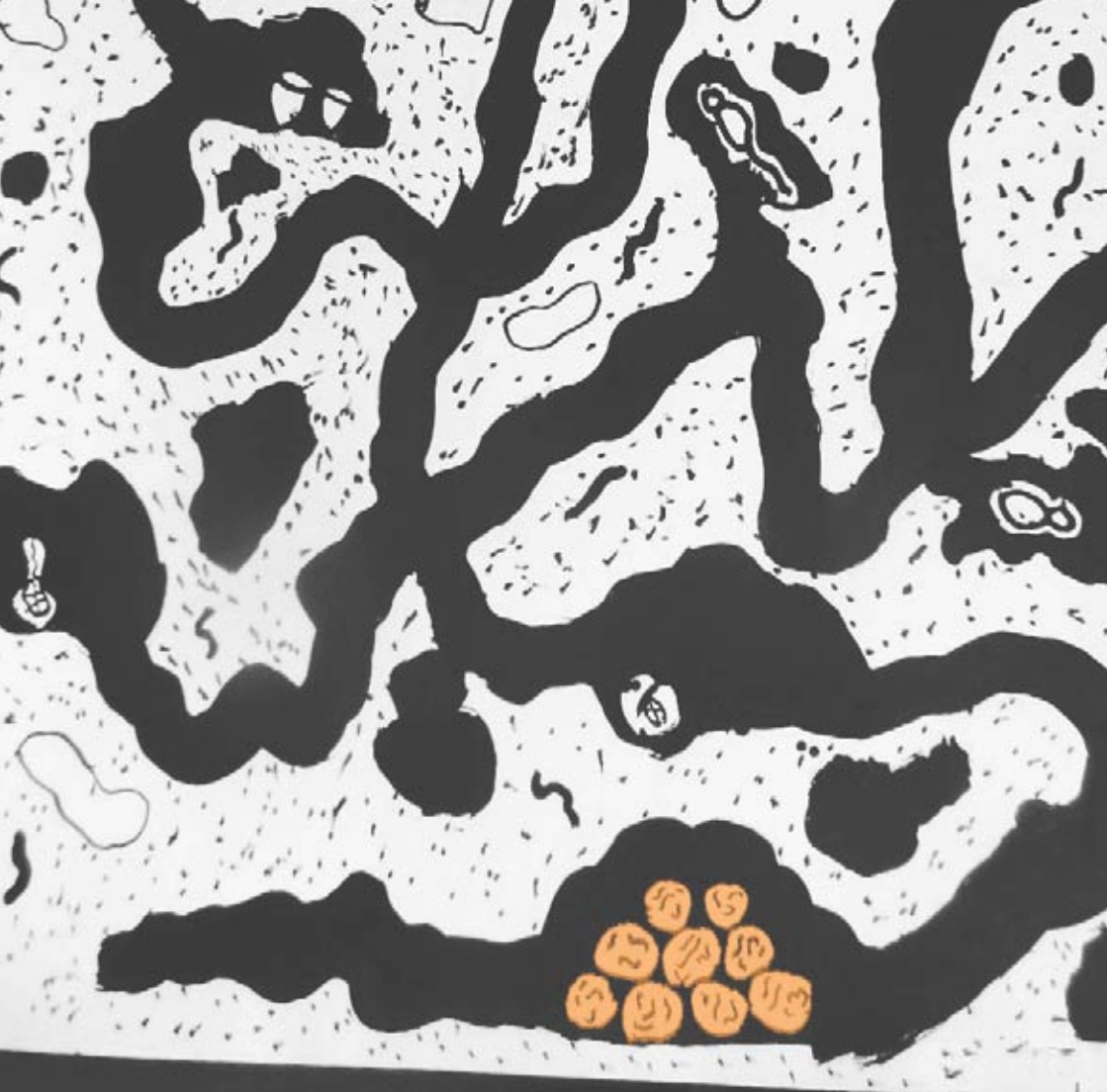

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Preventivní, motivační a podpůrné programy sociální integrace v Bílině“ je financován z ESF prostřednictvím OP LZZ a ze státního rozpočtu ČR.

ISBN: 978-80-87456-40-8